

A SZÉKELYUDVARHELYI

RÓM. KATH.

FŐGYMNASIUM

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1902/1903. TANÉV VÉGÉN.

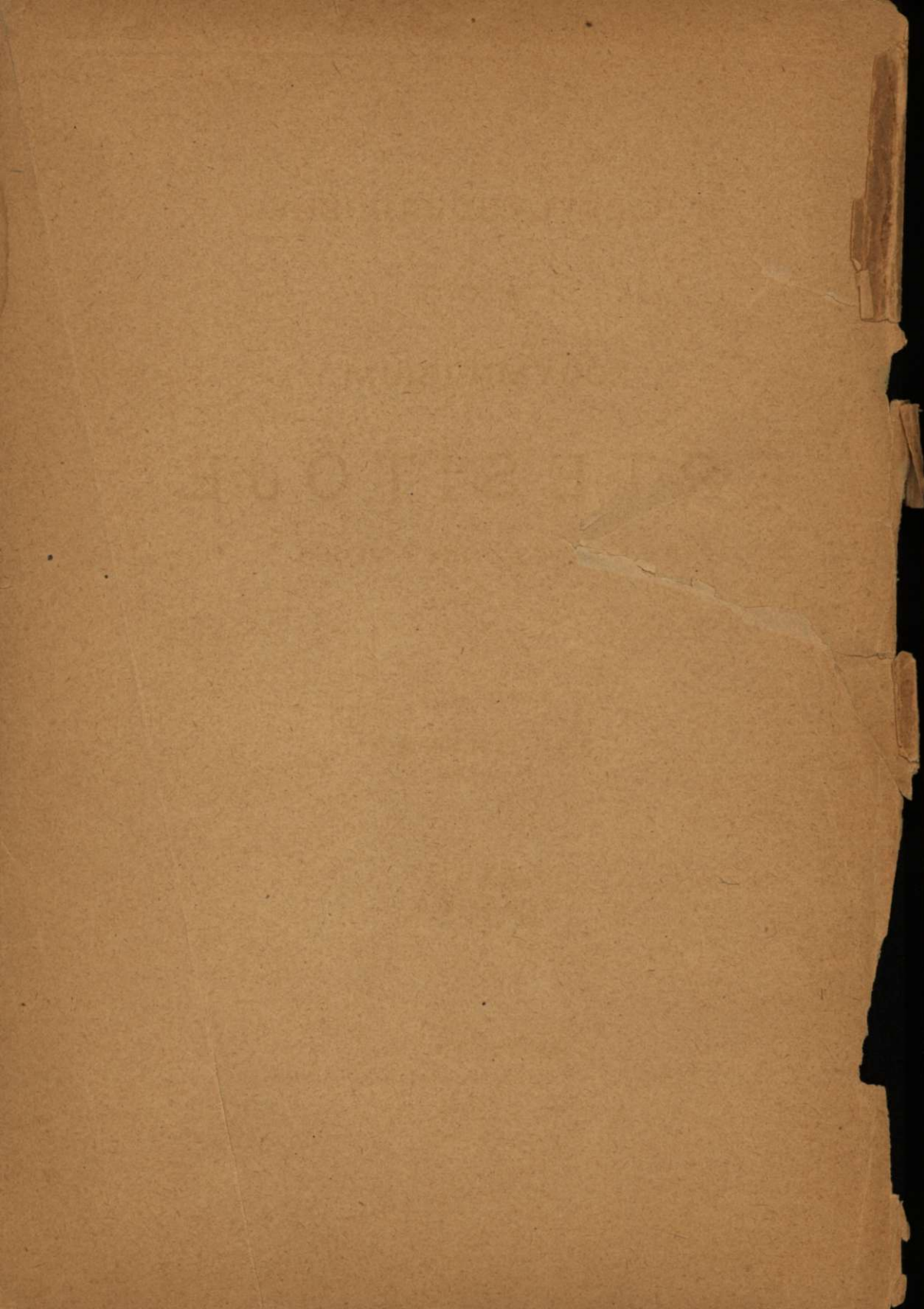
*

KÖZREBOCSÁTJA:

SOÓ GÁSPÁR
IGÁZGATÓ.

SZÉKELYUDVARHELYT,
NYOMATOTT BECSEK D. FIA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1903.

A SZÉKELYUDVARHELYI

RÓM. KATH.

FŐGYMNASIUM

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1902/1903. TANÉV VÉGÉN.

*

KÖZREBOCSÁTJA:

SOÓ GÁSPÁR

IGAZGATÓ.

SZÉKELYUDVARHELYTT,
NYOMATOTT BECSEK D. FIA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1903.

A SZÉKELYUDVÁRHÉLYI

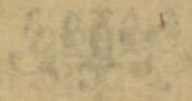
ROM. XVIII.

FOGYMÁSIAI

ÉRTESÍTŐJE

AZ IRÁSDIÓZ TÖRÉNY VÉGÉN

42900

Olvasmányaink.

— Irta: Szemlér Ferenc. —

Tanuló ifjak; ti, a kik nap-nap után egy nyaláb könyvvel mentek az iskolába, meggondoltátok-e már valaha, hogy mi is az a könyv tulajdonképen?

Nézzetek csak magatok köré! A szülő, mikor iskolába ad, bármily szegény, utolsó garasát is szívesen áldozza érte; az intézet, a melybe jártok, semmi áldozatot sem kimélve könyvtárakba gyűjti őket számotokra; a jó lelkek pedig, ha jutalmazni vagy örvendeztetni akarnak benneteket, rendszerint megint csak egy-egy könyvet adnak a kezetekbe. Aztán tekintetek tovább! A művelt ember házában mindig megtalálhatjátok a könyvek súlya alatt roskadozó polcot vagy a díszes kötetekkel tele rakott asztalt, s nincs rendezett város, nincs falu széles e hazában, a hol legalább is egy könyvtár ne állana a polgárság, illetve a nép rendelkezésére.

Mit bizonyít mindez? Azt, hogy a könyv a gyermek, a serdülő ifju, s a meglelt férfi életében egyaránt elsőrendű szerepet játszik. A kis gyermek képes könyve; az a néhány összefűzött lapocska, a melyről valaha az abc-ét tanulgattuk; később az iskolakönyvek; elbeszélések, versek, ismeretterjesztő iratok kötetei, egészen föl ama testes foliánsokig, a melyekből sokattudó emberek szerzik ismereteiket — mindezek a könyvek kincsesbányák. Belőlük meríthetjük s kell is merítenünk ismereteinknek, tudásunknak, minden jóért, szépért való felbuzdulásunknak s az emberi szívhez legméltóbb érzéseknek értékes drágaköveit, hogy velük lelkünket felékesítve az igazán művelt emberek társadalmában helyet foglalhassunk.

Mi lett volna belőletek, ha olvasni soha meg nem tanítottak s könyvet soha a kezetekbe nem adtak volna? S mi volna belőlünk, nem felednénk-e el lassanként mindent s nem esnénk-e újra vissza a tudatlanságnak éjszakájába, ha most tőlünk véglegesen minden könyvet elvonnának s azoknak olvasását egyszer s mindenkorra megtiltanák?

Nagy áldás tehát a könyv és boldog az, a ki ennek az áldásnak egy egész életre szóló jó hatását élvezheti, s a maga és mások javára bőségesen kamatoztathatja.

Hogy azonban valaki ezt tehesse, hogy mint férfi künn az életben okos komolysággal válogathassa meg s használhassa a maga és mások javára a bőven kínálkozó könyvek tudományos vagy szórakoztató tartalmát: már gyermek- és ifju korában az iskola falai között kell következetes szorgalommal megtanulnia a neki nyújtott könyvek okos olvasását.

Pedig éppen ebben a tekintetben hibáz a legtöbb tanuló. Kezébe veszi a könyvet; de mert nem érti, hogyan kell vele bánni, úgy jár, mint a gyermek, a ki a fegyverrel játszik, bár nem tud hozzá: önmagát sebzí meg vele. Hány ifju, jobb sorsra érdemes lélek ment tönkre s züllött el már eddig s fog tönkre menni és elzúllni ezután is csak azért, mert rosszul bának a könyvvel, nem azt olvassa, vagy nem úgy olvas, a mit vagy a hogyan kellene . . .

Ha így állanak a dolgok, nem szabad-e, sőt nem kötelességem-e kedves tanuló ifjak e helyről is, hacsak néhány szóban, őszinte jó akaráttal figyelmeztetni benneteket arra, hogy *mit* és *hogyan* olvassatok?

Sokszor hallhattátok már; jó szülőitek, tanáraitok nem egyszer kértek arra, hogy legyetek óvatosak barátaitoknak megválasztásában, mert a jó barát jobbá, a rossz, a romlott barát azonban rosszabbá, romlottabbá tesz benneteket. S hogy a komoly figyelmeztetést jobban megértsetek, fölemlítették talán a kosár barackról szóló mesét is, a mely szerint egy kosár egészséges barack közé csak egy romlott keveredett s huszonnégy óra alatt megromlott tőle a kosár egész tartalma. Így a romlott lélek is; negyvenen, ötvenen vagytok egy osztályban, de jusson közétek csak egyetlen egy romlott fiu, ha nem vigyáztok magatokra, utánna fogtok romlani többé-kevésbé valamennyien.

Szomoru tapasztalatok igazolják, hogy ez csakugyan igaz. De az is igaz (s ezt ugyancsak szomoru tapasztalatok igazolják), hogy barátaitoknál, pajtásaitoknál sokkalta könnyebben környékezi s keríti hatalmába lelketek — *a könyv*. Mert a pajtástól elmene-külhettek, gonoszra csábító beszédei elől fületeket bedughatjátok, sőt ha akarnátok, sem lehettek mindig a társaságában; de a könyv, ha tartalmába egyszer belekóstoltatok, magához vonz, mint a mágnes a vasat; érdekességével folytonosan csábít; s mert szüleitek, tanáraitok elől elrejthetitek s magatoknál hordhatjátok, folyton veletek van; képzeleteteket foglalkoztatja; elméteket, akaratosokat egyéb, talán komolyabb és szükségesebb dolgaitoktól elvonja; s ha talán nem is ront el, a lelketeket mégis nem egyszer léhává, könnyelművé alakítja.

Ezért mondom én, kedves ifjak, s kérve kérlek benneteket, mint olyan ember, a ki csak javatokon, jövődő boldogságotokon munkálkodik: *ha óvatosak vagytok s kell lennetek barátaitoknak megválasztásában, lelketeknek kétszeres aggodalmával legyetek óvatosak és figyelmesek olvasmányaitoknak megválasztásában.*

A legelső és legáltalánosabb szabály, melyet e tekintetben a régiek is ajánlottak, az, hogy csak *jó könyveket* szabad olvasnunk. Ez nem is lehet másképen; a mint a testnek szükséges, elkerülhetetlenül szükséges az egészséges étel s a tiszta, üde levegő, hogy fejlődhessen és fönmaradhasson: ép így, sőt fokozottabb mértékben van szüksége a léleknek is a maga egészséges ételére, tiszta, üde levegőjére: a jó olvasmányokra. A test, bármily üde és szép, az egészségtelen levegő, romlott étel hatása alatt lassanként elsatnyul, elbetegesedik: épen így satnyul s romlik el végképen a lélek is a rossz étel és levegő: a rossz olvasmányok hatása alatt. És mondjátok, van-e borzasztóbb látvány, mint egy minden jóságból, erényből kivetkőzött, romlott lelkű ember? Járnak, kelnek az ilyenek az emberi társadalomban; istentelenkednek, erkölcstelenkednek, gonosz elveket hirdetnek s a hol megjelennek: elterjed körülöttük a lelki rothadásnak bűze, a melyben csakhamar megromlik s erkölcsileg tönkremegy a jóra való lelkek egész sokasága. Ha a művelt, tehát iskolákat végzett emberek társadalmában találkoztok előkelő, finom ruhában járó, de züllött, romlott szívű alakokkal: higyjétek el, hogy ezeket nem annyira a rossz társaság,

mint inkább a rossz könyvek, a gonosz olvasmányok tették ilyenekké.

De hát melyek azok a jó könyvek? Kérdezhetné valaki közületek. A kérdésre felelhetnék így: Gondolatok vissza iskolában eddig eltöltött éveitekre; a mi könyvet ez idő alatt tanáraitoktól olvasás végett kaptatok, bizonyára mind jó könyvek voltak, egyszerűen azért, mert vagy az eszetekre, vagy a szívetekre hatottak oktatólag vagy nemesítőleg. E szerint jók azok a könyvek, a melyek az észet és szívet, tehát gondolatainkat és érzéseinket nemesen oktatják és tisztán gyönyörködtetik. Felelhetek azonban a pogány ó kor híres bölcselőjével, Plátóval is, a kinek szavai szerint »jók a költészetnek (azaz: irodalomnak) mindazon termékei, a mik minden tekintetben megfelelnek úgy a vallás, mint az erkölcsiség összes követelményeinek«. Az olyan irodalmi mű tehát — legyen az regény, költemény vagy ismeretterjesztő tudományos munka — a mely a vallást gúnyolja vagy támadja, az erkölcsiség törvényeit pedig pellengére állítja — az olyan mű rossz. Az ilyen munkákat a kezünkbe venni bűn s olvasásuk a lelkünk romlásával s örök veszedelmével jár.

Tehát nem a cifra külső, a csinos kötés, a szép illusztrációk, az olcsó ár s finom papír, hanem a belső, a tartalom adja meg valamely könyvnek a valódi értékét. Irta legyen bár a leghíresebb író a legszebb stílusban: ha a tartalom erkölcstelen és sérti a vallásos érzületet, akkor az a mű a tüzre való, mert rossz. Pedig hány ilyen munka jelenik meg nap-nap után s forog közkézen mindenfelé! Plakátokon hirdetik, ügynökök kínálgatják, a pajtásokó kritika megdicséri s még a jobb érzésű családok asztalán is nem egyszer találunk értéktelen, veszedelmes tartalmu köteteket úgy, hogy sokszor épen a szülők könnyenhívő gondatlansága révén rontja meg s teszi tönkre egy-egy ilyen nagy garral hirdett, csinos külsővel bíró könyv a gyermeki lélek ártatlanságát.

A jó diák tehát épen azért, mert az életet még nem ismeri, de jóratermett lelkét minden káros befolyástól mentesíteni akarja-olvasmányainak megválasztásában esetről-esetre ki fogja kérni valamelyik tanárának vagy más okos embereknek, szüleinek, plebánosának jó tanácsát, mert jól tudja, hogy ez az egyetlen tisztességes módja annak, hogy tiszta lelkű, becsületes szívű, egészséges jellemű ifju maradjon. A ki nem ezt az utat vá,

lasztja, hanem a saját éretlen feje után indul; a ki olvasmányai-
val titkolódzik; válogatás nélkül és dugva olvas: az olyan diák
a legnagyobb bizonyossággal már rálépett az erkölcsi romlásnak
veszedelmesen ingoványos talajára, a melyen észrevétlenül könnyü
és gyors a mélyebbre süllyedés de iszonyú nehéz s a mások be-
csületes segítsége nélkül lehetetlen a belőle való kimenekülés.

Sok gondos apa, szerető anya nem tudja megmagyarázni,
hogy gyermeke, a kiért mindenét áldozza, a kinek minden lépé-
sét aggadó gonddal kíséri s a ki az alsó osztályokban jó, enge-
delmes és szorgalmas volt, miként lett a felső osztályokban hirte-
len léhává, engedetlené, hanyaggá és sokszor teljesen romlottá?
Pedig a magyarázat olyan egyszerű. A rossz pajtások: a dugva,
titkon olvasott rossz könyvek tették azzá. Kezébe vette a fegyvert,
játszott vele könnyelműen és sebet, talán halálos sebet ejtett a
lelke tisztaságán. Bizony, ha az Isten néhány percre megengedné,
hogy a szívekben olvashassunk s aztán sorba állítanók intézetünk-
nek minden növendékét a legkisebttől a legnagyobbig: hány ifju-
nak kellene őszintén bevallania, a mit most csak érez, de kimon-
dani nem mer, hogy az első bűn, a könnyelműségnek, hanyag-
ságnak, romlottságnak első csirája az első titkon olvasott rossz
könyvvel férközött becsületes lelkéhez s hogyha mindeddig meg-
javulni nem tudott, vagy nem akart, csak azért van, mert nem
tud vagy nem akar szakítani azokkal a rossz könyvekkel, a mik-
nek mohó olvasását évek óta már annyira megszokta.

Szép ugyebár a virágaival pompázó rózsabokor, s még szebb
az árnyos lombozattal hívogató fa, ha gyümölcsökkel terhes. De
nem fog-e elsatnyulni, tönkremenni, mindakettő, ha gyökereit a
féreg, még a legkisebb is, titkon megtámadja? Minden virágzó
rózsabokornál s gyümölcsöt érlelő fánál százszorta szebb és érté-
kesebb a gyermek ifjunak nemes érzésekben, tiszta reményekben
pompázó és érlelődő lelke. Nem kell-e hát minden gondunkkal
azon lennünk, hogy ettől a lélektől minden káros befolyást, ha
még oly csekélynek látszik is, távoltartsunk? Mi lesz az erdőből,
a virágos rétből, ha a fák és virágok elhervadnak s mi lesz a
hazából, ha a nemzet virága, ifjusága már az iskola falai között
erkölcsileg elsatnyul s romlásnak indul? . . . .

Ha tehát kedves ifjak, szülőitek, tanáraitok folyton arra

figyelmeztetnek, hogy kerüljétek a rossz pajtásokat, tegyétek mindig hozzá: »és kerüljétek a rossz könyveket is!« Különösen ezeket kerüljétek. Olvassatok mindig nyíltan, de sohase olvassatok szülőitek, tanáraitok vagy egyéb jó és okos emberek tudta és beleegyezése nélkül.

Téved azonban az, a ki azt hiszi, hogy ő mindjárt a helyes úton jár, mihelyt a rossz könyveket sutba dobva jó könyveket olvas. Korántsem. Mikor a könyvek olvasásáról beszélünk, nemcsak az esik nagy súlylyal a mérlegbe, hogy *mit* olvasunk, hanem az is, hogy *hogyan* olvasunk. A ki nem ért hozzá, a legjobb fegyverrel is rosszul fog bánni. A legjobb, legegészségesebb, leg táplálódóbb étel is ártásunkra lehet, ha túlmegyünk a józan étkezés határain s nem úgy és nem annyit használunk az ételből, mint a hogyan és a mennyit szabad és kellene. A ki mohón eszik még a legjobb ételből is, megterheli a gyomrát; a ki mohón olvas még a legjobb könyvből is, megterheli s beteggké teszi a lelkét. Pedig a miként a testre a meg nem emésztett étel, úgy a lélekre a meg nem emésztett olvasmány mindig a legveszedelmesebb. Az a tanuló tehát, a ki a jó könyveket beteges mohósággal szinte falja egymásután, de olvasmányainak tartalmát szívével, eszével földolgozni, megemészteni s így a magáévá tenni nem igyekezik: jól vigyázzon, hogy hamarjában oda ne jusson, mint a hová jut az olyan diák, a ki csak rossz könyveket olvas. Mert *rosszul* olvasni szinte veszedelmesebb dolog, mint *rosszat* olvasni.

Ennélfogva olvasmányaink közben józan mértéket kell tartanunk. Higgadtan, figyelmesen kell olvasnunk, nem sokat egyszerre, inkább keveset, de ezt aztán dolgozzuk fel a józan gondolkodás s magába szálló elmélkedésnek kohójában. Ha valamit olvasás közben nem értünk, olvassuk el újra meg újra, vagy kérjünk felőle felvilágosítást más okosabb emberektől. A mi tetszik, az írónak szebb gondolatait, nemesebb eszméit rögtön olvasásuk után írjuk fel magunknak s a mű elolvasása után soha se feledjük el feljegyezni — habár röviden is — a munka tartalmát és azt, hogyan tetszik és milyen hatást, minő érzelmeket ébresztett lelkünkben a munka olvasása.

A ki csak azért olvas, hogy szórakozzék, hogy idejét valahogyan eltölthesse, az a diák már előre lemondott az olvasásnak

minden kinálkozó hasznáról. Hiszen az olvasásnak közvetlen s egyedül helyes célja a *mulatva okulás és tanulás*. Ha tehát valaki az olvasással csak mulatni akar, de okulni, tanulni nem, az a legjobb könyv mellett is haszon nélkül tölti az idejét. A haszon nélkül való időtöltés pedig magyarán mondva nem egyéb mint naplopás, a melyben a lélek elernyed, az akarat ellanyhul, hogy helvet adjon a diákemberek első és legveszedelmesebb erkölcsi bajának: a jóra való restségnek. A ki népeket, országokat akar megismerni, aztán gyorsvonatra száll s a sebes száguldozás közben csak a vonat ablakából tekinget ki jobbra-balra: az ugyebár nagy, mondhatjuk, óriási területeket fog beutazni, de a népekből, országokból tulajdonképen édes keveset, sőt semmit sem fog megismerni. Nos, a ki csak úgy futva, mintegy gyorsvonaton, a könyvnyelmu nemtörődömség gyorsvonatán ülve szalad végig a legtanulságosabb irodalmi művek gyönyörű térségein, de itt-ott meg nem pihen, ki nem száll, körül nem tekint, benyomásait, az olvasás közben ébredt gondolatait és érzéseit nem összegezi s magának föl nem jegyzi: az olyan ember nagyon sok, töméntelen könyvet fog olvasni, de maradandó tanulságokat, igazi értékkel bíró erkölcsi hasznot magának szerezni nem fog soha. Az olyan nyegléskedni, hencegni fog a társaságokban az általa olvasott művek nagy számával, hogy fitogtassa állítólagos műveltségét; de ha érdemlegesen kérdik tőle valamely műnek a tartalmát, rögtön kibujik a szeg a zsákból s a fitogtatott műveltség hirtelen lepattog a nyegléskedő ficsur deli alakjáról, mert az ilyen kérdésre rendesen csak annyit tud felelni: »A tartalomra nem emlékszem; elfelejtettem!«

Nos kedves tanuló ifjak, a magyar társadalomnak, nem ilyen tartalom nélküli, nyegléskedő ficsurokra, hanem tartalmas, komoly férfiakra van szüksége, a kik már tanuló korukban megszokták azt, hogy a mit tudásuk, műveltségük, szívéük és eszüik nemes kiképzésére végezniök kell és hasznos, hogy azt nem felületesen, hanem komoly önodaadással és buzgalommal végezik; mert jól tudják, hogy csakis itt, az iskolában és ebben a korban szeresheti meg minden ember azt a hatalmas szellemi tőkét, a melynek gazdag kamataiból később, künn az életben becsületesen, hasznosan és boldogan megélhetünk. Már pedig nincs kétség benne, hogy

ennek a hatalmas szellemi tőkének nem csekély részét épen a jól megválasztott irodalmi művek komoly gonddal végzett olvasása szolgáltatja.

Épen ezért szükséges a jó műnek olvasásánál a helyes, okos sorrendet is megállapítani és azt mindenkor betartani. Visszatérek újra a már egyszer használt hasonlathoz. A gyomornak ugyebár, hogy hivatását akadálytalanul teljesíthesse, a tápláló anyagok bizonyos nemére van szüksége s ezeket mindenesetre meg kell kapnia, különben működésének s ezzel a test fejlődésének és egészségének is vége szakad. Így vannak meg a léleknek is a maga *szükséges táplálékai*, a melyeket meg kell kapnia, s csak ha már ezeket a szükséges táplálékokat megkapta, adhatjuk neki azt, a mi nem okvetlenül szükséges hanem csak *kellemes*. Minden komoly embernek jelszava tehát csakis ez lehet: *Először foglalkozom a szükséges és hasznos s csak azután másodsorban a kellemes olvasmányokkal.*

Mik tehát egy diákembernek a szükséges olvasmányai? Mindenekelőtt a tankönyvek. Ezekből meríti a diáklélek azt a minimális táplálékot, a mely nélkül a tudományos pályán tovább egyáltalában nem fejlődhetik. A rendszeres, komoly lecke-tanulás tehát az első, a melyet a lelkiismeretes diáknak végéznie kell, ha nem akarja, hogy lelke mindvégig satnya, fejletlen maradjon. S minden diák botorul cselekszik s a maga erkölcsi veszedelmének egyengeti az útját, a kinél minden egyéb szórakozás, játék vagy olvasás előbbrevaló mint a lecketanulás.

Ezekhez az elkerülhetetlenül szükséges olvasmányokhoz sorakozik aztán a hasznos olvasmányoknak gazdag sorozata. Nem komoly és nem is okos diákember az, a ki megelégednék azokkal a minimális ismeretekkel, a miket neki a tankönyvek nyújtanak. A miként a gondos kertész nem elégszik meg fáinak termékenységével, hanem minden úton-módon azon van, hogy a termést nemesebbé és bővebbé tehesse: ép így kell az okos tanulónak is a tanult anyaghoz fűződő s nemes ambícióval végzett magánolvasmányaival a tankönyvekből szerzett ismereteit lehetőleg kibővíteni és megnemesíteni. Ide sorakoznak első sorban az úgynevezett »kötelező« okvasmányok, a melyeket az új tanterv osztályröl-osztályra előir csak azért, hogy maga is megkönnyítse a tanulók számára a tanult ismereteknek magánszorgalommal való lehető

kibővítését. Intézetünknel mindegyik osztályteremben a falon függő kis tábla mutatja ezeknek a kötelező olvasmányoknak bő és változatos jegyzékét. Akármelyiket nézem, a hány könyvcím, a szórakozva tanulásnak s a mulatva okulásnak annyiféle kedves alkalmát int felém. A ki ezt a sokféle kedves alkalmat évről-évre szívének komoly szeretetével igyekszik fölhasználni s a maga számára kamatoztatni: az nagy és értékes szellemi tőkét gyűjthet magának s az olyan tanulónak iskolai nyolc esztendeje alatt csakugyan a legkisebb szüksége sincs arra, hogy idegen és sokszor nagyon kétes forrásokból szerzett olvasmányokkal terhelve vagy rongta meg nemesen fejlődő lelkületét. Pedig magam is nem egy diákot ismerek, a kik szivesebben merítenek idegen forrásokból, mint sem az iskolai könyvtárból. Ezek azok, a kik nem szeretik az egyenes utat s kerülnek, mint denevér, a világosságot. Sajnálatraméltó fiúk, mert nagyobbbrészt belőlük kerül ki a főnebb említett dugva és titkon olvasók romlásra hajló léha csapata.

A kellemes, szórakoztató olvasmányokról ezek után szinte fölösleges is szólanom. Hiszen alig van közöttük egy is, a melyet a kötelező olvasmányok sorában meg ne találhatnánk. Költeményes gyűjtemény, elbeszélés, a regények különféle neme oly bőségben van a kötelező olvasmányok között is képviselve, hogy egy diáknak külön szórakoztató olvasmányokat keresni egyáltalában nem szükséges. Ha mégis szólok róluk, teszem azért, mert épen e részről fenyegeti az ifjúságot a legtöbb veszedelem. Ifjúságunknak nagyon is általánosan ismert nagy irodalmi betegsége a *regény-falás*. Tapasztalati tény, hogy a legtöbb diák minden egyéb, talán érdekesebb s bizonyára hasznosabb olvasmányt abbahagy, csak regényhez juthasson. Az ifjúsági könyvtárnak válogatott regénytömege nem elég neki; szívesen keresi fel az idegen, sokszor nagyon kétes forrásokat s válogatás nélkül regényt olvas mindenütt, a hol csak regény kaphat. Hogy pedig a modern regények — legyenek azok külföldiek vagy hazaiak — mennyiben állanak a tiszta erkölcsök, a szív és ész nemes irányban való képzésének szolgálatában: jobb arról e helyen nem beszélni. Ugyancsak így állunk a modern szinpadai termékekkel is. A mi erkölcsi piszkot, arcpirító ledérséget ma szinpadra hoznak, holnap már mint nyomtatott mű a könyvkereskedések kirakataiban kínálatja magát olcsó pénzen,

annyira olcsó pénzen, hogy a legszeretőbb figyelem mellett is nagyon sok jóra való de könnyüvéru gyermek-ifju adja érte cserébe a legértékesebbet és legdrágábbat: gondolatainak nemes szárnyalását, képzeletének tisztaságát s szívének, lelkének becsületes, munkabíró s Istennek tetsző ártatlanságát.

Mikor én kedves ifjak a jól megérdemelt pihenés idejének, a vakációnak küszöbén benső szeretettel kiáltom felétek, hogy tanuljátok meg szeretni s egész életeteken át szeressétek a jó könyveket, fokozott szeretettel arra is kérlek benneteket, hogy tanuljátok megutálni és kerüljétek mindenha a rossz könyveket! Ha lelkiismeretes, becsületes gonddal őrködtek azon, hogy folt ne essék azon a ruhán, amelyet szülőitek áldozatos szeretete ad reátok: nem kétszeres kötelessége-e minden katolikus magyar ifjunak szíve minden becsületes gondosságával vigyázni arra, hogy folt ne essék lelkének ártatlanul tiszta ruháján, melyet Isten jóvoltából kapott.

A szünidő két hónapra kihelyez benneteket tanáraitok őrködő fegyelmé alól; gondos szeretet, aggódó figyelem nem fog kísérni utaitokon; függetlenek, önállók lesztek. Magatoknak kell vigyázi magatokra. Óh különösen most, ebben a felelősséggel tele, veszedelmes állapotban őrizkedjétek a rossz olvasmányoktól. Mindenütt fogtok találkozni velük: ujságok hasábjain, ismerőseitek könyvtárában; talán . . . talán . . . szülőitek asztalára is eltéved egy-egy díszkötéses példány. Ha észreveszitek, hogy ami kezetekbe kerül, az rossz; ha néhány lapnak olvasása megszólaltatja jó lelkiismereteket s ez azt sugja: »Tedd le, ez nem neked való!« — hát akkor legyen annyi lelkierőtök, s becsüljétek magatokat, ifjuságotokat, szülőiteknek belétek helyezett sok szép reményét annyira, hogy letegyétek és el ne olvassátok azt az ujságot, vagy könyvet, ambelyből talán egy egész életnek romlását és boldogtalanságát szivhatjátok magatokba. A legszebb győzelem az, amit az ember önmagán kivívhat.

Annál nagyobb szeretettel és örömmel forgassátok s olvassátok a jó könyveket. Nézzetek utánna kötelező olvasmányaitok jegyzékében. Mennyi van még ott, amit nem olvastatok s kellene olvasnotok. Ha hozzájuthattok — s olcsó pénzen juthattok hozzá — szerezzetek be közülök néhányat, vigyétek magatokkal s ezek-

nek olvasásával nemesítsétek, műveljétek a lelketeket. Mert legyetek meggyőződve, s el ne felejtsetek, hogy az igazi műveltség, a léleknek legszebb nemesi levele, ott képződik kicsiny szobánk egyszerű asztala mellett, amikor a kötelességek engedte szabad percekben elmerült lélekkel és fogékony szívvel szedjük magunkba nagy íróknak, nemesen gondolkodó főeknek igazán szép, erkölcsre és jellemre kiható nagy gondolatait.

Menjetek tehát Isten nevében utatokra s azt a lelket, amelyet most — erősen hiszem — minden jóért fogékonyan viztek magatokkal, jó olvasmányaitok révén hozzátok majd vissza új, tiszta ismeretekkel és érzésekkel gazdagon. Bizony mondom nektek: egy egész életnek boldogságán munkálkodik, a ki úgy tesz, amint ajánlottam s romlásának utját egyengeti az a szerencsétlen, aki jó szívvel adott tanácsaimat nem követi.

S ugyan ki nem akarna közületek boldog lenni?!

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...

A) Tanártestület.

1. A rendes tárgyakból.

1. **Bodosi Lajos**, erdélyegyházmegyei áldozó pap; a latin és görög nyelvből jogosított végleges rendes tanár; az Országos Középiskolai Tanáregyesület rendes az EMKE rendes tagja. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 11, összesen 24.

2. **Burger Arthur**, világi; a magyar és német nyelvből helyettes tanár; a Filológiai Társaság rendes, a Vármegyei Múzeum rendes tagja. Szolgálati éveinek száma 1.

3. **Embery Árpád**, világi; a latin és görög nyelvből okleveles végleges rendes tanár; a tanári könyvtár, a filológiai múzeum és az éremtár őre; az ifjusági kirándulások vezetője; a városi iskolaszek rendes, az Orsz. Középisk. Tanáregyesület rendes, az erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulat rendes, a Szt.-István Társulat tiszteletbeli, az EKE udvarhelyvármegyei szakosztályának választm. tagja; a r. k. egyházközség rendes tagja; az udvarhelyi esperes-kerület státuszgyűlési képviselője; a helybeli Polgári Dal-egylet alelnöke; a városi Tisztviselőkör elnöke; a vármegyei Gazdasági Egylet tagja; Székelyudvarhely város képviselőtestületének virilis és Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának tagja. Szolgálati éveinek száma 17.

4. **Gáspár Balázs**, világi; a mennyiség- és természettanból okleveles végleges rendes tanár; az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület rendes, a r. k. egyházközség rendes tagja. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 14, összesen 21.

5. **Jánosy Péter**, világi; a latin és görög nyelvből okleveles végleges rendes tanár; az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület rendes, a r. k. iskolaszék rendes, az Erdélyi Múzeum nyelv-, történeti- és bölcsészeti szakosztályának rendes tagja. Szolgálati éveinek száma 30.

6. **Kovács János**, erdélyegyházmegyei áldozó pap; a magyar és latin nyelvből okleveles végleges rendes tanár; hitszónok; az internátus felügyelője; az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület rendes, a Vármegyei Múzeum választmányi tagja. Szolgálati éveinek száma 9.

7. **Mihálovits Béla**, világi; a perzsa »Tudományok és művészetek I. oszt. aranyrendjelének« tulajdonosa; a mennyiség- és természettanból okleveles végleges rendes tanár; Gabelsberger-Marikovits rendszeréből okl. gyorsírástanár; a természettani szertár őre; ifjúsági könyvtáros; az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület rendes, a Magyar Földrajzi Társaság rendes, az Orsz. Magyar Gyorsíróegyesület rendes tagja; az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület székelyudvarhelyi kerületi körének pénztárosa. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 2, összesen 3.

8. **Pap András**, világi; a történelem és földrajzból okleveles végleges rendes tanár; a módszertani értekezletek jegyzője. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 4, összesen 24.

9. **Ráduly Simon**, erdélyegyházmegyei áldozó pap; a magyar és latin nyelvből helyettes tanár. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 1, összesen 3.

10. **Soó Gáspár**, világi; a főgimnázium és internátus igazgatója; a történelem és földrajzból okleveles végleges rendes tanár, az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület rendes; a r. k. egyházközségi iskolaszéknek, az áll. felsőleányiskola gondnokságának tagja; a Magyar Történelmi Társulat rendes tagja; a r. k. leányiskola pénztárnoka; a Vármegyei Múzeum választmányi, Székelyudvarhely város képviselőtestületének, Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának tagja; az Udvarhelymegyei Takarékpénztár igazgatóságának tagja; a helybeli tímárok Hitel és Raktárszövetkezetének elnöke. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 21, összesen 24.

11. **Spanyár Pál**, világi; a szabadkézi- és mértani rajzból okleveles végleges rendes tanár; a rajzsztár őre; a Vármegyei Múzeum választmányi tagja. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 4, összesen 5.

12. **Szemlér Ferenc**, világi; a magyar és német nyelvből helyettes tanár; a finevelő intézet aligazgatója; az Orsz. Pázmány Egyesület választmányi tagja. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 1, összesen 5.

13. **Tamás Albert**, világi; a természetrajz- és vegytanból okleveles végleges rendes tanár; okleveles tornatanár; az áll. felső leányiskola torna s a növelde fizika tanára; a tanári értekezletek jegyzője; a természetrajzi-, vegytani- és földrajzi sztár őre; az ifjúsági segélyzőkönyvtár felügyelője; az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület rendes, a K. M. Természettudományi Társulat rendes tagja; a r. k. egyházközségi iskolaszéknek tagja; a r. k. egyházközség pénztárnoka; a r. k. Egyházi Dalkör elnöke; a Vármegyei Múzeum választmányi, Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának, az Udvarhelymegyei Takarékpénztár felügyelő bizottságának tagja; a helybeli tímárok Hitel- és Raktárszövetkezetének felügyelő-bizottsági elnöke. Szolgálati éveinek száma 20.

14. **Varga Sándor**, erdélyegyházmegyei áldozó pap; a szent hittudományok babérkoszorusa; szentszéki ülnök; a hittanból okl. végleges rendes tanár; hitszónok; a finevelő intézet igazgatója; az Országos Középiskolai Tanáregyesület rendes, a K. M. Természettudományi Társulat rendes, a Régészeti Társulat rendes, az alsó-fehérvármegyei Tanítóegyesület választott tagja. Szolgálati éveinek száma ennél az intézetnél 11, összesen 21.

2. A rendkívüli tárgyakból.

1. **Gál Sándor**, világi; róm. kath. kántor; tanította az *egyházi- és műéneket* heti 3 órán. Szolgálati éveinek száma 7.

2. **Imreh Domokos dr.**, világi; egyetemes orvostudor; sebész-műtő; az egészségtanból okleveles tanár; képesített tisztiorvos; a vármegyei közkórház igazgató főorvosa; az áll. főreáliskola egészségtan tanára és intézeti orvosa; a szeminárium orvosa;

stb. Tanította az *egészségtant* a VII. osztályban, heti 1 órán. Szolgálati éveinek száma 2.

3. **Mihálovits Béla**, 1. fent. Tanította a *gyorsírást* heti 2 órán.

4. **Morascher Hugó**, világi; zenetanár; tanította a *zenét* az önként vállalkozóknak heti 5 órán. Szolgálati éveinek száma 6.

Iskolaszolgák.

1. *Ilyés Alajos*, rendes iskolaszolga.
2. *Simó László*, helyettes iskolaszolga.

B) Tárgyfelosztás.

A tanár neve	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Heti óra szám	Osztály főn.
	o s z t á l y									
Bodosi Lajos	Magyar 5. Latin 6.	—	—	—	—	—	—	Latin 6.	17	I.
Burger Arthur	—	—	Magyar 4. Német 4.	Német 3. Torna 2.	—	Magyar 3.	Magyar 3.	—	19	III.
Embery Árpád	—	—	—	Latin 6.	—	Görög 5.	—	Görög 4. Bölcsész 3	18	IV.
Gáspár Balázs	—	—	Számтан 3.	Mennyis. 3	Mennyis. 3	Mennyis. 4	Mennyis. 3	Mennyis. 2	18	—
Jánosy Péter	—	—	—	—	Görög 5.	—	Latin 5 Görög 5	Görög 2	17	VII.
Kovács János	—	—	Latin 6.	Magyar 4	—	Latin 5.	—	Magyar 3.	18	VI.
Mihálovits Béla	Számt. 4.	Számt. 4.	Földrajz 2. Játék 2.	—	—	—	Ter.-tan 4.	Ter.-tan 4	20	VIII.
Pap András	—	—	Tört. 3.	Tört. 3.	Tört. 3.	Tört. 3 Görög 3.	—	Tört. 3.	18	—
Ráduly Simon	—	Magyar 5. Latin 6.	—	—	Latin 6.	—	—	—	17	II.
Soó Gáspár, igazgató .	—	—	—	—	—	—	Tört. 3.	—	3	—
Spányár Pál	Földr. 3. rajz 3. Szépirás 1.	Rajz 3. Szépirás 1.	Rajz 2.	Rajz 2.	Rajz 2.		Rajz 2.		19	—
Szemlér Ferencz . . .	—	—	—	—	Magyar 3. Német 3	Német 3.	Német 3 Görög 3.	Német 3.	18	V.
Tamás Albert	T.-r. 2, t. 2. Játék 2.	f.-r. 3, t.-r. 2	Torna 2.	Ter. rajz 3.	Ter. rajz 3	Ter. rajz 3	Torna 2. Játék 2		26	—
Varga Sándor	Hittan 2	Hittan 2.	Hittan 2.	Hittan 2.	Hittan 2.	Hittan 2.	Hittan 2.	Hittan 2.	16	—

C) A tanárok társadalmi és irodalmi működése.

1. **Burger Arthur.** »A férfi és nő versengéséről« s »XIII. Leó mint a szegények atyjáról« felolvasást tartott két Szent-Antal estélyen. Alkalmi felolvasást és beszédet tartott isk. ünnepélyeken. Dolgozott a »Gyulafehérvári Hirlap«-ba és a »Székelyudvarhely«-be.

2. **Embery Árpád.** Ünnepi beszédet tartott »Kossuth Lajos születésének 100-adik évfordulóján«, a városi képviselőtestület diszkygyűlésén.

3. **Mihálovits Béla.** »A középalkulusról« felolvasást tartott az O. K. Tanáregyesület székelyudvarhelyi kerületi körében. »Az egyszerűbb fizikai törvényekről, újabb találmányokról s Marconi távirójáról« kísérletekkel egybekötött szabadelőadást tartott az iparosok Önképzőkörében. Dolgozott a »Földrajzi Közlemények«-be és a »Katholikus Pedagógiá«-ba. — Megírta Márki S. dr. földrajzához kiegészítésül a »Természettani és csillagászati földrajz«-ot a gimn. III. oszt. számára. — Megjelent végre tőle az »Egy év Perzsiában« című uti- és néprajzi tanulmány.

4. **Pap András.** Felolvasást tartott az április 11-ediki iskolai ünnepélyen.

5. **Soó Gáspár.** »Az iskolai tankönyvek kiadásainak sűrű változtatásáról s ennek káros voltáról« címen szabadelőadást tartott az O. K. Tanáregyesület székelyudvarhelyi kerületi körében.

6. **Szemlér Ferenc.** Közreműködött a Szent Antal-estélyeken : a) »A katolikus közönség olvasmányai« cím alatt tartott szabad előadásával, b) »Könyörület« című költeményének elszavalásával. »Költeményeket« olvasott föl a helybeli Fülléregyletben. »Alkalmi beszédet« tartott iskolai ünnepélyen. Megírta a jelen Értesítő programtervezését. Munkatársa az »Alkotmány«-nak, a

»Közművelődés«-nek, a »Fejérmegyei Napló«-nak és a »Székely-udvarhely«-nek.

7. **Tamás Albert.** Szent Antal-estélyen felolvasást tartott »A vallás és tudományról«. »A tenger életéről« mutatványokkal egybekötött előadást tartott az iparosok Önképzőkörében.

8. **Varga Sándor.** »A katekizmus tanításáról« önálló tanulmányokat közölt az »Egyházi Közlöny«-ben.

II.

Az előadott tananyag.

A) *Rendes tárgyak.*

I. Osztály.

Osztályfőnök : *Bodosi Lajos.*

Hittan. Hetenkint 2 óra. Tanár: *Varga S.* Tankönyv: *Kis Katekizmus, XLIII. kiadás.*

Az ember végcélja és rendeltetése. A hit. A parancsok. A keresztyén igazságok. A szentségek. Az imádság. — Év elején a szükségesebb imádságok beemléztetése és a penitenciatartás szentségének ismertetése.

Magyar nyelv. Hetenkint 5 óra. Tanár: *Bodosi L.* Tankönyvek: *a) Szinnyi I. Iskolai magyar nyelvtan, I. r. XIV. kiad. b) U. a. Magyar olvasókönyv, I. r. VIII. kiadás.*

I. Olvasmányok. *Próziák.* *a) Tanító és népmesék:* A béka meg az ökör. A rászedett farkas. Az isteni gondviselés. Az egerrek gyűlése. A kis malac meg a farkasok. A róka meg a fafágó. A fürj és fiai. A kis gömböc, a szalmaszál meg a tüzes üszök. A kivánságok. Többet ésszel mint erővel. A gonoszságot a fa is elárulja. Az igazság és Hamisság. Az angyal bárányok. Kacor király. Az okos leány. A szürke ló. — *b) Leírások:* Csendes helyen. Falusi templom télen. — *c) A magyar föld:* A Szent Anna tava. Befagyott Balaton. — *d) A hunnok és magyarok történetéből:* Hunor és Magyar. A hunnok bejövetele. Attila Isten ostora. A catalaumi csata. Aquileja ostroma. Attila és Leo pápa. Attila halála. A fehér ló. Botond, Géza vezér megtérése. Szent

István király. Korona és Kard. — e) Görög mondákból: Kondrus. Solon és Krözus.

Költőiek: Nyalka huszár. Hadnagy uram, hadnagy uram. A honvéd tüzér temetése. Téli világ. Füstbe ment terv. Anyám tyukja. Szülőföldemen. János vitéz Tündérorszáiban. Kőmives Kelemenné.

Könyv nélkül: A megelőzők.

II. Nyelvtan: A hangok. A mondat fajai. Mondatrészek. Alany, állitmány. Az ige. Alanyi és tárgyi igeragozás. Igemódok, igeidők. Tárgy, határozó. Kiegészítő és jelző. Havonkint két, összesen 17 iskolai dolgozat.

Latin nyelv. Hetenkint 6 óra. Tanár: Bodosi L. Tankönyvek: a) Dávid J. Rövid latin nyelvtan. II. kiadás. b) U. a. Rövid latin olvasó- és gyakorlókönyv. I. r.

I. Olvasmányok. a) Magyarról latinra: Magyarország. A lakosok. Az oroszok. Az állatokról. A sasról. A capitolium. Achilles. Az emberek különböző törekvéseiről. A hajósok és földmivesek. A mindennek Teremtőjéről. Kérdések és feleletek. Róma városáról. A régi királyokról. A hangyákról. A ki szót nem fogad, magának árt.

b) Latinról magyarra: Hungaria. Agricola. Incolae. Colloquium. Leo. De animalibus. De aquila. De agricolarum vita. De Achille. De vulture. Diversa studia. De nauta et agricola. De Deo omnium rerum procreatore. Animalia mirabilia. Formiae. Nuntii Mortis.

II. Nyelvtan. A latin betűk kiejtése. Beszédrészek. Főnevek neme. A főnevek, melléknevek, számnevek, névmások ragozása. Melléknevek fokozása. Praepositiók. I—IV. igeragozás cselekvő alakja. — Havonkint két, összesen 17 iskolai dolgozat.

Földrajz. Hetenkint 3 óra. Tanár Spanyol P. Tankönyvek: a) Márki S. dr. Földrajz I. Magyarország földrajza V. kiadás; b) Kogutovicz M. Földrajzi atlasz III. kiadás.

Földrajzi alapismeretek lehetőleg szemlélet alapján. Tájékozódás a földgömbön és térképen; térképolvasás. Magyarország hegységeinek, síkságainak, vizeinek, éghajlatának és terményeinek ismertetése, kapcsolatban a lakosság foglalkozásával és életmódjával. Kísérletek térképvázlatok készítésében.

Természetrajz. Hetenkint 2 óra. Tanár: T a m á s A. Tankönyv: Ormándy M. dr. Természetrajz.

A négy évszak, kivált a növényeken mutatkozó jelenségekben feltüntetve. Az őszi: A közönségesebb gyümölcsformák taglalása és csoportosítása. Házi állatok. A tél: A közönségesebb fenyők. Az ember lakása közelében, a mezőn és erdőn élő emlős állatok. A tavasz: Egyes (10—12) könnyen szemlélhető viritó növények megjelenésük szerint; a növény részeinek megismertetése. Házi szárnyasok.

Számtan. Hetenkint 4 óra. Tanár: Mihálovits B. Tankönyv: Lutter N. dr. Közönséges számtan, XVI. kiadás.

A négy alpmivelet egész számokkal; kapcsolatban velük a hosszúság- terület- köb- (ür-) és súly-mértékek. Pénzrendszerünk. Időszámítás. Római számok. Alpmüveletek tizedes törtekkel. A számok oszthatósága. Legnagyobb közös osztó. Legkisebb közös többszörös. Alpmüveletek közönséges törtekkel. Tizedes és közönséges törtek egymásba való átalakítása. — Háromhetenkint 1, összesen 9 iskolai dolgozat. Házi példák óráról-órára.

Rajzoló mértan. Hetenkint 3 óra. Tanár: S p a n y á r P. Tankönyv: Fodor L. dr. és Wagner A. dr. Rajzoló planimetria. VII. kiadás.

Pontok, vonalak, szögek s mérési viszonyaik. Három-, négy-, sokszögek, kör és ellipsis alakítása, az idomok összeillősége, hasonlósága, egyenlősége és symmetriája; kerületük és területük meghatározása. Síkékitmények rajzolása táblarajzok után, hetenkint 1 órában.

Szépírás. Hetenkint 1 óra. Tanár: S p a n y á r P.

Magyar kis- és nagybetűk, magyar folyóírás, előíratos szépírási füzetek és ütenyezés alapján.

Torna. Hetenkint 2 óra. Tanár: T a m á s A.

Rendgyakorlatok: Arc és oldalsor képzés, a szakaszalakítás, sorbontás legegyszerűbb nemei. Járás, kanyarodás, rendek és ket-tősrendek alakítása helyből. — Szabadgyakorlatok: Állások, támadó, védő, lebegő állások térdelés nélkül. Kar- és láblendítések és lökések, törzshajlítások és forgatások. Szökdelések. Fekvő támaszok. Egyszerű és négyütemes gyakorlatok kézi szerekkel. Társas gyakorlatok és kötélhuzás. — Szertornászás: A tanulók

korának megfelelő egyszerűbb gyakorlatok. — Szabadkézi gyakorlatok: Futás és birkozás.

Játékdélután a II. osztállyal együtt, hétfőn d. u. 3—5 óráig.

II. Osztály.

Osztályfőnök: *Ráduly Simon.*

Hittan. Hetenkint 2 óra. Tanár: Varga S. Tankönyv: Pokorny E. dr. Ószövetségi bibliai történetek.

Az ószövetség története, különös tekintettel a Megváltóra vonatkozó előképekre és jövendölésekre — az ős-, patriárkai- és mózesi kinyilatkoztatásban.

Magyar nyelv. Hetenkint 5 óra. Tanár: Ráduly S. Tankönyvek: Szinnyei J. dr. Iskolai magyar nyelvtan és magyar olvasókönyv II. r.

I. Olvasmányok. *Prózaiak:* Erdei kunyhó. Falusi udvar. Este. Hogyan fogott a huszár ellenséget? Furcsa faluk. A koldus gyermek. Az oroszlán és egér. A ló és szamár. Az öreg és fiai. A hazug fiu. A paraszt és fiai. A farkas és oroszlán. A rátótiak. A három gyűrű. Az utazók. A magyar alföldi pusztá. A Tisza. Kárpáti kép. A dobsinai jégbarlang. A magyar tenger-mellék. Balaton partján. Retyezát. Nagy Lajos. Hunyadi János és Hunyadi László. Mátyás király udvara. Mohácsi vész. Görög-perzsa háborúk. Géza fejedelem megtérése. Szent István király. Szent László és a kunok. Salamon király és a hercegek. A magyar keresztes hadjárat.

Költőiek: Alkony. A pusztá télen. A Tisza. Isten hozzád. Szüretünk. Éji látogatás. A megfagyott gyermek. A jó öreg korcsmáros. A szegény asszony könyve. Rab oroszlán. Kenyérkő. Diósgyőr. A rab. Az obsitos látogatása Ferenc királynál. A vámosujfalusi jegyző. Tavasszal. A gazdag. IV. Béla.

Könyv nélküli: Alkony. A pusztá télen. A Tisza. Isten hozzád. Szüretünk. Éji látogatás. A megfagyott gyermek. A szegény asszony könyve. Rab oroszlán. Kenyérkő. Az obsitos. Tavasszal. A gazdag.

II. Nyelvtan. Határozók. Összetett mondatok. Szórend. Szóképzés. Havonkint két, összesen 17 iskolai dolgozat.

Latin nyelv. Hetenkint 6 óra. Tanár: Ráduly S. Tankönyvek: a) Schultz-Dávid, Latin nyelvtan; b) Dávid J. Latin olvasó- és gyakorlókönyv I. r.

I. Olvasmányok. a) *Magyarról latinra:* A meggyilkolt Ibcus bosszulói. Az oroszlán és a szamár. Hesiona. A tél. Xerxes hadjárata Görögország ellen. Jupiter és a hangya. A római hadsereg. A gordiuszi csomó. A róka és oroszlán. A városi és mezei egér. Ulixes az alvilágban. A megjutalmazott becsületesség. Légy megelégedve sorsoddal. A szamár és ökör. A farkas és daru. Fabricius becsületessége. Nehány életszabály. A ki erősebb, az hatalmasabb. Csodálatos álomlátás. A valódi szerencse az erényen alapszik. Helyes nyilatkozatok. Legjobb az egyenes út. Agamemnon királyról. Ulixes hazatérése.

b) *Latinról magyarra:* Colloquium de historia Romanorum. Lunae defectus. Pugna ad Salamin. De Hesiona. Anceps et ciconia. Descriptio urbis Romae. Darei expeditio contra Scythas. Aethiopes. De expeditione Xerxis. Alexander Magnus. De regibus Romanis. Interregnum. Numa Pompilius. Quae Numa gesserit. De expugnatione Romae. Apis et columba. Meleager.

c) *Könyv nélkül:* De Hesiona. Alexander Magnus.

II. Nyelvtan. A négy igeragozás szenvedő alakja. Álszenvedő igék. Körülírt igeragozás. Rendhagyó perfectumok és supinumok. Rendhagyó, hiányos és személytelen igék. Praepositivok. Határozók. Kötőszók. Szóképzés. — Havonkint két, összesen 17 iskolai dolgozat.

Földrajz. Hetenkint 3 óra. Tanár: Tamás A. Tankönyv: Márki S. dr. Földrajz II. r.

Európa országai és népei (Ausztria részletesebben) Magyarországból kiindulva és erre vonatkoztatva. Ázsia és Afrika általános ismertetése a nevezetesebb országok és európai gyarmatok kiemelésével. — Térképolvasás; térképvázlatok készítése.

Természetradjz. Hetenkint 2 óra. Tanár: Tamás A. Tankönyv: Ormándy M. dr. Természetradjz II. r.

Majmok. Tengeri emlősök. Az ember lakása közelében, a mezőn, erdőn, vizen tartózkodó madarak, életmódjuk szerint. A hül-

lők, kétéltűek és halak osztályából a főbb alakok; ugyszintén a fontosabb gerinctelenek. Ősszel: néhány ősszel virító növény. Tavaszkor: néhány feltűnőbb gyümölcsstermő és erdei fa és bokor s az embert közelebről érdeklő természetű és vadon termő növény. — Növény és rovargyűjtés.

Számtan. Hetenkint 4 óra. Tanár: Mihálovits B. Tankönyv: Mint az I. osztályban.

Egyszerűsítések a számolásban. Korlátolt pontossággal végzett alapl műveletek. Következtetések. Viszonyok. Arányok. Százalékszámítás. Áru- és árvetési számítás. — Háromhetenkint egy, összesen 9 iskolai dolgozat. Házi példák óráról-órára.

Rajzoló mértan. Hetenkint 3 óra. Tanár: Spanyol P. Tankönyv: Fodor L. dr. és Wagner A. dr. Rajzoló stereometria.

A sík, a lap, a test. A legegyszerűbb testek; kocka, hasáb, gúla, henger, kúp és gömb főtulajdonságai és hálózata. A testek metszetei, összeillősége, hasonlósága, egyenlősége, symmetriája, felszínének és térfogatának meghatározása. Testminták készítése. Testek és testcsoportok axonometricus rajzolása táblarajzok után.

Szépírás. Hetenkint 1 óra. Tanár: Spanyol P.

Magyar folyóírás folytatólag, német kis- és nagybetűk, német folyóírás előíratos szépírási füzetekbe.

Torna. Hetenkint 2 óra. Tanár Tamás A.

Tananyag mint az I. osztályban.

III. Osztály.

Osztályfőnök: *Burger Arthur.*

Hittan. Hetenkint 2 óra. Tanár: Varga S. Tankönyv: Pokorny E. dr. Ujszövetségi bibliai történetek.

Az ujszövetségi szentkönyvek. Palesztina helyrajzi és politikai helyzete Jézus idejében. Jézus gyermekkora, nyilvános működésének három éve, szenvedése és megdicsőülése. Az apostolok cselekedetei Jézus menybemenetele után.

Magyar nyelv. Hetenkint 4 óra. Tanár: Burger A. Tankönyvek: Szinnyei J. Rendszeres magyar nyelvtan és magyar olvasókönyv III. kiadás.

I. Olvasmányok. Prózaiak: Buda vára török kézre kerül. A nagyenyedi két füzfa. Temesvár, Drégely és Eger vivása. Törökvilág Magyarországon. Pázmány Péter. Bethlen Gábor. A Wesselényi-féle összeesküvés. Athéni élet. A görög ember lakása. Egy régi udvarház. A magyar becsületszó. Egy pár papucs. Égiháboru. Az olympiai játékok. A pún háboru. II. Rákóczy Ferencz felkelése.

Költőiek: István öcsémhez. Az Alföld. Családi kör. Rákosi szántó a török alatt. A bujdosó. Dobozy Mihály és hitvese. A ló és a lovag. Zivatar. Isten hozzád. Az elhagyott lak.

Könyv nélkül: István öcsémhez. Az Alföld. Dobozy Mihály és hitvese. Az elhagyott lak.

II. Nyelvtan. A hangtan. Szótan. Mondattan. Havonkint két, összesen 17 iskolai dolgozat.

Latin nyelv. Hetenkint 6 óra. Tanár Kovács J. Tankönyvek: a) Schultz F.—Dávid I. Kisebb latin nyelvtan. IX. kiadás. b) Latin gyakorló és olvasókönyv VII. kiadás. c) Latin olvasókönyv a III—IV. osztály számára VII. kiadás.

Olvasmányok. a) Magyarról latinra: Miltiades hadjárata Parus ellen. Egyes mondatok. Scipio és Hannibal találkozása. A nép kivonulása a szent hegyre.

b) Latinról magyarra: — Liviusból: Brutus, az első római konzul. Tarquinius hiveinek összeesküvése. Veji és Tarquinii városokkal vívott háboru. Porsenna király és a rómaiak. A plebejusok nyomasztó helyzete. Coriolanus. Corn. Neposból: Miltiades. Themistokles. Phaedrusból: De vulpe et uva. Canis per fluvium carnem ferens. Lupus et vulpes iudice simio. Rana rupta et bos. Lupus et agnus. Vacca et capella, ovis et leo. Mulidus et latrones. Asinus et leo venantes. Vulpes et caper.

Könyv nélkül: Canis per fluvium carnem ferens. Rana rupta et bos. Lupus et ugnus. Vacca et capella, ovis et leo. — Havonkint két, összesen 17 iskolai dolgozat.

Német nyelv. Hetenkint 4 óra. Tanár: Burger A. Tankönyv: Szemák J. dr. Német nyelv-, olvasó- és gyakorlókönyv. I. rész. 1900.

I. Olvasmányok. Prózaiak: Das Schulzimmer. Herkules und die Schlangen. Das Haus. Herkules am Scheidewege. Der Hund. Erfahrung macht klug. Des Herkules erste Thaten. As-

tyages und Cyrus. Phrixus und Helle. Jason. Der Hirsch von Kerynia. Seltsamer Spazierritt. Der Star. Wo nichts ist, kommt nichts hin. Was nicht ist, das kann werden. Der gehörnte Siegfried. Das Rothkehlchen. Kindesdank. Tantalus. Die drei guten Sprüchlein. Askanius. Niobe. A buzakalászok. Die Erbauung der Stadt Rom. Ezekén kívül a tankönyvekben előforduló magyar szöveg fordítása németre.

Költőiek: Der Mond als Schäfer. Mein Vaterland. Die Kapelle. Kind und Mutter. Die beiden Pflüge. Der betrogene Teufel. Die Riesen und die Zwerge.

Könyv nélkül: Der Mond als Schäfer. Mein Vaterland. Die Kapelle. Kind und Mutter. Die Riesen und die Zwerge. —

II. Nyelvtan. A német nyelv hangtana; helyesírás és hangsúlyos kiejtés, névragozás és igeragozás, a jelzős főnév ragozása határozott és határozatlan névelővel, a melléknév fokozása, a szórend törvényei. Kéthetenként egy, összes 17 iskolai dolgozat.

Történelem. Hetenkint 3 óra. Tanár: Pap A. Tankönyv: Ujházi L. A magyar nemzet történelme I. r.

A magyarok történelme a mohácsi vészig.

Földrajz. Hetenkint 2 óra. Tanár: Mihálovits B. Tankönyvek: a) Márki S. dr. Földrajz, IV. kiadás. b) Kogutovicz M. Földrajzi atlasz, III. kiadás. c) Vörös C. dr. A fizikai és matematikai földrajz elemei.

a) Amerika és Ausztrália általános ismertetése a nevezetesebb országok és európai gyarmatok kiemelésével. — Térképvázlatok. b) A föld szárazai (belsejével), vizei és levegője. A Föld, mint égi test, oly módon előadva, mint azt a tanterv előírja. — Kísérletek alkalmilag.

Számítan. Hetenkint 3 óra. Tanár: Gáspár B. Tankönyv: Mint az I. osztályban.

Az összetett hármas szabály. Kamat- és kamatoskamat számolás. Értékpapírszámítás. Arányos osztás. Középhatáridő számítás. Elegyítés és láncszabály. — Havonként egy, összesen 9 iskolai dolgozat. Házi példák óráról-órára.

Rajzoló mértan. Hetenkint 2 óra. Tanár: Spanyol P. Tankönyv: Fodor L. dr. és Wagner A. dr. Constructiv planimetria. Az egyenes vonalú idomokra vonatkozó ismeretek kibővítése.

Symmetria, congruentia, hasonlóság, kerület-terület meghatározás s az idevágó egyszerűbb szerkesztések. Egyenes vonalú síkélmények rajzolása és festése hetenkint 1 órában.

Torna. Hetenkint 2 óra. Tanár: T a m á s A.

Rendgyakorlatok: A menetelés szabatos gyakorlása, fejlődések, kanyarodások, rendek és kettős rendek gyors alakítása. — Szabadgyakorlatok: Mint a II. osztályban. — Szergyakorlatok: Osztálytornázás szerint.

Játékdélután a IV. osztállyal együtt szerdán d. u. 3—5 óráig.

IV. Osztály.

Osztályfőnök: *Embery Árpád.*

Hittan. Hetenkint 2 óra. Tanár: V a r g a S. Tankönyv: Roder A. Bibliai történetek.

Az ujszövetségi szent történetek.

Magyar nyelv. Hetenkint 4 óra. Tanár K o v á c s J. Tankönyv: Négyessy L. Stiliztika a középisk. IV. oszt. számára.

I. Olvasmányok: Toldi és Mátyás diák, valamint a tankönyvben előforduló összes olvasmányok.

K ö n y v n é l k ü l: A fülemile. Rozgonyiné. Az erdei lak. Az Alföld. A Tisza. A megelégedés. Hogy torlanak föl. . . .

II. Elmélet. A stilisztika tárgya és feladata. A szókincs és annak állománya. Szólamkincsek. A stílus nemei és tulajdonságai. Az egyszerű és szép stílus, ezeknek eszközei. A verstan alapvonalai. A nemzeti ritmus és nemzeti prozodia. Idegen prozodiák. A nyugat-európai versformák. Polgári ügyiratok. — Havonkint egy házi és egy iskolai, összesen 17 dolgozat.

Latin nyelv. Hetenkint 6 óra. Tanár: E m b e r y Á. Tankönyvek: Schultz D. Latin nyelvtana és Olvasókönyve és Dávid J. Olvasókönyve.

Olvasmányok. a) Magyarról latinra: A hét bölcs versengése. Ariadne fonala. A két hű barát. Marius. Cato állhatatossága. Pyrrhus s a rágalmozók. Nagy Sándor halála. Syracusae bevétele. Hesperidák aranyalmái. A hűség példaképei.

b) Latinról magyarra: Prózaiak: C. J. Caesar »Bellum

Gallicum«-ából 40 fejezet. *Költőiek*: A négy évszak. Daedalus és Icarus. Gnómák. — Kéthetenkint egy, összesen 17 isk. dolgozat.

Német nyelv. Hetenkint 3 óra. Tanár: Burger A. Tankönyv: Szemák J. dr. Nyelv-olvasó- és gyakorlókönyv II. r. 1900.

I. Olvasmányok. *Prózaik*: Der Pilger. Tod des Servius Tullius. Der persische Knabe und die Räuber. Alles zum Guten. Der Kampf mit den Harpyen. Die Symplegaden. Kriemhilde. Die Fliegen und die Spinnen. Medea. Der Streit der Königinnen. Der sterbende Löwe. A két kecske. A róka és a golya. A levegő.

Költőiek: Die Versuchung. Bescheidenheit siegt. Drei Paare und einer. Der Rabe und der Fuchs. Der Hund und die Katze. Abendlied. Zufriedenheit. Der Esel. Der alte Landmann an seinen Sohn. Der Blinde und der Lahme. Morgengebet. Die Einkehr. Ezekel felül a tankönyvben levő magyar gyakorlatok fordítása németre.

Könyv nélkül: Die Versuchung. Abendlied. Zufriedenheit. Der Blinde und der Lahme. Morgengebet.

II. Nyelvtan. Az alaktan ismételése; a gyenge és erős igeragozás; az elüljárók; a melléknév vegyes ragozása; az elválaszthatólag és elválaszthatatlanul összetett igék; a rendhagyó fokozás; a kötőmód; a szenvedő igeragozás. — Kéthetenkint egy, összesen 17 iskolai dolgozat.

Történelem. Hetenkint 3 óra. Tanár: Pap András. Tankönyv: Ujházy L. A magyar nemzet történelme II. r.

a) A magyarok története a mohácsi vésztől az 1867. évi koronázásig. b) Magyarország és Ausztria a jelenben. Magyarország és Ausztria politikai földrajza.

Növénytan. Hetenkint 3 óra. Tanár: Tamás A. Tankönyv: Roth dr.—Tőkés L. A növénytan alapvonalai. VI. javított kiadás.

Néhány virágos növény alaktani s biológiai leírása. Kémiai előismeretek. A növények belső szerkezete. Élettan. Alaktan (morphologia) és Biologia. Rendszertan. Az osztályozás elvei: Linné rendszere és egy természetes rendszer váza. A virágtalan növények főbb s az emberre nézve fontosabb csoportjai kiválóbb jellemvonásaik alapján. A virágos növények fontosabb családjai, ki-

váló tekintettel a hazai nevezetesebb fajokra és földrajzi elterjedésükre. Növénygyűjtés és determinálás.

Algebra. Hetenkint 3 óra. Tanár: Gáspár B. Tankönyv: Borosay D. Algebra a középiskolák számára. I. kiadás.

Bevezetés az algebraiba. A negatív szám. A pozitív és negatív számok összeadása, kivonása, szorzása és osztása. Törzsszámokra vonatkozó műveletek. Törtsszámokkal való műveletek. Négyzet és köb számítások. Első foku egyenletek egy ismeretlennel. — Havonkint egy, összesen 9 iskolai dolgozat. Házi példák óráról-órára.

Rajzoló mértan. Hetenkint 2 óra. Tanár Spányár P. Tankönyv: Fodor L. dr. és Wagner A. dr. Constructiv planimetria.

Görbevonalu idomok. A kör s a reá vonatkozó legegyszerűbb szerkesztések. A kúpszeletek (ellipsis, hyperbola, parabola) cyklois és csigavonal rajzolása. — Görbevonalu síkékitményes rajzok készítése hetenkint 1 órában.

Torna. Hetenkint 2 óra. Tanár: Burger A.

A 3 első csoportnál említett gyakorlatok szabatosabb kivitelben.

V. Osztály.

Osztályfőnök: Szemlér Ferencz.

Hittan. Hetenkint 2 óra. Tanár: Varga S. Tankönyv: Vincze A. Ker. kath. vallástan I, r.

A vallás és a kinyilatkoztatás szüksége; az ószövetségi kinyilatkoztatás; keresztény kinyilatkoztatás; Krisztus anyaszentegyháza.

Magyar nyelv. Hetenkint 3 óra. Tanár: Szemlér F. Tankönyv: Négyesy L., Rhetorika. Prózai olvasmányok.

I. Olvasmányok. A nándorfehérvári győzelem. Hunyadi János. Id. Wesselényi Miklós báró. Magyarország a XIX. század első negyedében. Beszélgetés az istenségről. A szülők iránti szeretetről. A jó és a szép fogalmáról. A harag. Hasznai a teremtett állatokról való elmélkedésnek. Daliás idők. Az állatok színéről. Szemelvények Cicero, Plinius, Thurzó György, Zrínyi a költő, II. Rákóczy Ferencz, Mikes Kelemen, Kazinczy, Deák, Petőfi és Arany leveleiből, s Faludi »Erkölcsei oktatásai«-ból. Parainesis.

Emlékbeszéddek: Kazinczy, Körösi Cs. Sándor, Arany János felett. Kossuth 1848. jul. 11-ediki beszéde. Deák első felirati beszéde. Perikles halotti beszéde. Apponyi Albert egyik beszéde.

Magánolvasmányok: Arany J., Daliás idők. Jókai, Uj földesur. Pázmány P. élete és szemelvények műveiből. Szemelvények Kölcsey, Kossuth és Deák beszédeiből. — Hét házi és három iskolai, összesen 10 dolgozat.

Latin nyelv. Hetenkint 6 óra. Tanár: Ráduly S. Tanönyvek: a) Csengeri J. dr. Szemelvények Ovidiusból. b) Schambach Gy., M. Tullii Ciceronis de imperio Gn. Pompeii oratio ad Quirites. c) Kapossy L. dr. M. Tullii Ciceronis oratio pro Archia poëta.

Olvasmányok. Prózaiak: Oratio Ciceronis: De imperio Gn. Pompeii és Pro Archia poëta.

Költőiek: Ovidiusból: Romulus és Remus kitevése. Lupercal. Roma alapítása. Remus halála. A rómaiak és sabinusok kibékülése. Romulus megdicsőülése. Regifugium. Cadmus. Perseus. Niobe. Latona és a lyciai pórok. Philemon és Baucis. Orpheus és Eurydice. Orpheus halála. Midas. Aeis és Galatea. A világ teremtése. Gigasok. Lycaon. Vizözön. Heliasok és Cynus. A költő önéletrajza.

Könyv nélküli: Orpheus és Eurydiceből 30 sor. De imperio Gn. Pompeiiből az I. fejezet. — Havonkint két, összesen 17 iskolai dolgozat.

Görög nyelv. Hetenkint 5 óra. Tanár: Jánosy P. Tanönyvek: a) Szamosi J. dr. Görög nyelvtan, IV. kiadás. b) Szamosi J. dr. Görög olvasókönyv, III. kiadás.

I. Olvasmányok. A névragozásokhoz alkalmazott, görög-ről magyarra és viszont fordítandó mondatok. (I—IX. és 1—9). Erkölcsi mondások jambusi versekben (1—110). — Mesék: Az anyaoroszlán. A favágók és a tölgy. Az asszony és tyukja. A medve és a róka. A fürdő gyermek. A kényelmes hazudság. A két tarisznya. A nád és a tölgy. A hangya és a tücsök. Imádkozzál és dolgozzál. A kos és a farkas. Itt van Rhodus, itt ugorjál! A hálátlanság büntetése. A hálátlan utasok. Az ökörpásztor. Az egerek és a menyétek. A kakas és a fogoly. A szamár és a farkas. Az atya és leányai. — Adomák és elmés mondások: Adomák a *σολαστικός*-ról. Sokrates. Diogenes. Themistokles. Adomák a lacedaemonokról. Adomák spartai nőkről. — A pró

elbeszélések: Ibycus. Anacharsis meglátogatja Solont. Solon törvényei. A gyermeki szeretet, Sokrates a harminc előtt.

II. Nyelvtan. A hangokról és azok jeleiről, a betűkről. A hangzók felosztása. A mássalhangzók felosztása. Hehezet. A hangzók összevonása, N és NT mássalhangzók előtt. A szótagok hangsulya. A hangsúly változása és költözése. Szótagolási szabályok. Írásjelek. A főnevek nemei. A nevek száma, esetei és ragozása. A névszók hangsúlyozásának általános szabályai. Az a) o) és egyes tövű nevek ragozása. A melléknevek és ezek fokozása. Névmások és számnevek. Az ω -végzetű igék ragozása. A magán- és mássalhangzón végződő tövű igék rendes alakjai. — Havonkint két, összesen 17 magyar-görög dolgozat.

Görög nyelv helyett választott irodalmi tanulmányok. Hetenkint 3 óra. Tanár: Bodosi L. Tankönyvek: a) Badics F. dr. Magyar irodalmi olvasókönyv I. kiadás. b) Csengeri J. dr., Homeros Iliása. c) Gyomlai Gy. dr., Homeros Odysseiája. d) Szerelemhegyi T., Görög állami régiségek. e) Geréb J. dr., Szemelvények Herodotos tört. művéből.

Magyar irodalmi olvasmányok: Tinódi Sebestyén, Buda veszélyéről és Török Bálint fogságáról. Gyöngyösi István, Marsal társalkodó murányi Vénus. Kuruc költészetből: Esztergom megvétele. Bezerédi nótája. Kerekes Izsák. Nagy Bercsényi Miklós. Mindszenti Gábortól: János király utolsó dolgai. Kemény Jánostól: Bethlen Gábor. Erdélyi hadak tatár rabságba esése. Gr. Bethlen Miklóstól, Zrinyi Miklós halála. Br. Apor Pétertől: Az erdélyiek régi nyájasságáról.

Homerosból: Az Iliás egészen. — Az Odysseiából: Odysseus Alkinoos királynál elbeszéli kalandjait. Hazatérése. Látogatása Laërtesnél. — Herodotosból: Kroisos hatalma. Solon látogatása. Kroisos bukása. Kyros ifjusága. Perzsa szokások. Kyros halála. Polykrates szerencséje és halála. Skytha szokások. Daireios a skythák ellen. Aristagoras Spártában és Athénben.

Görög állami régiségek: A görög államok alakulása. Homerosi Görögország. A dór államok. Athén szervezete. Közhatalom. Jogviszonyok, Pénzügy és mértékismeret. — Időszakonkint egy, összesen 3 házi dolgozat.

Szabdkézi rajz. Hetenkint 2 óra. Tanár S p a n y á r P.

Ismert testek és ezekből összeállított testcsoportok szemlélet után való rajzolása contourokban, önárnyékkal, a látszat törvényeire való különös tekintettel. Az ókori (assyriai, egyiptomi, görög, római) műemlékek bemutatása a képzőművészetek fejlődése szerint, a reájok vonatkozó rövid műtörténeti magyarázatokkal kapcsolatban.

Német nyelv. Hetenkint 3 óra. Tanár: Szemlér F. Tankönyvek: a) Hoffmann M. Német tan- és olvasókönyv. b) Schack B. dr. Magyar szöveg német fordításra.

Olvasmányok. Pr ó z a i a k: Frau Berta oder die weisse Frau. Das gute Heilmittel. Der Dom zu Köln. Alexander der Grosse. Nicht der Schule, sondern dem Leben, Die Erfindung des Papiers. Trauerrede. Tobias Witt. (Magánolvasmány.) K ö l t ő i e k: Cid-románccok 1—5. 8. 9. 16. 24. 31. 36—38. 46. 53—56. 65—67. Das Grab in Busento. Die Grenadiere. Der Affe und die Uhr. Der Bauer u. sein Sohn. Preis des Schöpfers. A költemények egyrészét emléztük is.

M a g y a r r ó l n é m e t r e: Noé és a szőlőtő. Asiris és a fogoly királyok. A fecsegő és Sokrates. Meg ne vess senkit. A barack. Király Mátyás és Mátyás király. Az okos elefánt. Rodostó vidéke. — Havonkint két, összesen 17 iskolai dolgozat.

Történelem. Hetenkint 3 óra. Tanár P a p A. Tankönyv: Márki S. dr. Egyetemes történelem. I. r. Ó-kor.

A keleti népek, görögök és rómaiak története (a nyugatrómai birodalom bukásáig.)

Állattan. Hetenkint 3 óra. Tanár: T a m á s A. Tankönyv: Roth-Vangel dr. Az állattan alapvonalai. V. kiadás.

Az állatok testének szerkezete és élete az emberi test tárgyalása alapján. Az állati sejt, a főbb szövetek. Az állatok szervei kiváló tekintettel biológiai jelentőségükre. Rendszertan. Az állattörzsek és főbb osztályaik, illetőleg rendjeik, főképp biológiai alapon, kiváló tekintettel a Magyarországon élő közönségesebb vagy fontosabb fajokra és földrajzi elterjedésükre.

Mennyiségtan. Hetenkint 3 óra. Tanár: Gáspár B. Tankönyvek: a) Wagner A. dr. Algebra a középiskolák felső osztályai számára VIII. kiadás. b) Wagner A. dr. Geometria a középiskolák felső osztályai számára. VI. kiadás.

Algebra. Elsőfoku egyenletek két és több ismeretlennel. Négyzetgyök és a másodfoku egyenlet megoldása. Köbgyök. Számolás gyökmennyiségekkel.

Geometria. A planimetria főbb tételei a körtanig. — Havonkint egy, összesen 9 iskolai dolgozat, Házi példák óráról-órára.

Torna. Hetenkint 2 óra. Tanár: Burger A.

Rendgyakorlatok: Kettős rendek és a rendekre szakadozás gyakorlása menetközben, összekötve kanyarodásokkal és fejlődésekkel. Távolabb fekvő pont irányában való menetelés az iránypontok megtartásával. — Szabadgyakorlatok: Négy- és nyolctemes gyakorlatok egyen- és ellenoldalu mozdulatokkal. Társasgyakorlatok. — Szertornázás: Csapatornázás, előtornászok vezetése mellett. — Szabadtéri gyakorlatok: Ugrások különféle nemei. Futás.

Játékdélután a VI., VII. és VIII. osztállyal együtt csütörtökön délután 3—5 óráig.

VI. Osztály.

Osztályfőnök: Kovács János.

Hittan. Hetenkint 2 óra. Tanár: Varga S. Tankönyv: Vincze A., Ker. kath. vallásan. Hittan.

Isten (tekintve önmagában); Isten kiható munkássága; a teremtés, megváltás és megszentelés; a malaszt; a malaszt eszközei; az imádság, a malasztal való közremunkálás és a szentségek, a bevégezés műve; a halál és a különös ítélet, a menyország, a tisztítóhely; a pokol; a világ vége; az általános feltámadás és az általános ítélet.

Magyar nyelv. Hetenkint 3 óra. Tanár: Burger A. Tankönyv: Négyesy L. Poétika olvasmányokkal. I. kiadás. 1901.

I. Olvasmányok: Iskolaiak. A poétikához csatolt szemelvények a hazai, valamint a világirodalom nevezetesebb költői termékeiből. Magánolvasmányok: A két szomszédvár. Coriolánus. Törökvilág Magyarországon. A kérők. Dorottya. Berzsenyi D. ódái.

II. Elmélet: Alapfogalmak. A költészet a művészetek között.

A művészetek rendszere. A költészet felosztása. Az epikai, lírai, drámai műfajok ismertetése és fejlődésének története. — Havonkint egy (6 házi és 3 iskolai), összesen 9 dolgozat.

Latin nyelv. Hetenkint 5 óra. Tanár: Kovács J. Tankönyvek: a) Ivánfi J. Livii ab urbe condita II. XXI—XXII. b) Cserép J. dr. Szemelvények Vergilius Aeneiséből.

Livius: XXII. 1—53. Vergilius: Aeneis I. könyv 1—209; 494—630; II. 194; 195—370; 505—567; 634-től végig; VI. 42—155; 265—330. A római epikus költészet története és Vergilius világirodalmi fontossága. Régiség-tani és mithologiai magyarázatok. Könyv nélkül: Aen. I. 519—597; II. 505—567. — Havonkint két, összesen 17 iskolai dolgozat.

Görög nyelv. Hetenkint 5 óra. Tanár: Embery Á. Tankönyvek: a) Szamosi J. dr. Görög nyelvtana és olvasókönyve. b) Horváth—Elischer-féle Xenophon kiadás.

Adomák, mesék, apróbb elbeszélések. Xenophon Anabasisából: Vonulás a király ellen. A kunaxai csata. Xenophon a hadsereg élére lép.

Könyv nélkül: Herakles 12 munkája hexameter sorokban. A Miatyánk, Üdvözlégy és Hiszekegy görögül. — Havonkint két, összesen 17 iskolai dolgozat.

Görög helyett választott irodalmi tanulmányok. Hetenkint 3 óra. Tanár: Pap A. Tankönyvek: a) Badics F. dr., Magyar irodalmi olvasókönyv II. kiadás. b) Csiky G., Antigone. c) Losonczy L., Elektra. d) Schill S. Görög irodalomtörténet.

A klasszikus vers mértékű magyar lírai költészetből: Sylvester (Erdősi) János, A magyar néphez. Baróti Szabó Dávid, T. idősb. b. Ráday Gedon urhoz (1788). Abauj vármegye ünnepe napjára (1790). Egy ledölt diófához (1791). Révai Miklós, A kikeletről (1783). A lélek halhatatlansága. Rájnis József, Gyöngyösi »Murányi Venus«-ából. Szent István jobb kezéről. Bucsuvétel. Bacsányi, Tünődés. Dayka G., Kesergés. Verseghy F., Az irigységhez stb. A szemelvények mind. — A görög lírai költészetből az összes szemelvények. — »Antigone« és »Elektra« c. drámák. — A görög költészet története. Elegikus és jambikus költészet, dráma. — Időszakonként egy, összesen 3 házi dolgozat.

Szabadkézi rajz. Hetenkint 2 óra. Tanár: Spanyol P. Testcsoportok, domborművek, disztárgyak rajzolása látszat szerint. A testek beállítása, megvilágítási viszonyai, formakeresés. Nevezetesebb középkori műemlékek bemutatása és ismertetése.

Német nyelv. Hetenkint 3 óra. Tanár Szemlér F. Tankönyvek: a) Hoffmann M. Német tan- és olvasókönyv. b) Schack B. dr. Magyar szöveg német fordításra.

Olvasmányok. Prózaiak: Das Rittertum. Reise auf den Gotthard. Der schweizer Bund. Selbstprüfung. Körner an seinen Vater. Konradins Tod. (Magánolvasmány.) *Költőiek:* Das Lied vom braven Manne. Der Fischer. Der Sänger. Der Schatzgräber. Die Kraniche des Ibykus. Der Ring des Polykrates. Die Bürgschaft. Der Gang nach den Eisenhammer. Die Sonne bringt es an den Tag. Loreley. Der Graf von Habsburg. König Karls Meerfahrt. Der Schenk von Limburg. A költemények egy részét említettük is.

Magyarból németre: A ló és a szarvas. A csóka és a méh. A láng és a füst. A szerénység. A tömjén és a hámorfüst. A tócsa. A bölcsesség utja az életben. Korona és kard. — Havonkint két, összesen 17 dolgozat.

Történelem. Hetenkint 3 óra. Tanár: Pap A. Tankönyv: Vaszary K. Világtörténet III. r.

Az újkor történelme a wesztfáliai békéig.

Növénytan. Hetenkint 3 óra. Tanár: Tamás A. Tankönyv és tananyag: Mint a IV. osztályban.

Mennyiségtan. Hetenkint 4 óra. Tanár: Gáspár B. Tankönyvek: Mint az V. osztályban és Lutter N. dr., Ötszámjegyű szorszámí és szögmértani táblák.

Algebra. Negatív és törtkitevőjű hatvány és gyök. Számrendszerek elmélete. Briggs-féle logaritmuskok és alkalmazásaik. Az arithmetikai és véges geometriai haladvány.

Geometria. A körtan. Síkháromszögtan: A hegyesszög függvényei, a szögfüggvények általános értelmezése. Szögek összegének és különbségének függvényei. Sinus-tétel, cosinus-tétel, tangens-tétel és ezek alkalmazása. — Havonkint egy, összesen 9 iskolai dolgozat. Házi példák óráról-óra.

Torna. Hetenkint 2 óra. Tanár: Tamás A.

Tankönyv és tananyag: Mint az V. osztályban.

VII. Osztály.

Osztályfőnök: *Jánosy Péter.*

Hittan. Hetenkint 2 óra. Tanár: Varga S. Tankönyv: Vincze A. Ker. kath. vallás. A kath. erkölcs. tan.

Erkölcs. tan.

Magyar nyelv. Hetenkint 3 óra. Tanár: Burger A. Tankönyv: Váczy J. dr. A magyar irodalom története. I. köt. A legrégibb kortól Kisfaludy Károlyig. 1902.

I. Olvasmányok. Iskolaiak: A tankönyvben előforduló szemelvények. Arany J.: »Naiv eposzunk«. Beöthy Á.: »A szép-prózai elbeszélés«. Arany J.: »Irói arcképek« c. művéből egyes részletek. Magánolvasmányok: Dr. Áldásy Antal: »Pázmány Péter élete«. Kármán J.: Fanny hagyományai. A Zrinyiász. Kardos Albert: Szemelvények a kuruckorszak költészetéből. Balassa B. válogatott költeményeiből.

II. Elmélet: Az irodalom és történetének fogalma; a magyar irodalomtörténet korszakai. A régi magyar irodalom. Nyelvünk rokonsága. A keresztény középkor (1001—1526). A hitujítás kora (1526—1606). A katolikus visszahatás (1606—1711). A nemzeti szellem pihenésének korszaka (1711—1772). Az irodalmi fellendülés kora (1772—1820). A nyelvújítás. Kazinczy és követői. — Havonkint egy, összesen 9 házi dolgozat.

Latin nyelv. Hetenkint 5 óra. Tanár: Jánosy P. Tankönyvek: a) Holub M. és Kempf J. Caii Sallusti Crispi de coniuratione Catilinae et de bello Jugurthino libri. II. kiadás. b) Cserép J. dr. M. Tullii Ciceronis pro P. Sestio oratio. c) Veress I., P. Vergilius Aeneise. I—VI. d) Cserép J. dr. Római régiségek és Római irodalomtörténet vázlat. IV. javított kiadás.

Olvasmányok. Prózaiak: C. Sallusti Crispi de coniuratione Catilinae. M. Tullii Ciceronis pro P. Sestio oratio. Költőiek: Szemelvények P. Vergilius Maro Aeneisének VI. könyvéből: 42—155; 264—330; 384—425; 450—476; 679—901 v.

A régiségekre vonatkozó ismeretek összefoglalása. Az olvasott írók élete és művei. — Havonkint két, összesen 17 iskolai dolgozat.

Görög nyelv. Hetenkint 5 óra. Tanár: Jánosy P. Tankönyvek: a) Kempf J. Szemelvények az Iliásból. b) Dávid I. Szemelvények Herodotos művéből.

I. Olvasmányok. *Prózaik*: Herodotos művéből: Kambyses Aigyptosban. Polykrates története. A marathoni ütközet. A thermopylai ütközet. A salamisi ütközet. *Költőiek*: Homeros Iliásából: I. é. A dögvész. Achilleus haragja (1—535). II. é. Agamemnon álma. A népgyűlés. (1—54; 79—154; 278—335; 369—483). IX. é. Követség Achilleushoz. (1—433; 606—714).

II. Az epikai és prózai műfajok fejlődésének főbb vonásai. Nyelvtan. Az ion nyelvjárás alaki különbségei. Az attikai alaktan ismételése és a mondattan főbb szabályai. — Havonkit egy, összesen 9 iskolai dolgozat.

Görög nyelv helyett választott irodalmi tanulmányok. Hetenkint 3 óra. Tanár: Szemlé F. Tankönyvek: a) Badics F. dr. Magyar irodalmi olvasókönyv. III. kiadás. b) Szilasi M. Szemelvények Thukydidesből. c) Télyf—Kempf, Demosthenes beszédei. d) Schill S., Görög irodalomtörténet.

Magyar irodalmi olvasmányok: Szemelvények Budai Ézsaiás és Ferenc, Virág Benedek, Kazinczy Ferencz, Kölcsey Ferenc, Bajza József, Gróf Teleki József, Horváth Mihály, Szalay László, Salamon Ferencz történeti műveiből s ugyancsak Felsőbüki Nagy Pál, Kölcsey, Br. Wesselényi, Széchenyi, Szemere Bertalan, Eötvös, Kossuth, Deák szónoki beszédeiből.

Thukydidesből: A korinthosiak beszéde Spartában. Az atheniek válasza. Perikles beszéde a háboru ügyében. Halottak ünnepe Athenben. Perikles halotti és utolsó beszéde. Perikles jellemzése. Kleon beszéde. Görögország erkölcsi állapota. Demosthenes beszéde katonáihoz. A lakedaemoniak rohama és visszaveretése. Nikias és Alkibiades beszéde. Az atheniek megsemmisülése.

Demosthenesből: Hat beszéd. — Időszakonként egy, összesen 3 házi dolgozat.

Szabdkézi rajz. Hetenkint 2 óra. Tanár: Spanyol P.

Épületrészek, edények, emberi testrészek gipsz- és lapminták után való rajzolása. Vázolás szénrel, tollal. Aquarellfestés. Ujabbkori nagyobb műalkotások bemutatása és ismertetése.

Német nyelv. Hetenkint 3 óra. Tanár: Szemlér F. Tankönyvek: a) Goethe-Weber: Hermann u. Dorothea. b) Szemák J. dr. Német olvasókönyv IV. rész. c) Schack B. dr. Magyar szöveg német fordításra.

Olvasmányok. *Próziák:* Die erste Blütezeit der deutschen Literatur, (emlézve). Inhaltsangabe aus dem Niebelungenliede. Aus dem Laokoon. Die zweite Blütezeit der deutschen Literatur (emlézve). *Költőiek:* Hermann u. Dorothea (I—IX). Részletetek a Niebelungenlied-ből (emlézve). Bő szemelvények a német lírikusok dalaiból. Aus dem »Oberon« (magánolvasmány).

Magyarból németre: Liliomfi. Hunyadi utolsó szavai. A havasi kürt. Vörösmarty Mihály. — Havonkint egy, összesen 9 dolgozat.

Történelem. Hetenkint 3 óra. Tanár: Soó G. Tankönyvek: a) Vaszary K. Világtörténelem a középiskolák felső osztályai számára. III. kötet. Ujkor III. kiadás. b) Varga O. Politikai földrajz, a ginnáziumok VII. osztálya számára.

Az ujkor történelme a vesztfaliai békétől 1871-ig. Az alkotmányos szabadság megállapítására irányított törekvések és diadalogok. A nemzetiségi eszme. A gazdasági élet átalakítása a természettudományok és társadalmi tanulmányok alapján. Európa államainak és az északamerikai egyesült államoknak politikai földrajza. Gyarmatok.

Természettan. Hetenkint 4 óra. Tanár: Mihálovits B. Tankönyv: Vörös C. dr. Kísérleti természettan.

Mozgástan: Szilárd-, csepegő- és légnemű-testek mozgástana. *Hangtan.* *Fénytan:* Visszaverődés. Törés. Színszórás. Fénytani eszközök. A fény találkozása, sarkítása és kettős törése. — Kísérletek alkalmilag.

Mennyiségtan. Hetenkint 3 óra. Tanár: Gáspár B. Tankönyvek: Mint az VI. osztályban.

Algebra: A másodfoku egyenlet elmélete. A másodfoku függvény szélső értékei. A végtelen geometria haladvány, kapcsolatban a szakaszos tizedes törtekkel. Kamatos-kamat, járadék és törlesztéses kölcsönökre vonatkozó számítás.

Geometria: Pont koordinátái. Két pont távolsága, egyszerűbb graphikus ábrázolás. Hasáb, henger, gúla, kúp és gömb

felszine és köb tartalma. — Havonkint egy, összesen 9 iskolai dolgozat. Házi példák órától-órára.

Torna. Hetenkint 2 óra. Tanár: T a m á s A.

Tananyag: Mint az V. osztályban, azon különbséggel, hogy ezen osztályban már a súlydobás is gyakoroltatott.

VIII. Osztály.

Osztályfőnök: *Mihálovits Béla.*

Hittan. Hetenkint 2 óra. Tanár: V a r g a S. Tankönyv: Vincze A. Ker. kath. egyháztörténelem.

A ker. kath. egyház történelme a Szentlélek eljövételétől a vatikáni zsinatig.

Magyar irodalom. Hetenkint 3 óra. Tanár: K o v á c s J. Tankönyv: Beöthy Zs. A magyar nemzeti irodalom történeti ismertetése.

a) Az ó-, közép-, uj- és legujabb kor irodalmának története. b) Ezen korok nevezetesebb íróinak művei. c) Házi olvasmányok: Zrinyiász. Pázmán Péter és kora. Az ember tragédiája. — Havonkint egy, összesen 8 házi dolgozat.

Latin nyelv. Hetenkint 4 óra. Tanár: B o d o s i L. Tankönyvek: a) Csengeri J. dr. Q. Horatii Flacci opera. b) Némethy G. P. Cornelii Taciti annalium ab excessu divi Augusti libri I—VI. c) Cserép J. dr. Római régiségtan.

Q. Horatius Flaccus satiráinak első könyvéből az 1. satira. Epodosaiból az 1. 2. és 16. Carminaiból: I. k. 1, 2, 3, 4, 7, 12, 18, 22, 24. II. k. 3, 10, 17, 18. III. k. 1, 3. Epistoláiból: Epistola ad Pisones. — P. Cornelius Tacitus annaleseiből a II. k. és a III.-ból 18 fejezet. — Havonkint két, összesen 16 iskolai dolgozat.

Görög nyelv. Hetenkint 4 óra. Tanár: E m b e r y Á. Tankönyvek: a) Csengeri J. dr. Sophokles »Antigone«-ja. b) Veress J. Homeros »Odysseia«-ja.

Antigoneból 800 sor és az Odysseia I—III. ének. Életrajzi adatok, a görög tragédia és Antigone teljes méltatása: a homeri realiak kiegészítése. — Havonkint egy, összesen 8 iskolai dolgozat.

Görög nyelv helyett választott irodalmi tanulmányok. Hetenkint 2 óra. Tanár: Jánosy P. Tankönyvek: a) Péterfy J. dr., Gyomlay Gy. dr. s Alexander B. Platon és Aristotelesből szemelvények. b) Jancsó B. dr. Magyar irodalmi olvasmányok. c) Schill S. Görög irodalomtörténet.

a) Görög irodalmi olvasmányok: Sokrates védekezése. Kriton, vagy: A kötelességről.

b) Magyar irodalmi olvasmányok: Gr. Széchenyi I. »Hitel«-jéből, Kölcsey »Országgyűlési Napló«-jából. Nemzeti hagyományok. Br. Eötvös József »Reform«-jából. Dessewffy Áurél műveiből. A Pesti Hirlap és Kelet népe közti vitály.

A görög irodalom történetéből: Történetírás. Bölcsészet. Időszakonként egy, összesen 3 házi dolgozat.

Szabadkézirajz és ábrázoló mértan. Hetenkint 2 óra. Tanár: Spanyol P. Tankönyv: Hornischek H. Ábrázoló geometria.

Fej és egésztest rajzolása Jullien Barque és Hebert lapminitái nyomán. A szögletes és gömbölyű testek ábrázolása s metszetei; a képsíkokra vetett árnyékuk, hálókifejtésük.

Német nyelv. Hetenkint 3 óra. Tanár: Szemlér F. Tankönyvek: a) Schiller—Heinrich: Wilhelm Tell. b) Heinrich G. Német tan- és olvasókönyv. IV. rész. c) Schack B. dr. Magyar szöveg német fordításra.

Olvasmányok: Prózaia k: Die deutsche Literatur um 1770. Goethes Leben u. Wirken (emlézve). Die Ermordung Wallensteins. Genie u. Kritik. Die Neujahrsnacht eines Unglücklichen. Das Bettelweib von Locarno.

Költőiek: Wilhelm Tell. Das Lied von der Glocke. Epilog zu Schiller-s Glocke. Aus dem »Xenien«. Aus dem »Messias« (magánolvasmány). Emléztük »Wilhelm Tell« lirai részeit. — Havonként egy, összesen 8 iskolai dolgozat.

Történelem. Hetenkint 3 óra. Tanár: Pap A. Tankönyv: Komarik I. A magyarok története.

A magyarok oknyomozó története a régibb időtől az 1867. évi koronázásig.

Természettan. Hetenkint 4 óra. Tanár: Mihálovits B. Tankönyv: Fehér J.—Szekeres K. dr. Kísérleti fizika, VIII. kiad.

Hőtan: A testek térfogatának változása. Különböző halmazállapotok. Fajhő. A hő terjedése. A hő és munka. Mágnes-

ség. Elektromosság: Dörzsölési- és érintkezési elektromosság. Az elektromos áram és hatásai. Elektromos és mágneses indítás. Újabbkori találmányok. Magyar fizikusok és föltalálók. Kozmografia. — Kísérletek alkalmilag.

Mennyiségtan. Hetenkint 2 óra. Tanár: Gáspár B. Tankönyvek: Mint a VI. osztályban.

Algebra. Combinatiok. Kéttaguak pozitívus egész hatványai. Pascal-féle háromszög. Newton binomialis tétele.

Geometria. Pont koordinátái. Két pont távolsága. Háromszög elemzése, területe. Graphikus ábrázolás. Az Algebra és Geometria összefoglaló áttekintése. — Havonként egy, összesen 8 iskolai dolgozat. Házi példák óráról-órára.

Bölcséleti előtan. Hetenkint 3 óra. Tanár: Embery Á. Tankönyv: Szitnyai E. Lélektan és Logika. Bpest, 1899. Franklin-Társulat kiadása.

A lélektan fogalma, tárgya, fontossága, forrásai, az idegrendszerek, temperamentum, az érzések s ezek különböző nemei az érzőszervek szerint. Képzetek, tudat, associatio, emlékezés, fantazia, káprázatok, alvás, álom. Az értelmek tana, lelki betegségek. A logika tárgya, a gondolkodás elemi alapjai, az egyszerű következtetés s a rendszeres gondolkodás formái, logikai tévedések. — Ismétléskor olvasás Szitnyai E. »Ész és szív« c. munkájából.

Torna. Hetenkint 2 óra. Tanár: Tamás A. Tananyag: Mint a VII. osztályban.

Magyar írásbeli dolgozatok.

V. Osztály.

1. A nándorfehérvári győzelem című olvasmány a magyarosság szempontjából.
2. Isten létének bizonyítékai. Pázmány és Xenophon olvasott értekezései alapján.
3. Mire tanít halottak napja. (Iskolai dolgozat).
4. A keleti népek hatása a görög élet fejlődésére. (A történelemből tanultak nyomán).
5. Vándormadaraink.

(A természetrajzból tanultak összefoglalása). 6. Husvét. (Iskolai dolgozat). 7. A szeretet. (Értekezés). 8. Kossuth Lajos beszéde a nemzeti védelemről. (Taglalás). 9. »Ora et labora!« Szónoki beszéd a szünidőre induló társakhoz.

VI. Osztály.

1. A kuruc korszak. (Történelmi). 2. A nevezetesebb naiv eposzok. (Iskolai). 3. Kisfaludy K.: »A kérők« című vigjátékának ismertetése. 4. Berzsenyi Dániel mint ódaköltő. 5. Gondolatok az újév kezdetén. (Iskolai). 6. A két szomszédvár. (Elbeszélés Vörösmarty M. hasonló című hősi elbeszélése után). 7. A csirázás-élet-tüneményei. (Természetrajzi). 8. Mi a különbség a mese és eposz hőse között. (Iskolai). 9. Jókai Mór: »Törökvilág Magyarországon« című regényének tartalma.

VII. Osztály.

1. A pogány magyarok műveltsége. 2. A magyar legendák jellemzése. 3. Az egyszerű gépek. (Természetani). 4. Párhuzam Zrinyi Miklós és Szulimán között a Zrinyiász alapján. 5. A katolikus visszahatás és Pázmány Péter. 6. Gyöngyösi István és költészete. 7. A nemzeti felkelések költészetének ismertetése. 8. A prozódiai harc. 9. A széppróza fejlődése Kisfaludy Károlyig.

VIII. Osztály.

1. Minő változást idézett elő a kereszténység a magyar nép értelmi világában? 2. A kath. visszahatás módjai és képviselői. 3. Nagy Lajos világpolitikája. 4. Az ó-klasszikai iskola befolyása a költői nyelv és formák megállapodására. 5. A föld gömbölyüségére és forgására vonatkozó ismertebb érvek. 6. Dráma irodalmunk Katonáig. 7. Az álom és álmodás tüneményei. 8. Az irodalomtörténet tanulásának hasznai.

B) Rendkívüli tárgyak.

1. Egészségtan.

Hetenként 1 óra. Tanár: Imreh D. dr. Tankönyv: Fodor J. dr. Egészségtan.

Az egészségtan feladata. Az egészség és betegség befolyásáról az életre és nemzetre. A nép egészségének megismerése. A táplálkozásról. A tápláló anyagok ismertetése. Az élelmiszerek megválasztásáról. A fontosabb élelmiszerek és italok egyenként való tárgyalása. A táplálkozás befolyásáról az egyes ember és a nép egészségére. A lakás és annak befolyása az egészségre. Az egészséges és egészségtelen talaj ismertetése. Az egészséges építkezésről. Szellőzés és fűtésről. A lakóház és környékének tisztán tartásáról. A köztisztaságról. Az egészségi szempontból fontosabb közintézetek ismertetése. A munkáról és foglalkozásról. A test ápolásáról. A fertőző betegségek természetéről, keletkezéséről és káráról. A fertőző betegségek elleni védekezésről. A fontosabb fertőző betegségekről egyenként, különös tekintettel az ellenük való védekezésre. Az életmentésről. A rögtön támadó veszedelmek és azoknál a mentő eljárások ismertetése egyenként.

2. Gyorsírás.

Hetenként 2 óra. Tanár: Mihálovits B. Tankönyv: Bódogh J. a) Levelező gyorsírás, IX. kiadás. b) Magasabb foku gyorsírás, 1896. kiadás.

a) Kezdők. A mássalhangzók jegyeinek begyakorlása a hangzókkal. Szótagolás. Állandó rövidítések. Torlódások. Képző-

és ragrövidítések. Hangrendtörvény. Magánhangzók torlódása. Segédigék. Számnevek, napok, hónapok. Pénzek és mértékek. Idegen szavak és tulajdonnevek. — Iskolai és házi gyakorlatok óráról-órára.

b) **H a l a d ó k.** A szabad egyszerűsítések tana: A ragoknak a szóvonzaton alapuló elhagyása. Szösszehuzás. Torlódások fölhasználása. A szavak rövidítése helyettesítés és betűkihagyás által. A szabad rövidítések tana: Végső- és kezdő szótag által, hangzó és rendhagyó rövidítésekkel. Alkalmi- és szak rövidítések. Külön jegyekkel való rövidítések. Logikai rövidítések. Idegen szavak és tulajdonnevek. Iskolai és házi gyakorlatok óráról-órára. A Gyorsírási Lapok és a Budapesti Gyorsíró olvasgatása.

*

A pápai ev. ref. főiskolai gyorsírókör, fennállásának 25-ödik éve megünneplése alkalmával, az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesülettel egyetértőleg, országos pályázatot hirdetett, a többi közt szabatos levelezőírással irt mintastenogramra. Ezen a versenyen *Lakatos Gáspár* VIII. o. t. oklevelet nyert.

*

Tekintve azt a szép, gyakorlatilag értékesíthető eredményt, amit a gyorsírásban, mint az »írás művészeté«-ben felmutatott a megtanulásra vállalkozott *4 kezdő* és *5 haladó*, — igazán sajnálni lehet azt a közönyösséget, melyet intézetünk ifjusága a gyorsírás irányában általában tanusít. A Gyorsírási Lapok szeptember 1. száma szerint ugyanis 179 intézetben tanulják hazánkban a gyorsírást. Az ottani kimutatás szerint, tekintve a tanulók számát, a mi intézetünk a 176-odik helyen van. Ez pedig elég hátra esik s épp azért elég szomorú tény, mikor 300-nál több, legnagyobbbrészt székely tanulója van intézetünknek. Igaz, hogy anyagi helyzete miatt csak kevés tudja megfizetni a tanfolyam *évi 10 kor.*-ját, de ez nem lehet mentsége senkinek. Aki nem áldozhat, az, ha kis kedve van, s hozzá magyar emberhez illő komoly kitarása, egy év alatt magától is könnyen megtanulhatja a gyorsírást. Sőt ezt kötelessége is volna minden arra való székely diáknak megtenni, mert az érettségi előtt és után bármely pályán bizonyosan a gyorsírás lesz csaknem az az egyedüli fonál, amelybe teljes bizottsággal, saját javára, kiki belekapaszkodhatik.

3. Ének.

Hetenkint 3 óra. Tanította: Gál S.

Tanév kezdetén a tanuló ifjúság közül azokat, kiknek zenei hallásuk és megfelelő hanganyaguk volt, külön próbán kiválasztottuk és a vegyes énekkarba osztottuk be. Az összes énekesek száma 122 volt. — A felsőbb osztályosok közül azok, kiknek hangjuk bevált, a férfi karba is bekerültek.

A heti 3 óra közül kettőt műénekre, egyet pedig (az alsóbb 4 osztállyal) az egyházi énekek »uni sono« tanítására fordítottunk.

1. Elméleti rész: Hangjegyek ismertetése. Fő- és segédvonalak, violin és bassus kulcsban. Üteny (taktus). Szünjelek. A kereszt és b., valamint a visszaváltó jel hatása a hangjegyre. A dur és moll skálák magyarázata. A hangszínezésre vonatkozó jelek és rövidített műszavak ismertetése.

2. Betanított énekdarabok: 1. Zsasskovszky: Tündöklő csillaga magyar nemzetnek. Szent Imréhez. Vegyes kar. 2. Kersch F.: Jézus szívéhez. Vegyes kar. 3. »Angyaloknak nagyságos asszonya.« Mária ének. Szövege Vásárhelyi A.-tól 1508. Dallama Szelepcsényitől 1671. Vegyes karra alkalmazta Lányi E. 4. Menyből követ ma küldetett. Mária ének. Csiki kéziratból 1871. Vegyes karra alkalmazta Lányi E. 5. »Üdvözlégy üdvösséges ostya.« Szövege, dallama a Nádor-kodexből 1508-ból. Vegyes karra alkalmazta Lányi E. 6. »Üdvözlégy szép rózsá.« Az oltári szentségről. Szövege Kájoni énektárból 1676-ból. Vegyes karra alkalmazta Gál Sándor. 7. Egészen szép vagy Mária. Szöveg a Kájoni-féle énektárból 1676-ból. Duettre és vegyes karra alkalmazta Gál Sándor. 8. Erkel F.: Himnusz. Vegyes kar. 9. Zsasskovszky: Szózat. Vegyes kar. 10. Huber K.: Vegyes kar. 11. Schumann: Élj őseim hazája. Férfi kar. 12. Zsasskovszky: Üdvözlő dal. Férfi kar. 13. »Száll a daru madár«. Kuruc dal. Szövege Petőfi S.-tól. Férfikarra alkalmazta Gaál Pál. 14. »Gyöngye violának«. Kuruc dal Endrődi S.-tól. Férfikarra alkalmazta Gál Sándor. 15. Rákóczi-Bercsényi. Kuruc dal. Férfikarra alkalmazta Káldi Gy. 16. Éji dal. Zenéje Marschnertől. Férfi kar. 17. »Santa Lucia«. Olasz dal. Duett Erődi E.-tól. 18. Zsasskovszky: Virágvasárnapi Passió. Férfikar.

Ezeken kívül az egyházi énekórán az alsó négy osztály uniszónó betanult 40 drb egyházi éneket.

4. Zene.

Hetenkint 5 óra. Tanította : Morascher H.

Az önként jelentkezetteket kezdők (15) és haladók (6) csoportjába osztottuk. Előbbiek a zene elemeit heti 1 órában tanulták; utóbbiak pedig gyakorlati oktatásban részesültek heti 1 órában.

A zenekar, melynek összesen 20 tagja volt, heti 3 órában tanult s ifjusági ünnepélyek alkalmával működött. Betanult darabok: 1. Bellini, Egyveleg az Alvajáró c. operából. 2. Borsay S., Románc. 3. Huber K., »Nemzeti zászló.« 4. Hank, Induló. 5. Kersch, Szent Imre herceg. 6. Kozák, Gyászinduló. 7. Henset, Ave Mária. 8. Kozák, Szerenád. 9. Czibulka, Gavotta. 10. Poesinger, Vonósnegyes. 11. Heller, Baross induló. 12. Szentgály Gy., Rákóczy induló.

III.

Szertárok.

1. Tanári könyvtár.

A) *Szerzemények*: Dr. Istóczi Gy., Flavius József »Zsidó háboru«-ja 2.40 kor. — Márki Sándor dr., Mátyás király emlékkönyv 24 k. — Dr. Sebestyén Gyula, A regősök 6 k. — Császár Mihály, A magyar művelődés a XV. században 5 k. — Szohráb perzsa elbeszélés, ford. Fiok Károly 60 fill. — Prohászka Ottokár, Kutatások a geologia és theologia érintkezési pontjai körül 6 k. — Sebestyén K. dr., A cynikusok 3 k. — Sebestyén K. dr., A görög gondolkodás kezdetei Thalestől Sokratesig 3 k. — Pirchala Imre, P. Verg. Aeneidos XII. I. K. I—VI. 1.40 kor. Pecz Vilmos, Ó-kori lexikon I. K. 22 kor. A—L. — Beöthy Ákos, A magyar államiság fejlődése, küzdelmei 21 k. — Kelemen Béla, Magyar-német kézi szótár (német-magyar rész) 9 k. — Hanusz István, A magyar haza föld- és néprajzi jellemképekben 2 k. 40 fill. — Dr. Gombos F. Albin, Paulus Diakonus »A longobárdok története« 3 k. — Zál és Rudabé Firdusi Sahnáméjából, ford. Radó Antal 1.40 k. — Szijavus Firdusi Sahnáméjából, ford. Radó Antal 2.40 k. — Sebestyén Gyula dr., Regős énekek 6 k. — Dr. Pekár Károly, A philosophia története 6 k. — A magyar viseletek története 80 k. — Kemenes József, Homeros Iliása 5 k. — Bánóczi József, Kisfaludy K. munkái 5 k. — Kossuth Lajos válogatott munkái 5 k. — Váradi Antal dr., Tóth Ede válogatott munkái 5 k. Váczi J. dr., Berzsenyi D. munkái 5 k. — Palágyi M., Madách Imre munkái 5 k. — Dóczi Lajos dr., Schiller költeményei 5 k. — König Gyula, Az algebrai mennyiségek általános elméletének

alapvonalai 15 k. — Makai István, Fisikai labororium 1. k. 3 k. Brehm, Az állatok világa IV. Madarak 18 k. — Zsolnai Gyula, Nyelvemlékeink a könyvnyomtatás koráig 12 kor. — Dr. Kiss—Sziklay, Katholikus Magyarország II. K. 60 kor. Képes Nagy Világtörténet X. K. 16 kor. — Bars vármegye (Magyarország vármegyéi és városai) 12 kor. — Összesen 375 k. 60 fill.

B) *Ajándék*: Magyarország közoktatásügye. — Statusgyülési jelentés. — Az erdélyi püspöki egyházmegye Schematismusa. — Egyetemi programok, középiskolai értesítők.

C) *Akadémiai tagdíj*: Vergilius élete és művei, Némethy G. dr., Harcz a német hegemoniáért (1859—66). Friedjung H. ford. Junius. — Nelson életrajza, Sonthey R. ford. Reményi Antal. — Bevezetés az angol alkotmányjogba, Dicey A. V. fordította Tarnai János. — A magyar tudom. Akadémia XLVIII. közgyűlésének tárgyai. — Értesítők, értekezések, emlékbeszédek. (Tagdíj 20 k.)

D) *A Természettudományi Társulat kiadványai*: Természettudományi közlöny és pótfüzetek, Chemiai Folyóirat. Állattani közlemények. Növénytai közlemények. — A Könyvkiadó-Vállalat évi illetményei: Hermann O., A magyar nép arca és jelleme. — Wagner János, Magyarország virágos növényei. Összesen 30 kor.

E) *Folyóiratok*: Katholikus Szemle 8 k. — Budapesti Szemle 24 k. — Magyar történeti életrajzok 10 k. — Magyar Nyelvőr 10 k. — Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny 8 k. — Egyetemes Philologiai Közlöny 12 k. — Földrajzi Közlemények 10 k. — Tornaügy 6 k. — Magyar Paedagogia 8 k. — Bölcsészeti Folyóirat 10 k. — Ethnographia 6 k. — Természetrizai füzetek 6 k. Irodalomtörténeti Közlemények 8 k. 50 f. — Katholikus hitterjesztés lapjai 6 k. — Természet 6 k. — Matematikai Lapok 4 k. — Zeitschrift für deutsche Philologie 18 k. Művészeti Lapok 20 k. — Összesen 190 k. 50 fill.

A könyvtár állománya az ajándékművek értékét nem számítva: 2354 mű, 3582 köt. 14682 k. 12 fill. értékben.

2. Éremtár.

Ajándék utján egy ezüst pénz a római császárok korából és XII. Leo pápa emlékére.

3. Ifjusági könyvtár.

1. *Általános beszámolás.* Az Ifjusági könyvtár két részre van osztva. Külön kapnak könyvet az I—III. osztályosok, az egyes osztályokban elhelyezett s az osztályfőnök felügyelete alatt álló könyvtárakból s külön a IV—VIII. osztályosak az Ifjusági könyvtárból. Könyvkiadás minden második vasárnap volt. Rendkívüli esetben csak akkor kaptak a tanulók könyvet, ha kötelező olvasmányaik, vagy iskolai dolgozataik megkivánták. A kiadás előre elkészített jegyzék alapján történt, melyben első sorban az egyes osztályokban kifüggesztett, kötelező olvasmányok szerepeltek. A tanulók olvasmányaikról *kivonatokat* is vezettek, melyeket nemcsak a könyvtáros, de az egyes osztályok magyar tanárai is átnézegettek s megtették rájuk észrevételeiket és utbaigazításukat.

Az Ifjusági könyvtárba :

a IV. osztályból	19	tanuló	járt s	olvasott	összesen	103	munkát.
az V.	»	23	»	»	»	100	»
a VI.	»	23	»	»	»	189	»
a VII.	»	9	»	»	»	97	»
a VIII.	»	18	»	»	»	216	»

Összesen 92 tanuló járt s olvasott 705 munkát.

Tehát egy tanuló átlagosan 7—8 munkát olvasott, azaz kb. minden hónapban csak egy munkát, noha világos a fenti táblázatból, hogy az olvasás iránt való érdeklődés a magasabb osztályok szerint fokozódik.

2. *A könyvtár állapota és gyarapodása.* a) Az I. osztály könyvtára állt 126 munkából 75.60 kor. általános értékben. Vásárlás folytán gyarapodott 4 darabbal (Bársony J., Jó az Isten.

Gauss V., Fajankó. Krudy Gy., Sziklazuzó hajók. Madarassy L., Az amerikai őserdőben) 3.50 kor. értékben.

Áll tehát 130 munkából 79.10 kor. értékben.

A II. osztály könyvtára állt 83 munkából 83 kor. általános értékben. Vásárlás folytán gyarapodott 4 drbbal (Krúdy Gy., Le-tűnt századok. Madarassy L., Harc az állatokkal. Margitay D., Tilos a páva. Tábori R., Oceánia) 4 kor. értékben.

Áll tehát 87 munkából 87 kor. értékben.

A III. osztály könyvtára állt 82 munkából 82 kor. általános értékben. Vásárlás folytán gyarapodott 5 darabbal (Gaál M., A vasember fia. Balassa vitéz. Mindent a hazáért. Madarassy L., A kis hadsereg. Tóth B., Anekdoták) 6.50 kor. értékben.

Áll tehát 87 munkából 88.50 kor. értékben.

A három kis könyvtárban van e szerint összesen 304 munka 254.60 kor. értékben.

b) Az Ifjúsági könyvtár állt 1064 munkából (több kötetben és több példányban, 1311 drb) 3424.67 kor. általános értékben.

Ajándék útján gyarapodott 22 darabbal 37.50 kor. értékben. (Dolinay Gy. ajándéka: Történelmi arcképcsarnok. — Ferenci K. VI. oszt. tanuló ajánd.: Ábrányi E., Márciusi dalok. — Gáspár J. ajándéka: Erőss J., Kongresszus 1899-ben. — Keith K. ajándéka: Tóth M., Hirnök 1894. 1895. és Szűz Mária virágos kertje 1894. 1895. — Mihálovits B. ajándéka: A Szegedi Napló karácsonyi könyve 1894.; Borbély Gy., Az ujszövetség trópusai stb.; Tordai Emke emlékkönyv; Carolus, Kerkápoly az új p. ü. miniszter; Girardin J., Recits et menus propos; Gyulai P., Budapesti Szemle 1901, 289 sz.; Kincses Kalendárium 1898.; Meilhac—Ábrányi, A másoló; Mihálovits, Az ó- és a jelenkori perzsa nevelés; Noél—Sasváry, Francia nyelvtan; Schlott Gy., Francia olvasókönyv; Scribe, Le verre d'eau; Próféta; Székely S.—Borbély Gy., A szé-kelyek Erdélyben; Tömörkény J., Jegenyék alatt; Tuczy J., Le-velek a magyar tanulók párizsi utazásából; Wasylkiewicz V., Nép-költési gyűjteményeink története és értéke).

Vásárlás folytán gyarapodott 45 munkával 223 kor. értékben. (Aho-Popini, Forgácsok. — A magyar helyesírás szabályai 1901. — A magy. tud. Akadémia évkönyve 1877. és 1885. —

Bánócy J., Révai élete. — Bulwer, Pompéji utolsó napjai. — Cox —Komáromy, Görög regék. — Csapody J., A kékruhás asszony. — Deli, Bácsi Jakab. — Divald K., Művészettörténeti korrajzok. — Erődi B., A faraók országában. A Szentföldön. Utazásom Szicília és Málta szigetén. — Flammarion—Hoitsy, Népszerű csillagászat. — Gaál M., Bem apó és a székelyek. Csontos Szigfrid. Hun és magyar mondák. Kenyér és becsület. Magyar királymondák — Gauss V., A búrok földjén. — Gáspár F., Negyvenezer mf. vitorlával és gózzel. — Grósz L., A természet köréből. — György A., Európa. — Hanusz I., Az állatok világából. — Jókai M., A magyar nemzet története. — Kemény Zs., Özvegy és leánya. Zord idő. — Kincs J., A leánymamák fia. — Lampérth G., Kuruc hősök. — Mihályfi Á., Katholikus Szemle 1902. — Prohászka O., Föld és ég. — Sági J., A Balaton írásban és képbén. — Sebestyén Gy., A regősök. Regős énekek. — Sienkiewicz—Szekrényi, Volyodjovszky ur. — Schmidt—Stäckl, Bolyai és Gauss levelezése. — Sziklay J., A magyar sziv. — Szitnyai E., Levelek egy tanuló ifjuhoz. — Tábori R., A temesvári királybíró. — Tompa M., Népregék. — Tóth B., Konstantinápolyi emlékek. — Tóth R., Csokonai válogatott munkái. — Verne Gy., A föld fölfedezése. — Váczy J., Berzsenyi Dániel. — Vértesy Gy., Falusi történetek.)

Az ifjusági könyvtár tehát 1131 munkából, (1387 darabban) áll, 3685.17 kor értékben; a kis könyvtárral együtt: 1435 munkából (több példánnyal) 3939.77 kor. értékben.

4. Ifjusági segélyző könyvtár.

Az alap állása a múlt tanév végén: 1415 kor. 37 fillér. Ez évi tőke a kamatszaporodással 1471 kor. 98 fillér. Használati díjakból befolyt 18 k. 90 f. — Tekintettel arra, hogy az új tanítás terv folytán új tankönyvek behozatala vált szükségessé; a könyvtár alapja mindaddig sértetlen marad, míg a tankönyvekben teljes megállapodás történik s így jövőben is csak szótárak s egyéb nem változott tankönyvek állanak a tanulók rendelkezésére, természetesen igen korlátolt számban, mivel a használat folytán

elrongyolt könyveket főleg egészségügyi szempontból ki kellett és ki kell selejtezni.

5. Történelem-földrajzi szertár.

Álladék a mult tanév végén 192 drb 1689.30 k. értékben.

Gyarapodás az 1902—903. tanévben a magyar földrajzi intézettől: A magyar szent korona és a koronázási jelvények 1 drb 4 korona.

6. Természetrajzi szertár.

Álladék a mult iskolai év végén:

1. Állattani gyűjtemény	. . . . .	1593 drb	3193.66 k.
2. Növénytani »	. . . . .	1277 »	793,30 »
3. Ásványtani »	. . . . .	1050 »	804.20 »
		<u>összesen</u>	<u>3920 drb 4791.16 k.</u>

Gyarapodás az 1902—903. tanévben: a) Vétel útján: Borszeszkészítményes üvegek 15 drb 28.25 kor. Forgó asztal a praeparatumok elzárásához (lakkal) és ecset 19.60 k. *Cavia cobbaya* 52 k. *Alligator spec.* 94 k. *Esox lucius* 60.50 k. *Sciurus vulgaris* 40 k. *Anodonta* 16 k. *Inject. praep.* A két utóbbi az agy, gerincagy és idegek, a három előbbi a vérkeringés demonstrálására. b) Ajándék útján: Dr. Török Albert ny. főispán ur Herkules-fürdőről egy szép példány homoki viperát és több Skorpiot küldött. Evinger Antal fiumei kormányzósági s. hivatali főigazgató ur tengeri csigákat és tropikus rovarokat gyűjtött. Ezen gyűjtemény úgy a fajok száma, mint a példányok nagysága és ritkaságánál fogva gyűjteményünk diszét képezi. Ráduly Simon tanár ur a szulinai öbölben gyűjtött csigákkal és kagylókkal, Zonda József m. állatorvos ur egy *Taenia spec.*, Orbán József V. o. t. egy *Cobitis taenia*val gyarapították a gyűjteményt. Ezen kívül egy *Triton* és *Tropidonotus var.* is gyűjtetett. A vétel és ajándék útján szerzett tárgyak értéke 484.35 k.

7. Természettani szertár.

(Leltár szerint).

a) Mozgás- és hőtán.

Mult évi állapot	163 drb	1521.88 k. értékben.
Idei gyarapodás (Cartesius-féle buvári; Kater-féle inga; vizkalapács)	3 »	16.20 » »
Összesen:	166 drb	1538.08 k. értékben.

b) Hangtan.

Mult évi állapot	20 drb	492.80 k. értékben.
Idei gyarapodás (Hegedüvonó)	1 »	1.80 » »
Összesen:	21 drb	494.60 k. értékben.

c) Fénytan.

Mult évi állapot	67 drb	1036.24 k. értékben.
Idei gyarapodás (Üveghasáb)	1 »	20.— » »
Összesen:	68 drb	1056.24 k. értékben.

d) Delejesség és villamosság.

Mult évi állapot	102 drb	1808.60 k. értékben.
Idei gyarapodás (Mágneskő) Marconi-féle készülék	4 »	227.— » »
Összesen:	106 drb	2035.60 k. értékben.

Összesen:

Volt a mult év végén	352 drb	4859.52 k. értékben.
Az idén gyarapodott	9 »	265.— » »
Van tehát jelenleg:	391 drb	5124,52 k. értékben.

8. Rajzszeretár.

Az 1901—902. tanév végén volt a rajzszeretárnak 70 darab mérő és rajzeszköze, 37 drb üvegezett mintatartó kerete, 101 drb teste és testcsoportja, 290 drb lapmintája, 40 drb gipszmintája,

3 drb szobra és 9 drb képe. Összesen 550 tárgy 716 kor. 24 f. értékben.

Gyarapodás az 1902—903. tanév végén: *a)* Képek: A festőművészet remekei 40 drb szinnyomatu kép. *b)* Szobrok: Medici Venus (egész alak). Anatómiai egész alak (férfi). Sokrates mellképe. Thukydides mellképe. *c)* 26 drb agyagedény és agyag-ékitmény. Összesen 70 drb 141 korona értékben.

Jelenleg a rajsztár tartalmaz összesen 620 tárgyat 857.24 korona értékben.

9. Vegytani szertár.

Az 1901—902. tanévi álladéka 177 drb (vétel) 334 k. 80 f. értékben. Szaporodás: Szénkéneg 3 k. 75 fill.

10. Torna szertár.

Álladék az 1901—902. tanév végén: Felszerelés 359 drb 2031 k. 72 f. értékben. Javítások a folyó tanévben: 100 kor.

A nagylelkű adományozók fogadják az intézet hálás köszönetét.

IV.

Az ifjuság érdemsorozata.

I. Osztály.

A tanuló neve, vallása, tandíjmentes, alapítványos, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Vallástan	Magyar	Latin	Földrajz	Természettajz	Számítan	Rajzoló mértan	Szépíráás	Torna	Ének	Magaviselet	Általános osztályz
Balog Lajos	2	3	3	3	3	3	3	2	3	1	2	3
Beke Károly	1	3	4	3	3	3	3	3	3	1	1	4
Bokor Árpád	2	3	4	4	3	4	3	3	2	1	2	4
Csató Sándor	1	1	2	2	2	3	2	2	2	1	1	2
5 Csergő Vilmos	1	2	2	1	2	2	1	1	2	—	1	2
Csiszár Lajos ism.	2	3	3	2	3	3	2	2	1	1	1	3
Domokos Jenő	1	2	3	1	2	3	3	2	2	1	1	3
Fülöp József	2	3	3	3	2	3	3	2	2	—	1	3
Gál Gyula ism.	3	3	3	3	3	4	3	2	2	2	1	4
10 Gál Ferenc	2	3	3	3	3	4	3	2	2	—	2	4
Gergely János	3	3	3	3	3	3	3	3	3	—	2	3
Gergely Mihály	3	4	4	4	3	4	3	3	3	—	1	4
Halmágyi Márton ism.	2	3	3	3	3	4	3	2	2	—	1	4
Haurik Endre	2	2	3	3	2	3	3	2	2	3	1	3
15 Heltai Andor tm.	1	2	2	2	2	3	3	3	2	1	2	3
Ilyés József	3	4	4	4	3	4	3	3	3	1	1	4
Kapcza Ignác ism.	3	3	3	3	3	4	3	2	1	1	2	4
Kovács Ferenc tm.	1	3	3	3	2	3	2	2	2	—	1	3
Kun Károly	3	3	4	4	3	3	3	3	3	—	2	4
20 László Árpád	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1	3
Lázár Tibor gróf	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1
Lukácsfy Kristóf	3	4	4	4	3	4	3	3	2	1	1	4
Majerszky Gyula	2	2	3	3	2	3	2	2	fm	—	1	3
Mánya Gergely	2	2	3	3	2	3	3	2	2	1	1	3

A tanuló neve, vallása, tandíjmentes, alapítványos, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Vallás	Magyar	Latin	Földrajz	Természettud.	Számítás	Rajzoló mértan	Szépirás	Torna	Ének	Magaviselet	Általános osztályz.
25 Miller Gyula tm.	1	3	3	2	3	3	2	2	2	—	1	3
Nagy István	2	2	3	2	2	2	2	2	2	1	1	2
Orbán Endre	2	3	4	3	3	4	3	2	1	1	2	4
Pakot László	3	4	4	4	4	4	3	2	3	1	1	4
Pál Dénes	4	4	4	4	4	4	3	2	3	—	1	4
30 Pálffy József	1	2	3	3	2	3	2	3	2	3	—	2
Poperád Miksa ism. tm.	2	3	3	3	3	4	3	2	3	—	2	4
Puskás István	1	2	2	1	1	3	1	1	2	2	1	2
Reichert Pál	2	2	3	3	3	3	3	2	2	3	1	3
Részeg József	2	4	4	4	3	4	3	3	2	3	1	4
35 Sándor Imre	1	2	3	3	3	3	3	3	3	—	2	3
Sándor József	2	3	3	3	3	2	3	2	2	—	1	3
Sebestyén Mózes	2	2	1	2	2	3	2	2	1	—	1	2
Simó László	1	1	2	1	2	3	1	1	1	1	1	2
Soó László tm.	1	2	2	2	2	2	1	2	2	1	1	2
40 Szabó Dénes	1	3	3	3	2	3	3	2	2	—	1	3
Szabó János tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szántó Árpád ism.	1	3	3	3	2	3	2	1	1	—	1	3
Szenti János ism.	2	3	3	3	2	3	3	3	2	—	2	3
Szőke Jenő	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	1	3
45 Szentés Jenő	3	4	4	3	3	4	3	2	2	—	2	4
Sztojka Zoltán	2	2	3	3	3	4	3	3	2	1	2	4
Trepera Géza	3	2	3	3	2	3	2	2	1	1	1	3
Válics József	3	3	4	3	2	3	3	3	1	2	2	4
Vint Károly ism.	3	3	3	3	3	3	1	2	1	3	1	3
50 Zakariás Gergely	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1	3

Kimaradtak:

Csergő Balázs   Kis István
 Dudra Ferenc   Ráduly László
 György Ferenc   Szabó Gyula
 Hajdu Albert   Szente Áron
 55 János József

Meghaltak:

60 Istvánfy Lajos ism.
 Szentgyörgyi Titusz

11. Osztály.

A tanuló neve, vallása, tandijmentes, alapítványos, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?		Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítás	Rajzoló mértan	Szépíráás	Tornázás	Ének	Zene	Magaviselet	Általános osztályz.
	Amberboy Árpád	2	2	3	3	3	3	3	3	2	1	—	2	3
	Apor Albert	2	3	3	3	3	4	3	2	fm	—	3	1	4
	Barabás János ftm.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1	—	1	2
	Barcsay Arisztid	1	1	1	1	2	2	2	1	2	—	—	1	2
5	Bálint János	2	3	3	4	3	4	4	3	3	—	—	2	4
	Braun József	3	3	3	2	2	4	3	2	1	3	—	1	4
	Benedek Lajos	2	2	3	3	3	2	3	2	2	2	—	1	3
	Bodosi Antal	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	—	1	3
	Czikmántori József öszt.	2	3	3	3	3	3	3	2	2	—	3	1	3
10	Daróczi Miklós	2	3	3	3	2	3	3	2	2	—	—	1	3
	Embery Kálmán tm.	1	1	1	1	1	1	2	1	2	—	—	1	1
	Eötvös Imre ftm.	2	2	2	3	2	2	3	2	1	2	—	1	3
	Éger János ftm.	1	2	2	2	2	2	3	2	2	—	—	1	2
	Farkas József tm.	3	2	2	2	2	4	3	2	2	—	—	1	4
15	Fábián János	1	2	2	3	3	3	3	2	2	—	—	1	3
	Gál Gedeon alap.	1	1	1	2	1	3	2	2	2	1	—	1	2
	Gál László	2	2	2	2	2	4	3	2	2	—	—	2	4
	Gotthárd Jenő unitár.	2	2	3	3	3	4	4	2	fm	—	—	2	4
	Gúb Márkus	2	3	3	3	2	3	3	2	2	2	—	2	3
20	Hajdu Géza	2	3	3	3	3	4	3	2	3	2	—	1	4
	Jánosi Károly ftm.	2	3	3	3	2	3	3	2	2	—	—	1	3
	Keresztes János	2	3	4	3	3	3	3	3	2	—	—	1	4
	Kiss Ernő ftm.	2	1	1	2	3	3	3	2	2	1	—	1	3
	Kornilla József tm.	2	1	1	2	2	3	3	2	2	—	—	1	3
25	Kóri Domokos	3	4	4	3	4	4	4	3	3	—	—	2	4
	Kovács László ism.	3	3	3	3	2	4	1	1	3	1	—	1	4
	Laczkó József ism.	2	2	2	2	3	3	2	2	2	—	—	2	3
	László Pál tm. alap.	2	2	2	3	3	3	2	2	2	1	—	1	3
	Lőrincz Albert	2	3	4	3	3	4	3	3	2	—	—	1	4
30	Lőrincz János	3	3	4	3	2	4	4	3	3	—	—	3	4
	Mayer István g. k. öszt.	2	3	3	3	2	3	3	1	1	1	—	2	3
	Medgyesi János	1	2	2	1	2	3	3	2	2	—	—	1	3
	Mekkei Jenő	1	2	3	1	1	3	3	2	2	1	—	1	3
	Mihálykó Ferenc	1	3	3	2	2	3	3	3	2	—	—	1	3

A tanuló neve, vallása, tandíjmentes, alapítványos, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?		Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítás	Rajzoló mértan	Szépíráás	Torna	Ének	Zene	Magaviselet	Általános osztály.
35	Nagy Sándor	2	3	3	2	2	4	3	3	2	—	—	1	4
	Olajos Andor	2	2	3	3	3	3	3	2	2	2	—	2	3
	Orbán Károly ism.	2	3	3	3	2	3	3	3	2	—	—	2	3
	Paláncz Lipót	1	2	3	2	2	3	3	3	2	—	—	1	3
	Pál István	2	4	4	4	3	4	4	2	1	1	—	2	4
40	Pongrácz Tamás	2	3	3	3	2	3	2	2	2	—	3	1	3
	Salati Ferenc	1	1	1	2	2	3	2	1	2	1	—	1	2
	Sándor Albert ftm.	1	2	3	2	2	3	3	2	2	2	—	2	3
	Sebestyén Dénes ftm.	1	1	1	2	2	3	2	2	2	1	3	1	2
	Simó Domokos	2	3	4	3	3	4	3	2	3	—	—	1	4
45	Szabó Lajos	1	3	3	3	3	3	3	3	3	—	—	2	3
	Szakállos Aladár	2	3	3	2	2	3	2	2	2	—	—	1	3
	Szomesán László öszt.	2	3	3	4	3	4	3	2	2	—	—	1	4
	Tamás Elemér	2	3	4	3	3	4	3	2	2	—	—	1	4
	Tüzes György	2	2	2	3	3	3	2	2	1	—	—	1	3
50	Varterész Aladár	1	2	3	2	2	3	2	1	1	—	—	1	3
	Varterész István ftm.	2	2	3	2	2	3	3	1	2	—	—	1	3

Magántanuló:

Krajnik Ottó

Kimaradtak:

Ferenczi István

Fülöp Mihály

55 Szentpéteri Gyula ism.

III. Osztály.

A tanuló neve, vallása, tandíjmentes, alapítványos, ösztöndijas, vagy ismétlő-e?		Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Számtan	Rajzoló mértan	Torna	Ének	Zene	Magaviselet	Általános osztályz.
	Ágoston Mihály	2	3	4	3	4	4	2	3	2	—	—	2	4
	Ágotha Endre	2	2	3	3	3	2	3	3	2	1	—	1	3
	Bakó Benedek	2	3	4	3	4	4	3	3	2	2	—	2	4
	Barabás Vencel	3	3	3	3	3	4	3	2	2	—	—	1	4
5	Bartos Endre	2	2	2	3	2	3	3	3	2	—	—	2	3
	Bálint József	2	3	3	3	3	3	2	2	2	3	—	2	3
	Bámbó Sándor	2	3	4	4	3	3	3	3	1	—	1	2	4
	Bogdán István	1	2	3	2	2	3	3	3	2	—	—	1	3
	Borsos József ftm. alap.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	—	1	1
10	Brekner Gyula ftm. . . .	2	2	2	2	2	2	2	3	2	—	—	1	2
	Csontha László ftm. . . .	2	3	3	3	2	2	3	3	2	—	—	1	3
	Dániel Károly	2	1	2	1	2	2	1	2	2	—	—	1	2
	Dézi Balázs	2	3	4	3	3	3	2	3	1	—	—	2	4
	Ferencz József tm. . . .	3	3	3	3	3	2	2	3	2	—	—	2	3
15	Florián József	2	1	2	2	2	3	1	1	1	—	—	1	2
	Gál Balázs	2	3	4	4	3	3	3	3	2	—	—	1	4
	Gál József tm. . . .	2	3	3	4	3	3	3	1	2	—	—	1	4
	Gáspár Tivadar	2	3	4	3	3	3	2	3	2	—	—	2	4
	Gávrus Endre gör. kath.	2	3	4	4	3	3	2	3	2	—	—	2	4
20	Gonda Tibor tm. . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1
	Hemmerth Mihály	3	3	3	2	2	4	3	2	2	—	1	2	4
	Hermann László ftm. . . .	2	2	3	3	3	3	2	2	2	1	3	2	3
	Janka Ferenc ftm. . . .	2	3	3	3	2	3	2	3	1	—	—	2	3
	Jánosi József	2	3	3	3	2	4	3	2	1	—	—	1	4
25	Kasléder Lajos	2	3	3	4	2	3	3	3	2	3	—	1	4
	Kedves Árpád	2	3	3	3	3	4	3	3	2	—	—	1	4
	Kondali Milorád	3	4	4	1	3	4	4	3	2	—	3	1	4
	Kovács Gergely ftm. . . .	1	1	2	2	2	3	2	1	3	—	—	1	2
	Kozma György ftm. . . .	1	1	1	1	1	3	2	1	1	—	3	2	2
30	Lakatos Menyhárt tm. . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1
	Lukács Lajos ftm. . . .	2	2	3	1	2	3	2	2	2	1	—	1	3
	Márton Árpád ism. . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1	1
	Márton János ftm. alap.	1	1	1	1	1	3	2	2	2	—	—	1	2
	Pap Gyula	1	2	3	2	1	3	2	2	2	fm	2	2	3

A tanuló neve, vallása; tandijmentes, alapítványos, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?												Magaviselet	Általános osztályz.
	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan	Torna	Ének	Zene		
35 Pap Sándor ftm.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	—	—	1	3
Pálmai Sándor	1	2	2	1	1	2	2	2	2	—	1	1	2
Pásku György ev. ref.	3	3	3	2	2	3	3	3	2	—	—	2	3
Rácz József ftm.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	—	1	1
Sebesi János tm.	1	1	2	2	1	2	3	3	2	—	—	1	3
40 Simonfi Antal	2	3	3	3	3	3	3	3	2	—	—	1	3
Soó Dénes	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	—	1	3
Szabó Dénes	2	3	3	3	2	2	3	3	3	—	—	1	3
Szakállos Ferenc	2	3	3	2	3	4	2	3	3	—	—	1	4
Szemlér Károly tm.	1	1	2	1	1	2	1	2	2	1	—	1	2
45 Szentkovits Lajos ftm.	2	2	2	2	2	3	2	2	2	—	—	1	2
Szopos Lajos ftm.	3	4	4	3	3	4	3	3	3	—	—	1	4
Tamás Tivadar	2	3	3	4	2	3	2	2	2	—	—	2	4
Tóth István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	3	1	1
Vadász Antal ftm. alap.	2	2	2	3	2	3	2	3	3	—	3	1	3

Kimaradtak:

50 Hegedüs Károly
Nagy András
Pollatsek Vilmos

IV. Osztály.

A tanuló neve, vallása, tandíjmentes, alapítványos, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Torna	Gyorsírás	Ének	Zene	Magaviselet	Általános osztályz.
	Antal János ftm.	1	2	1	1	1	2	2	3	2				1
Apor Ferenc alap.	1	2	2	2	2	3	3	3	2		1		1	3
Balázs Endre . . .	2	3	3	3	2	2	2	3	3				1	3
Barabás József . . .	2	3	3	3	3	3	3	3	3				1	3
5 Barabás Márton . . .	1	3	2	2	2	2	2	3	3				1	3
Barcsai Sándor . . .	2	3	3	3	3	3	3	3	1				2	3
Bardócz József ftm. al.	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1			2	2
Basa Sándor öszt.	2	3	3	3	2	3	2	2	2				1	3
Bozdog Szilárd g. kel.	2	3	2	2	2	3	2	3	2				2	3
10 Brunhuber Ferenc	2	3	2	3	2	3	2	3	2				2	3
Csányi János ftm.	1	1	2	3	1	2	3	2	1				1	3
Csergő Tamás alap.	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1		1	1
Daróczi János . . .	2	3	3	3	3	3	3	3	1				1	3
Daróczi László tm. al.	1	1	2	1	1	1	1	1	1				1	1
15 Dizmacsek Gergely tm.	1	1	1	1	2	1	1	2	2				1	2
Felcser János tm. alap.	1	1	1	1	1	1	1	1	2				1	1
Ferencz György ftm. al.	1	2	2	2	2	2	2	2	3		1		1	2
Fülöp János ftm. alap.	1	1	1	1	1	2	2	1	3				1	2
Gotthárd Ferenc unit.	2	3	3	3	2	3	2	3	1				1	3
20 György Géza ftm.	2	2	2	3	2	2	3	2	2				1	3
György Vencel . . .	2	3	3	4	3	3	3	2	2		1		1	4
Jakab Áron ism. . .	2	3	3	3	2	3	3	3	3		2		1	3
Jancsó Béla . . .	3	3	3	3	2	3	3	3	2				1	3
János Gáspár ism.	2	3	3	2	3	3	3	3	2				1	3
25 Kiss Sándor ism. . .	1	2	2	3	2	3	3	2	3		1		2	3
Klémens Zsigmond	2	2	3	2	2	3	2	2	2				1	3
Kovács Ignác ftm.	2	2	2	2	2	2	2	2	2				2	2
Kuti Kálmán . . .	2	3	3	3	1	2	3	2	2				1	3
Kuti Pál . . .	1	1	2	1	1	1	2	1	2				1	2
30 Márton Lajos ism.	2	2	3	2	2	3	2	2	2		1		1	3
Mossora Vazul g. kel.	2	3	3	1	3	3	3	3	2				1	3
Nyirő József tm. . .	1	2	2	2	2	2	1	2	1				1	2
Persian József . . .	1	2	2	2	1	2	2	2	2		1		1	2

A tanuló neve, vallása ; tandíjmentes, alapítványos, ösztöndíjas, vagy ismétlő-e?	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Tornázás	Ének	Zene	Magaviselet	Általános osztályz.
	Rettegi Géza alap.	1	3	2	2	1	1	2	2	2	—	—	1
35 Sajgó József	1	2	2	2	2	3	3	3	1	—	—	2	3
Szabó Antal	2	3	3	3	3	3	2	3	2	—	—	1	3
Szabó Dávid	1	3	3	3	2	3	3	3	1	—	—	1	3
Szlávik János	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	—	2	3
Tanczl Antal tm.	1	1	1	1	1	2	2	2	1	—	—	1	2
40 Trepera Béla ftm.	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	—	1	2
Vákár József alap.	2	2	2	2	2	2	3	2	2	1	—	1	2
Sipos Béla magánt.	2	3	3	4	2	3	3	3	—	—	—	—	4

Kimaradt:

Krassowski Tibor

V. Osztály.

A tanuló neve, vallása ; tandijmentes, alapítványos, ösztön- díjas vagy ismétlő-e?	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. h. vál. irod. tan.	Szabadkézi rajz	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás	Gyorsírás	Ének	Zene	Magaviselet	Általános osztályz.
Balácsi Imre ftm. alap.	2	1	1	2	—	—	2	1	2	1	1	—	—	—	1	2
Boga Alajos ftm. alap.	1	1	1	1	—	—	1	1	2	1	2	—	1	—	1	1
Czikmántori Dénes . . .	2	4	3	—	3	2	4	3	3	4	ftm.	—	—	—	2	4
Demeter Ferenc . . .	2	2	1	3	—	—	3	2	3	2	2	—	—	—	1	3
5 Dénes Mihály . . .	1	2	2	2	—	—	2	2	2	2	3	—	1	—	1	2
Elekes Endre . . .	2	4	3	—	3	2	4	2	3	3	2	—	—	—	2	4
Erős Viktor . . .	3	3	3	—	3	2	4	2	3	2	2	—	2	—	1	4
Flórián Gerő . . .	3	3	3	—	3	2	3	3	3	4	2	—	—	—	1	4
Gluzek Lóránd ftm. . .	2	1	1	3	—	—	2	1	3	3	3	—	—	1	2	3
10 Györkovács Géza . .	2	3	2	3	—	—	2	2	3	3	2	—	—	—	1	3
Jánosy Sándor ftm. . .	1	2	2	3	—	—	2	1	2	3	1	—	—	—	1	3
Kerezi Géza ftm. al.	1	1	1	—	1	1	1	1	1	2	3	—	—	2	1	1
Király András ism. . .	2	3	3	4	—	—	4	1	3	3	3	—	3	—	1	4
Kolumbán K. ftm. al.	1	2	1	2	—	—	2	1	2	3	2	—	1	—	1	2
15 Lász Károly ftm. . .	1	1	2	2	—	—	1	1	1	3	1	—	1	—	1	2
Lázár László . . .	2	3	1	—	2	1	3	2	3	2	2	—	—	1	2	3
Lukácsfi János . . .	2	3	3	3	—	—	3	2	3	4	3	—	1	—	1	4
Nagy Lajos ev. ref. . .	3	3	2	3	—	—	3	2	3	3	1	2	—	2	1	3
Olajos Dom. e. ref. ftm.	2	2	3	—	2	1	3	2	3	2	1	—	1	—	2	3
20 Oláh Imre ftm. . .	1	2	2	3	—	—	2	2	3	3	2	—	2	—	1	3
Orbán Domokos . . .	2	3	2	4	—	—	3	3	3	4	1	—	—	1	1	4
Orbán József ism. . .	2	3	3	3	—	—	4	3	3	4	2	—	—	—	1	4
Puskás Sándor . . .	2	3	3	4	—	—	4	3	3	4	1	—	—	2	2	4
Simonfi József . . .	2	3	2	3	—	—	3	3	3	3	2	3	1	—	1	3
25 Szabó Dénes . . .	3	4	3	—	3	2	4	3	3	4	2	—	—	—	2	4
Szabó Endre tm. . .	2	1	1	2	—	—	2	2	2	2	1	—	2	1	1	2
Szalay József alap. . .	1	2	2	3	—	—	3	2	2	3	2	—	1	—	1	3
Szenkovits Andor ftm.	2	2	1	1	—	—	1	1	2	2	2	—	—	—	1	2
Tófalvi Balázs ftm. ösz.	1	1	1	2	—	—	1	1	2	3	3	—	—	—	1	2

Vizsgálatlan maradt:

30 Bornyász László

Kimaradt:

Antal József ism.

VI. Osztály.

A tanuló neve, vallása, tandijmentes, alapítványos, ösztön- díjas vagy ismétlő-e?	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. h. vál. irod. tan.	Szabadkézi rajz	Német nyelv	Természetrajz	Történelem	Mennyiségtan	Tornázás	Ének	Zene	Magaviselet	Általános osztály.
Barcsay Béla	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2	—	1	2	3
Bodó Lázár ftm. alap.	1	3	2	2	—	—	3	2	2	2	1	1	—	1	3
Boldizsár D. tm. alap.	1	1	1	2	—	—	1	2	1	1	2	1	—	1	2
Daróczi József alap. .	2	3	3	3	—	—	3	3	2	3	2	—	—	1	3
5 Demeter Attila unit. .	1	2	2	2	—	—	3	2	1	3	2	—	—	2	3
Dobó József	1	2	2	2	—	—	3	2	3	2	1	2	1	1	3
Ferenczy Károly alap.	3	3	3	3	—	—	3	2	2	3	2	—	—	2	3
Gaal Ferenc	1	2	2	2	—	—	3	2	2	2	2	1	—	1	2
Gaal Ignác	1	3	3	3	—	—	3	2	2	2	2	1	—	2	3
10 Gábor Áron	3	3	3	2	—	—	3	3	3	3	2	—	—	2	3
György Dénes ftm. al.	1	1	2	2	—	—	2	2	1	3	2	2	—	1	2
Jakab József	2	2	2	2	—	—	2	2	2	3	2	1	—	1	2
Jaeger Jenő	2	3	4	3	—	—	3	3	3	4	1	—	—	1	4
Könczey Elemér ftm.	1	2	3	2	2	2	2	3	2	2	2	—	—	1	3
15 Moldován A. gör. kel.	1	3	3	2	—	—	4	2	3	4	1	2	—	1	4
Molnár Ferenc	2	2	3	3	—	—	3	2	2	3	2	—	—	1	3
Paal Rezső alap. . . .	3	3	4	—	—	—	3	3	3	3	2	—	—	2	4
Sass Antal ftm. alap.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	—	—	1	1
Sándor Endre	2	2	2	2	—	—	3	3	2	3	2	—	—	2	3
20 Szabó Albert	1	1	2	2	—	—	2	2	1	3	2	—	—	1	2
Szélyes Lajos ftm. al.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	—	1	1
Tamási Endre alap. .	3	3	3	2	—	—	4	3	3	2	2	2	—	2	4
Tarisnyás Márton . .	2	3	2	1	—	—	2	3	2	3	2	—	—	1	3
Ungváry Gyula ism.	1	2	3	3	—	—	3	3	2	3	1	—	—	1	3
25 Vértés Lajos	3	3	3	2	—	—	3	2	2	3	1	—	—	1	3
Zakariás Aladár ftm. .	1	1	2	2	—	—	2	2	2	2	1	—	—	1	2

Vizsgálatlan maradt:

Simon Ferenc

Kimaradtak:

Lukácsffy Gergely

Lupsa Mózes

30 Polatsek László

VII. Osztály.

A tanuló neve, vallása, tandijmentes, alapítványos, ösztön- díjas, vagy ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög h. vál. irod. t.	Szabadkézi rajz	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás	Egészségtan	Gyorsírás	Ének	Zene	Magaviselet	Általános osztályz.
Anka János g. kath.	1	1	3	3	—	—	3	2	2	3	2	3	—	—	—	2	3
Bálint A. tm. alap.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2	1	—	3	—	2	1
Bayer István . . .	2	3	4	—	3	2	3	2	2	3	2	1	—	3	—	2	4
Brassai I. ftm. alap.	1	1	3	3	—	—	3	3	3	2	1	2	3	1	—	2	3
5 Hermann Jenő ftm.	1	2	3	3	—	—	3	2	3	2	2	3	—	—	—	1	3
Katona Endre alap.	2	1	2	2	—	—	1	2	3	3	1	1	—	1	—	1	3
Láng Árpád ism. . .	2	2	3	—	1	1	2	1	2	3	1	3	—	2	—	1	3
László Imre ftm. . .	1	1	2	3	—	—	2	1	2	1	1	3	—	2	—	1	2
Loschdorfer E. ism.	2	2	3	4	—	—	3	2	3	2	2	3	—	—	—	1	4
10 Mántó Ernő öszt.	3	3	4	—	3	2	3	3	4	3	1	1	—	3	1	2	4
Opris Demeter g. k.	1	3	3	3	—	—	2	2	3	3	1	2	—	—	—	1	3
Ráduly Ferenc . . .	2	1	3	3	—	—	2	2	3	2	2	2	—	—	1	1	3
Resch Ernő	3	3	3	4	—	—	1	3	3	3	2	3	—	—	—	1	4
Szabó István tm. . .	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	2	—	—	—	1	1
15 Szántó Vince ism.	2	3	4	—	3	2	4	3	4	3	2	3	—	—	—	2	4

Vizsgálatlan maradt:

Orbán József unit. ism.

Kimaradtak:

Dénes Mózes

Szultán János

VIII. Osztály.

A tanuló neve, vallása, tandíjmentes, alapítványos, ösztön- díjas, vagy ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög h v irod. tan	Szabadvézi rajz	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcsészet	Tornázás	Gyorsírás	Ének	Zene	Magaviselet	Általános osztályz.
	Armbruszt Ferenc	2	3	3	3	—	—	2	3	3	2	2	fm	—	—	—	1
Balázs Lajos ftm.	1	2	2	2	—	—	2	1	2	2	2	2	—	—	—	1	2
Balló Károly ftm.	2	2	2	2	—	—	3	2	1	2	2	fm	—	—	—	1	2
Boros Lajos ftm. .	2	2	2	2	—	—	3	2	2	2	1	2	—	2	—	2	2
5 Diemár Kálmán .	1	1	1	1	—	—	2	2	2	1	1	1	1	—	—	2	2
Felcsér Béla tm., al.	1	1	2	2	—	—	2	1	1	1	1	2	—	1	—	1	2
Finker Frigyes öszt.	3	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	3	—	—	—	2	3
Gál József ftm., al.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	2	—	—	—	1	1
Gluzek Ferenc .	2	2	2	2	—	—	2	2	2	2	1	fm	3	1	1	2	2
10 Harmath Béla .	3	3	3	3	—	—	3	3	3	2	2	1	—	—	—	2	3
Jakab Lajos . . .	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	2	—	—	—	1	3
Jánosy Béla ftm., al.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	—	1	—	1	1
Lakatos G. tm., al.	3	2	2	1	—	—	2	2	3	2	1	2	1	1	—	2	3
Lukácsfi K. örm. k.	3	3	3	3	—	—	3	2	3	3	2	2	—	2	—	2	3
15 Márton Istv. ftm., al.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	2	—	1	—	1	1
Novák Béla . . .	2	1	3	3	—	—	3	1	2	2	2	2	—	—	1	1	3
Olasz Péter . . .	3	3	3	3	—	—	3	3	3	2	3	2	1	—	—	2	3
Rosconi Gyula ism.	2	2	3	—	2	3	3	3	3	2	1	2	—	—	—	2	3
Róbert Lajos . . .	1	2	3	2	—	—	3	2	1	2	2	3	1	—	—	1	3
20 Tellyesnitzky László	1	3	3	—	2	2	3	2	3	3	1	1	—	1	—	2	3
Triff Pompéjusz g.k.	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1	—	—	—	1	3
Varasdy Béla ev. r.	2	2	3	—	2	3	2	2	3	3	2	2	—	—	—	1	3
Vitos Pál ftm. alap.	1	1	1	1	—	—	1	1	2	1	1	fm	—	1	—	1	1

Kimaradt: Szlávik Rezső.

V.

Statisztikai kimutatások.

Sorszám		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
		osztályban								
1	Felvétetett az egész év folyamán	61	55	52	43	31	30	18	24	314
2	Év közben kilépett	9	3	3	1	1	3	2	1	22
3	Meghalt	2	—	—	—	—	—	—	—	2
4	Vizsgálatlan maradt	—	1	—	—	1	1	1	—	4
5	Vizsgálatot tett	50	51	49	41	29	26	15	23	284
6	Vizsgálatot tett magánt. száma	—	—	—	1	—	—	—	—	1
7	A vizsgálatot tett rendes és magántanulók közt volt ismétlő	8	3	2	2	2	1	3	1	22
8	A vizsgálatot tett rendes és magántanulók közül a görög-pótló tárgyakat választotta	—	—	—	—	8	1	4	3	16
9	A vizsgálatot tett rendes és magántanulók közül az egész tandíjat megfizette	44	39	30	28	17	19	10	14	201
	A tandíjtól felmentetett egészen	6	4	5	5	2	1	2	2	27
	A tandíjtól felmentetett részben	—	8	14	9	10	6	3	7	57
10	A vizsgálatot tett tanulók közt vallásra nézve volt :									
	a) róm. kath.	50	49	47	38	27	24	13	21	269
	b) görög kath.	—	1	1	—	—	—	2	—	4
	c) görög keleti	—	—	2	2	—	1	—	1	6
	d) ág. h. evang.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	e) evang. reform.	—	—	—	—	2	—	—	1	3
	f) unitárius	—	1	—	1	—	1	—	—	3

Sorszám		osztályban								Összesen
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
15	A vizsgálatot tett tanulók életkora a tanév végén :									
	10 éves	5	—	—	—	—	—	—	—	5
	11 »	14	14	—	—	—	—	—	—	28
	12 »	19	21	1	—	—	—	—	—	41
	13 »	9	12	5	6	1	—	—	—	33
	14 »	3	4	17	15	4	—	—	—	43
	15 »	—	—	18	9	8	1	—	—	36
	16 »	—	—	8	7	7	5	2	—	29
	17 »	—	—	—	4	4	9	5	3	25
	18 »	—	—	—	1	5	9	4	6	25
	19 »	—	—	—	—	—	2	3	9	14
	20 »	—	—	—	—	—	—	1	4	5
	20-nál több éves	—	—	—	—	—	—	—	1	1
16	A vizsgálatot tett tanulók egészségi állapotukra nézve :									
	a) könnyü betegségi eset	107	154	186	61	69	39	60	77	703
	b) súlyos betegségi eset	5	6	2	3	4	1	—	2	23
	c) járványos betegség	—	1	—	1	—	—	—	—	2
	d) meghalt	2	—	—	—	—	—	—	—	2
17	A tanulók óramulasztásai:									
	a) igazolt óramulasztás	882	1391	1354	442	732	433	455	966	6655
	b) nem igazolt óramulasztás	14	79	6	3	5	—	6	—	113
	c) hány tanuló nem mulasztott	18	13	4	12	7	6	2	—	62
	d) hány tanuló mulasztott igazolatlanul	3	13	3	3	2	—	2	—	26

Sorszám		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
		osztályban								
18	A vizsgálatot tett rendes tanulók magaviseletükre nézve :									
	a) jó volt	35	36	33	33	22	18	10	13	200
	b) szabályszerű volt . . .	15	14	16	8	6	8	5	10	82
	c) kevésbé szabályszerű . .	—	1	—	—	1	—	—	—	2
19	A tanulók általános előmenetele :									
	a) minden tárgyból jeles . .	1	—	6	2	—	2	2	3	16
	%-ban	2	—	12	5	—	3	13	13	5. ⁶¹
	b) minden tárgyból legalább jó	3	3	3	11	6	2	—	5	33
	%-ban	6	6	6	26	21	3	—	22	11. ⁵⁷
	c) minden tárgyból leg. elégs.	28	31	23	28	13	18	8	15	164
	%-ban	56	61	47	67	45	69	53	65	57. ⁵⁴
	d) egy tárgyból elégtelen . .	8	8	10	1	3	2	3	—	35
	%-ban	16	16	20	2	10	8	20	—	12. ³²
	e) két tárgyból elégtelen . .	2	5	3	—	4	2	1	—	17
	%-ban	4	10	6	—	14	8	7	—	5. ⁹⁶
	f) több tárgyból elégtelen . .	8	4	4	—	3	—	1	—	20
	%-ban	16	8	8	—	10	—	7	—	7. ⁰⁰
20	A) <i>Rendes tantárgyak.</i>									
	Vallás tan.									
	jeles	17	16	15	20	9	14	7	11	109
	százalékban	34	31	31	48	31	54	47	48	38. ²⁴
	jó	20	29	28	21	16	7	6	7	134
	százalékban	40	57	57	50	55	27	40	30	47. ⁰¹
	elégséges	12	6	6	1	4	5	2	5	41
	százalékban	24	12	12	2	14	19	13	22	14. ³⁸
	elégtelen	1	—	—	—	—	—	—	—	1
	százalékban	2	—	—	—	—	—	—	—	0. ³⁵
	Magyar nyelv.									
	jeles	4	8	13	10	6	6	7	7	61
	százalékban	8	16	27	24	21	23	47	30	21. ⁴⁰
	jó	15	18	10	12	9	8	3	8	83
	százalékban	30	35	20	29	31	31	20	35	29. ¹²

Sorszám	osztályban								Összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
elégletes	24	23	24	20	10	12	5	8	126
százalékban	48	45	49	48	34	46	33	35	44. ²¹
elégletes	7	2	2	—	4	—	—	—	15
százalékban	14	4	4	—	14	—	—	—	5. ²⁶
Latin nyelv.									
jeles	3	8	8	6	10	3	2	5	45
százalékban	6	16	16	14	34	12	13	22	15. ⁷⁸
jó	6	9	10	16	9	10	2	6	68
százalékban	12	18	20	38	31	38	13	26	23. ⁸⁶
elégletes	29	27	22	20	8	11	8	12	137
százalékban	56	53	45	48	28	42	53	52	48. ⁰⁷
elégletes	12	7	9	—	2	2	3	—	35
százalékban	24	14	18	—	7	8	20	—	12. ²⁸
Görög nyelv.									
jeles	—	—	—	—	2	3	2	6	13
százalékban	—	—	—	—	10	12	18	30	16. ⁶⁶
jó	—	—	—	—	6	15	1	6	28
százalékban	—	—	—	—	29	60	9	30	35. ⁸⁹
elégletes	—	—	—	—	10	8	6	8	32
százalékban	—	—	—	—	48	32	55	40	41. ⁰²
elégletes	—	—	—	—	3	2	—	—	5
százalékban	—	—	—	—	14	—	18	—	6. ⁴¹
Görög pótló.									
jeles	—	—	—	—	1	—	1	—	2
százalékban	—	—	—	—	12	—	25	—	12. ⁵⁰
jó	—	—	—	—	2	1	—	3	6
százalékban	—	—	—	—	25	100	—	100	37. ⁵⁰
elégletes	—	—	—	—	5	—	3	—	8
százalékban	—	—	—	—	63	—	75	—	50. ⁰⁰
elégletes	—	—	—	—	—	—	—	—	—
százalékban	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Görög pótló rajz.									
jeles	—	—	—	—	3	—	1	—	4
százalékban	—	—	—	—	37	—	25	—	25. ⁰⁰

Sorszám									Összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
	osztályban								
jó					5	1	3	1	10
százalékban					63	100	75	33	62. ⁵⁰
elégséges								2	2
százalékban								67	12. ⁵⁰
elégtelen									
százalékban									
Német nyelv.									
jeles			13	10	5	3	5	4	40
százalékban			27	24	17	12	33	17	21. ⁷³
jó			10	14	8	6	3	7	48
százalékban			20	33	28	23	20	30	26. ⁰⁸
elégséges			20	17	10	15	6	12	79
százalékban			41	40	34	58	40	52	42. ⁹³
elégtelen			6	1	6	2	1		17
százalékban			12	2	21	8	7		9. ³²
Történelem.									
jeles			12	10	9	6	3	7	47
százalékban			24	24	31	23	20	30	25. ⁵⁴
jó			13	23	12	13	8	9	78
százalékban			27	55	41	50	53	39	42. ³⁹
elégséges			22	9	8	7	4	7	57
százalékban			45	21	28	27	27	30	30. ⁹⁷
elégtelen			2						2
százalékban			4						1. ⁰⁸
Földrajz.									
jeles		6	4	6					16
százalékban		12	8	12					10. ⁶⁶
jó		7	18	9					34
százalékban		14	35	18					22. ⁶⁶
elégséges		29	26	25					80
százalékban		58	51	51					53. ³³
elégtelen		8	3	9					20
százalékban		16	6	18					13. ³³

Sorszám		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
		osztályban								
	Természetradj.									
	jeles	3	3	—	7	2	2	—	—	17
	százalékban	6	6	—	17	7	8	—	—	8. ⁰⁸
	jó	19	26	—	15	9	13	—	—	82
	százalékban	38	51	—	36	31	50	—	—	41. ⁴¹
	elégséges	26	21	—	20	18	11	—	—	96
	százalékban	52	41	—	48	62	42	—	—	48. ⁵⁸
	elégtelen	2	1	—	—	—	—	—	—	3
	százalékban	4	2	—	—	—	—	—	—	1. ⁵¹
	Természettan.									
	jeles	—	—	—	—	—	—	2	6	8
	százalékban	—	—	—	—	—	—	13	26	21. ⁰⁵
	jó	—	—	—	—	—	—	3	6	9
	százalékban	—	—	—	—	—	—	20	26	23. ⁶⁸
	elégséges	—	—	—	—	—	—	8	11	19
	százalékban	—	—	—	—	—	—	53	48	50. ⁰⁰
	elégtelen	—	—	—	—	—	—	2	—	2
	százalékban	—	—	—	—	—	—	13	—	5. ²⁶
	Mennyiségtan.									
	jeles	1	1	9	7	2	3	3	6	32
	százalékban	2	2	18	17	7	12	20	26	11. ²³
	jó	5	5	18	16	8	8	4	10	74
	százalékban	10	10	37	38	28	31	27	43	25. ⁹⁶
	elégséges	29	29	21	19	12	13	8	7	138
	százalékban	58	57	43	45	41	50	53	30	48. ⁴²
	elégtelen	15	16	1	—	7	2	—	—	41
	százalékban	30	31	2	—	24	8	—	—	14. ³⁸
	Rajzoló mértan.									
	jeles	7	1	10	7	—	—	—	—	25
	százalékban	14	2	20	17	—	—	—	—	13. ⁰²
	jó	9	12	13	17	—	—	—	—	51
	százalékban	18	24	27	40	—	—	—	—	26. ⁵⁶
	elégséges	34	33	26	18	—	—	—	—	111
	százalékban	68	65	53	43	—	—	—	—	57. ⁸¹
	elégtelen	—	5	—	—	—	—	—	—	5
	százalékban	—	10	—	—	—	—	—	—	2. ⁶⁰

Sorszám	osztályban								Összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Bölcsészet.									
jeles	—	—	—	—	—	—	—	11	11
százalékban	—	—	—	—	—	—	—	48	48
jó	—	—	—	—	—	—	—	8	8
százalékban	—	—	—	—	—	—	—	35	35
elégéses	—	—	—	—	—	—	—	4	4
százalékban	—	—	—	—	—	—	—	17	17
elégtelen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
százalékban	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szépirás.									
jeles	5	7	—	—	—	—	—	—	12
százalékban	10	14	—	—	—	—	—	—	11
jó	30	33	—	—	—	—	—	—	63
százalékban	60	65	—	—	—	—	—	—	62
elégéses	15	11	—	—	—	—	—	—	26
százalékban	30	22	—	—	—	—	—	—	25
elégtelen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
százalékban	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tornázás.									
jeles	11	6	11	12	8	9	5	5	67
százalékban	22	12	22	29	29	34	33	22	23
jó	27	36	30	21	14	17	10	13	168
százalékban	57	71	61	50	48	65	64	57	58
elégéses	11	7	7	8	6	—	—	1	40
százalékban	22	14	14	19	21	—	—	4	14
elégtelen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
százalékban	—	—	—	—	—	—	—	—	—
fölmentve	1	2	1	—	1	—	—	4	8
százalékban	2	4	2	—	3	—	—	17	2
B) Rendkívüli tárgyak.									
Egészségtan.									
jeles	—	—	—	—	—	—	5	—	5
jó	—	—	—	—	—	—	3	—	3

VI.

Érettségi vizsgálatok.

A tanév végén megtartott érettségi vizsgálat írásbeli részének, mely május hó 15., 16., 18., 19. és 20. napjain folyt le, következő tételei voltak:

1. *Magyar nyelv és irodalomból*: a) Miben egyeznek meg és miben különböznek a regény és dráma? b) Az indulat hatása a testi szervezetre. c) Mátyás szerepe Európa ügyeinek alakulásában. Az első tételt dolgozta 4; jeles 3, elégséges 1. A második tételt dolgozta 17; jeles 4, jó 6, elégséges 7. A harmadik tételt dolgozta 2; jó 1, elégséges 1.

2. *Latin nyelvből*: M. Tullius Cicero: De republica cap. 3. Jelesen 7, jól 7, elégségesen 9.

3. *Görög nyelvből*: Xenofon Anab. IV. 3—11 pont. Xenofon a hadsereg élére lép. Jelesen 5, jól 9, elégséges 5.

4. *Német nyelvből*: Lenau (Orosz Alajos »Német stílusgyakorlatok« cz. könyve nyomán). Jelesen 5, jól 5, elégségesen 10, elégtelen 3.

5. *Mennyiségtanból*: a) Két, egymást derékszög alatt metsző egyenes pályán a metszőpont felé egy 2 cm. és egy 3 cm. sugaru kör mozog. Az első kör középpontjának — mely az elindulás pillanatában 40 cm. távolságra van a metsző ponttól — sebessége másfélpersenként 7 cm; a második kör középpontjának — mely az elindulás pillanatától számítva a metszőponttól 27 cm.-nyire van — sebessége másodpercenként 4 cm. Az egyidejű elindulás pillanatától számítva hány másodperc múlva érintkezik a két kör a metszőpont előtt? b) Valamely egyenes csonka kúp két alapjának sugarai: $R = 10.5$ cm.; $r = 4.5$ cm.; a csonka kúpot

teljes kúppá kiegészítő kis kúpnak az oldala a = 8 cm.; mekkora a csonka kúp palástja? Jelesen 7, jól 7, elégségesen 9 fejtette meg.

A szóbeli érettségi vizsgálatok Dr. Szamosi János kolozsvári m. kir. tud. egy. ny. r. tanár, miniszteri megbízott ur elnöklete alatt, Jung-Cseke Lajos, mint az erdélyi róm. kath. Status képviselője jelenlétében tartattak meg, június hó 2. és 3. napjain. Részletes eredménye a következő:

Sorszám	A jelentkezett ifju neve	Születési éve	Választott életpályája	Hogyan érett?
1	Armbruszt Ferenc . . .	1883. aug. 14.	Theologiai	Egyszerűen
2	Balázs Lajos . . .	1884. máj. 22.	»	»
3	Balló Károly . . .	1883. okt. 31.	»	Jól
4	Boros Lajos . . .	1884. dec. 21.	Katonai	»
5	Diemár Kálmán . . .	1884. szept. 24.	Jogi	»
6	Felcser Béla . . .	1881. márc. 13.	»	»
7	Finkér Frigyes . . .	1885. jun. 4.	P. ü. tiszt	A termt.-ből 3 óra vizs.
8	Gál József . . .	1884. jan. 3.	Tanári	Jelesen
9	Gluzek Ferenc . . .	1886. febr. 23.	Orvosi	Jól
10	Harmath Béla . . .	1883. okt. 7.	Gazdasági	Egyszerűen
11	Jakab Lajos . . .	1883. jan. 4.	Katonai	A németből 3 óra vizs.
12	Jánosy Béla . . .	1883. okt. 20.	Tanári	Jelesen
13	Kopácsy Ipoly . . .	1880. máj. 17.	?	A termt.-ből 3 óra vizs.
14	Lakatos Gáspár . . .	1885. jan. 26.	Postatiszti	A történelemből 3 h. vizs.
15	Lukácsffy Kristóf . . .	1882. nov. 14.	Katonai	Egyszerűen
16	Márton István . . .	1885. aug. 8.	Tanári	Jelesen
17	Novák Béla . . .	1886. márc. 4.	»	Jól
18	Rosconi Gyula . . .	1884. febr. 26.	Orvosi	Egyszerűen
19	Robert Lajos . . .	1885. máj. 2.	Jogi	»
20	Tellyesnitzky László	1884. márc. 29.	Katonai	»
21	Triff Pompejus . . .	1883. febr. 2.	Theologiai	A termt.-ből 3 óra vizs.
22	Varasdy Béla . . .	1883. dec. 22.	Gazdasági	Jól
23	Vitos Pál . . .	1884. jan. 25.	Erdészeti	Jelesen

A latinból pótló érettségire jelentkezett 4 reálistólát végzett ifju. A június hó 5-ikén tartott írásbeli vizsgán mind keresztül mentek, a szóbeli azonban, mely 6-ikán folyt le, csak kettőnek sikerült.

VII.

Önképzőkör.

Intézetünk kebelében fennálló s »Baróthi Szabó Dávid«-ról címzett Önképzőkörünk jelen évben a XXIX. évfolyamába lépett. Tagjainak száma összesen 98 volt, ezek közül 39 rendes, — 57 rendkívüli tagja. Vezetője Burger Ártur gymn. tanár volt. A kör szokásos hivatalai a következőleg oszlottak meg :

Diemár Kálmán VIII. o. t. elnök, Gaál József alelnök, Anka János VII. o. t. főjegyző ; Felcser Béla VIII. o. t. pénztárnok, Ráduly Ferenc VII. o. t. könyvtárnok, Boros Lajos VIII. o. t. ellenőr, Diemár Kálmán, Gaál József, Glusek Ferenc, Novák Béla és Vitos Pál VIII. o. tanulók főszerkesztők ; Anka János, Brassai Imre, Szabó István VII. o. tanulók szegéd-szerkesztők ; Bálint András és Katona Endre VII. o. tanulók aljegyzők.

A kör ez év folyamán 12 rendes, 3 rendkívüli, 2 díszgyűlést és 1 nyilvános ünnepélyt tartott.

I. A rendes gyűlések tárgyát szavalatok, azok megbirálása, vélemények kicserélése, fölvetett eszmék fejtegetése, a tagoktól készített s elfogadott írásművek felolvasása, továbbá szabadelőadások és azok szóbeli elbirálása képezte. Az évi működés egyébként a következőleg összegezhető :

1. *Szavalat.* Előadtak 42 verses és 2 prózai művet, melyek közül a kör 6-ot dicséretesen sikerült, 17-et általánosan sikerült, 12-öt kevésbé sikerült és 9-et nem sikerült fokra birált. Kiválóbb szavalási ügyességet tanusítottak : Jánosy Béla VIII., Brassai Imre, Láng Árpád VII., György Dénes VI. és Jánosy Sándor V. o. tanulók.

2. *Szabadelőadás.* Szabadelőadást 9-et tartottak ; közülök 3 dicséretesen sikerült, 6 általánosan sikerült. A dicséretesen sikerült szabadelőadások a kör által kiadott »Ébredés« cz. lapba is felvétek. Kiváló szabadelőadást tartottak : Gaál József VIII. o. t. »A

lélek létezése,« Jánosz Béla VIII. o. t. »A politikai élet befolyása az irodalomra« és Anka János VII. o. t. »Hit és tudás« címeikkel. Sikertült előadást tartottak továbbá: Boros Lajos VIII. o. t. »A honfoglalás és a román kérdés«, Márton István VIII. o. t. »A temperamentumok és a nevelés«, Novák Béla VIII. o. t. »A csillagos ég költészete«, Felcser Béla VIII. o. t. »A nehézség erő,« Vitos Pál »A gőzgépek és hatásuk a művelődésre,« Brassai Imre VII. o. t. »A XVI. sz. kronikásai« címeikkel.

3. A szerkesztőséghez összesen 74 írásmű érkezett be; ezek közül 37 próza, (30 pályamű) és 37 vers. A prózai művek közül a pályamunkákon kívül elfogadtatott 2, a versek közül 20. El nem fogadtak 5 prózát és 17 verset. Az elfogadott művek a körnek »Ébredés« cz. lapjában jelentek meg.

4. Az önképzőkör évközben díjakat tűzött ki a kör azon szorgalmas tagjainak jutalmazására, kik legalább 5, egy vagy két ivre terjedő, jó fokozatra bíralt s lehetőleg a tanulmányok köréből vett prózai pályaművet adnak be. A beadott pályaművek száma 30 volt, ezek közül elfogadtatott 11, el nem fogadtatott 19 pályamű. I. díjat (40 koronát) nyert Diemár Kálmán VIII. o. t. ki a kivánalmaknak megfelelő következő pályaműveket adta be: »Világosság és az élet,« »Lángész és örültség,« »Modern művészet,« »A halál költészete,« »Vergilius és Tasso.« — A II-ik díj (30 korona) mivel a szerkesztőséghez sem kellő számu, sem a kivánalmaknak megfelelő pályamű nem érkezett be ugyanegy szerzőtől, nem adatott ki. A III-ik díjat (20 korona) a kör Glusek Ferenc VIII. o. t.-nak ítélte oda, mint olyannak, ki e díj feltételeinek megfelelő következő munkákat adta be: »Az érzéki csalódások,« »A költői jellem.« — Továbbá a kör dicséretre érdemesítette a következő pályamunkákat: Boros Lajos VIII. o. t. »Tompá és a természet,« Jánosz Béla VIII. o. t. »Petőfi és Vörösmarty lyrája,« Novák Béla VIII. o. t. »Cyranno jelleme Rostand drámája alapján« és Brassai Imre VII. o. t. »A XVI. század irodalma«.

5. Az önképzőkör jelen évben 26 koronát tűzött ki versenyszavallatra, oly módon, hogy a legjobban szavalló 16 korona, az utánna következő 10 korona díjban részesüljön. I. díjat nyert (16 korona): Jánosz Béla VIII. o. t., II. díjat nyert (10 korona): Brassai Imre VII. o. t.

II. A rendkívüli gyűlések tárgyát oly ügyek képezték, melyek a rendes gyűlések alkalmával nem voltak megvitathatók. Így a díszgyűlések és nyilvános ünnepélyek műsorának eldöntése, tisztviselők választása, szavazások, egyeseknek az önképzőkör szabályaiiba ütköző- vagy a kör bizalmát sértő eljárásának tárgyalása. — A rendkívüli gyűléseken csakis a rendes tagok jelenhettek meg.

III. Díszgyűlést körünk két alkalommal tartott: szeptember 19-én és március 2-án. Az előbbit Kossuth Lajos születésének százados évfordulója alkalmából, melyen az elnöki megnyitó beszédet Diemár Kálmán VIII. o. t., az ünnepi beszédet Szemlér Ferenc főgymn. tanár tartotta; Jánosy Béla VIII. o. t. és Brassai Imre VII. o. t. pedig szavaltak, Gaál József VIII. o. t. felolvasást tartott, Novák Béla VIII. o. t. és Barcsai Béla VI. o. t. hegedűn játszottak. — Az utóbbi díszgyűlést dicsőségesen uralkodó szent-séges atyánk XIII. Leo pápa, pápai koronázásának 25-ik évfordulója alkalmából tartottuk, melyen Anka János VII. o. t. felolvasott, Jánosy Béla és Brassai Imre VII. o. tanulók pedig szavaltak.

IV. Március 15-én a márciusi napok emlékére a kör nyilvános ünnepélyt rendezett. Az ünnepi beszédet Diemár Kálmán a kör elnöke tartotta, a bezáró beszédet Burger Arthur az önképzőkör védnöke. Felolvasást tartott Gaál József alelnök, melodramát adott elő Morascher Hugó zenetanár és Novák Béla VIII. o. tanuló közreműködése mellett Jánosy Béla VIII. o. t. A »Talpra magyar«-t, Lukácsffy Kristóf VIII. o. t., alkalmi költeményt Brassai Imre VII. o. t. szavalt.

Ezen kívül a kör részt vett a gymnasium védszentjének Sz.-Imrének tiszteletére november 5-én rendezett díszünnepélyen, melyen Diemár Kálmán önk. elnök beszédet tartott; Anka János VII. o. t. felolvasott, Jánosy Béla VIII. o. t. és Brassai Imre VII. o. t. pedig szavaltak.

November 19-én, boldogult királynénk emlékére, a gymnasium rendezte ünnepélyen körünk szintén részt vett, a mennyiben Burger Ártur az önképzőkör vezető tanára felolvasást tartott, Jánosy Béla VIII. o. t. és Brassai Imre VII. o. t. pedig szavaltak.

Az április 11-ikére rendezett ünnepélyt a gymnasium szintén a kör tagjainak közreműködésével tartotta meg.

Az önképzőkör ezenkívül minden nevezetesebb mozgalom-

ban részt vett. Így a »Budapesti Székely-otthon« c. egyesület számára gyűjtést rendezett s annak alapító tagjai közzé vétetett fel; valamint részt vett a II. Rákóczy Ferenc emlékének megünneplésére megindult mozgalomban s a Budapesten május 10-én tartott ünnepségre emlékiratot küldött fel.

A Bottáné-féle alapítványra pályázatot hirdetett a kör, azonban a kitűzött határidőre egy pályamunka sem érkezett be.

A kör több szépirodalmi lapot járatott, u. m.: »Magyar Szemlét,« »Uj Idők«-et, »Vasárnapi Ujságot«.

VIII.

Testi nevelés.

A testi nevelés állapotáról az előadott tananyag az egyes osztályoknál van feltüntetve. Miután a tornát intézetünkben a tanulók számánál fogva 5 csoportban kellett tanítani s külön tornatanára az intézetnek nincs, a tanítás a következőleg eszközöltetett: Az I., II. és III. osztályban külön, továbbá a VI—VIII. osztályban együttesen a tanítást vezette Tamás Albert főgymn. r. és okl. tornatanár, ugyszintén a játékdélutánokat is az I—II., V—VIII. osztályokkal heti 2—2 órában. A IV—V. osztályban heti 2 órában Burger Ártur h. tanár tanította a tornát, a játékdélutánokat a III—IV. osztályokban heti 2 órában Mihalovits Béla r. tanár vezette.

Az utasítások értelmében a szertornázás a 4 alsó osztályban osztálytornázás, a 4 felső osztályban csapatornázás módszere alapján eszközöltetett.

A felsőbb osztályu tanulók az iskolai év elején és végén erőméréseket végeztek. Az V—VI. osztály növendékei ügyesség-mérés alapján és pedig pontegység szerint osztattak be, míg VII. és VIII. osztály növendékei a felnötteknél is szokásban levő erő- és ügyesség-mérés alapján osztattak be 10—12 tagból álló csapatokba előtornászok vezetése mellett.

A folyó iskolai évben az V. osztályban 2 csapatban, a VI. osztályban 2 csapatban, a VII. és VIII. osztályban 3 csapatban tornáztak a növendékek. Az ügyesség és erőmérés eredményét a következő rovatos kimutatás tünteti fel:

A VIII. osztály tanulóival eszközölt erő- és ügyesség-

A tanuló neve	Testmagasság, centiméterekben		Erőmérés			Az erőpontok összege		Ügyesség mérése			Az ügyességpontok összege	
	Testtömeg	Testtömeg	Függőb. (nyújtó)	Támaszb. (korlát)	Sarkalás	A tanév elején	A tanév végén	Nyújtó	Korlát	Ló	A tanév elején	A tanév végén
Ambruszt Ferenc . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Balázs Lajos . . .	—	54	4	4	4	20	38	0	1	1	2	5
Balló Károly . . .	—	54	6	8	10	—	—	1	2	2	—	—
Boros Lajos . . .	—	65	4	2	5	17	12	1	2	2	5	7
Diemár Kálmán . . .	—	57	3.5	—	5	36	60	2	3	2	13	14
Diemár Kálmán . . .	—	62	5	6	14	36	60	4	5	4	13	14
Diemár Kálmán . . .	—	63	10	13	14	36	60	5	5	4	13	14
Gaál József . . .	—	70	5	6	10	32	58	2	2	1	5	7
Gaál József . . .	—	68	10	14	10	—	—	3	3	1	—	—
Gluzek Ferenc . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Felcser Béla . . .	—	66.5	5	6	16	38	50	3	3	1	7	9
Felcser Béla . . .	—	63	7	10	16	—	—	4	4	1	—	—
Felcser Béla . . .	—	54	5	5	10	30	31	1	2	1	4	6
Finér Frigyes . . .	—	53	5	7	7	30	31	2	3	1	—	—
Harmath Béla . . .	—	62	6	5	14	36	96	4	4	4	12	14
Harmath Béla . . .	—	61	12	15	42	—	—	5	5	4	—	—
Jakab Lajos . . .	—	64	4	5	11	29	36	1	1	1	3	4
Jakab Lajos . . .	—	58	5.5	7	11	—	—	1	2	1	—	—
Jánosy Béla . . .	—	61	12	18	36	96	116	5	5	5	15	15
Jánosy Béla . . .	—	59	16	21	42	—	—	5	5	5	—	—
Lakatos Gáspár . . .	—	72	6	7	9	35	74	3	3	2	8	11
Lakatos Gáspár . . .	—	66	7	12	36	—	—	4	4	3	—	—
Lukácsy Kristóf . . .	—	69	4	7	16	38	36	1	1	1	3	5
Lukácsy Kristóf . . .	—	68	4	5	18	—	—	2	2	1	—	—
Márton István . . .	—	51	1	1	2	6	20	0	0	0	0	3
Márton István . . .	—	50	2	3	10	—	—	1	1	1	—	—
Novák Béla . . .	—	58	5	6	8	30	52	1	1	0	2	5
Novák Béla . . .	—	56	10	10	12	—	—	2	2	1	—	—
Olasz Péter . . .	—	57	5	6	—	22	44	0	1	1	2	4
Olasz Péter . . .	—	54	7	9	12	—	—	1	2	1	—	—
Róbert Lajos . . .	—	56	5	6	14	36	34	0	0	0	0	2
Róbert Lajos . . .	—	60	5	5	17	—	—	0	1	1	—	—
Roskoni Gyula* . . .	—	62	2.5	1	7	—	14	0	1	0	—	1
Telleyesniczky László . . .	—	58	5	6	10	32	50	3	3	2	8	11
Telleyesniczky László . . .	—	52	8	7	20	—	—	4	4	3	—	—
Trieff Pompejus . . .	—	70	6	6	9	33	64	4	3	3	10	12
Trieff Pompejus . . .	—	70	11	16	10	—	—	4	4	4	—	—
Varasdy Béla . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vitos Pál . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

* Tanév elején nem volt beírva.

Az erőmérés 18 tanulón eszközöltetett. A felső szám a tanév elején, az alsó a korláton elért erőmérés eredménye kétszeresen számítatik; a sarkalás pontjai ezen

mérés eredménye az 1902—1903. iskolai évben.

Népies tornagyakorlat			Népies tornagy. pontjainak összege		Felső karizom vastagság centi-méterben		Mellbőség centi-méterben		Az összes pontok összege		Pontot		Észrevétel
Mászás	Magas ugrás	Távol ugrás	A tanév elején	A tanév végén	A tanév elején	A tanév végén	A tanév elején	A tanév végén	A tanév elején	A tanév végén	Nyert	Veszített	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Felmentve
1	1	1	3	7	22	25	80	85	25	50	25	—	
2	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Felmentve
2	2	1	5	8	26	26	89	90	27	27	—	—	
2	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	4	2	9	16	27	28	87	90	58	90	32	—	
5	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	3	3	9	12	28	29	93	96	46	77	31	—	
4	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Felmentve
2	4	3	9	14	26	26	92	92	54	73	19	—	
3	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	4	2	8	11	22	25	80	84	42	48	6	—	
2	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	4	4	11	15	27	28	95	93	59	125	66	—	
5	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	2	2	6	10	24	27	86	88	38	50	12	—	
2	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	5	5	15	18	28	30	93	96	126	149	33	—	
5	8	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	4	3	10	14	27	27	93	93	53	99	46	—	
4	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	2	1	6	9	28	28	94	90	47	50	3	—	
3	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	1	1	3	5	22	22	82	83	9	28	21	—	
1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	2	3	7	11	24	26	81	86	39	68	29	—	
3	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
0	1	1	2	3	23	24	81	87	26	51	25	—	
1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	1	1	3	4	23	25	85	86	39	40	1	—	
1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	4	3	—	8	—	23	—	88	—	23	—	—	
2	3	3	8	12	24	26	83	83	48	73	25	—	
3	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	4	4	12	17	28	28	93	92	55	93	28	—	
5	7	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Szertorna alól fm.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Felmentve

tanév végén nyert erő- és ügyesség-pontot jelenti. A pontok összegénél a nyujtón és két mérés eredményét nem multhatják felül.

Intézeti tornaverseny. Az ifjúság tornavizsgálatát versenynyel egybekötve, június hó 13-án d. u. 3 órától kezdődőleg tartottuk meg főgimn. tornatermében a IV—VII. osztály növendékeivel.

Az I—III. osztály tanulói a kanyaró járvány miatt még május végén eltávoztak, s így együttes szabadyakorlatokat nem tarthattunk.

Az intézeti tornaverseny következő sorrendben folyt le: 1. Felvonulás. 2. Botszabadyakorlatok a IV—VII. o. tanulóival. 3. Szerternázás a nyujtón (Csapattorna). 4. Szerternázás a korlátón (Csapattorna). 5. Távol- és magasra ugrás. 6. Függeszkedés és csapattorna a gyűrűhintán. 7. Elvonulás.

Az egyes versenyeken kiválóbb tanulók nevei az alábbi táblázatban vannak feltüntetve. Megjegyzendő, hogy az I—III. oszt. tanulóknál az év folytán elért eredmény van megjelölve.

	A tanuló neve	Oszt	A verseny neme	A verseny eredménye	Észrevétel
1	Valics József	I.	Rúdmászás		
2	Szabó János				
3	Winth Károly				
1	Braun József	II.	Rúdmászás		
1	Bámbó Sándor	III.	Magasugr.	145 cm.	Deszkával
2	Márton Árpád			133 cm.	
3	Tóth István			133 cm.	
1	Flórián József	III.	Távolugrás	420 cm.	
2	Simonfi Antal			380 cm.	
3	Tóth István			380 cm.	
1	Szabó Dávid	IV.	Távolugrás	400 cm.	
1	Orbán Domokos		Távolugrás	420 cm.	
1	Olajos Domokos	V.	Magasugr.	155 cm.	Deszkával
2	Orbán Domokos			146 cm.	
1	Vértés Lajos	VI.	Magasugr.	160 cm.	Deszkával
2	Ungváry Gyula			160 cm.	
1	Mántó Ernő	VII.	Függeszkedés		
2	Szélyes Lajos				
3	Brassai Inre				
1	Mántó Ernő			Magasugr.	160 cm.

Az idő kedvezőtlen lévén, a tornavizsgálat a teremben tar-

tatott meg s így azok a versenyek, melyek a kimutatásban nincsenek felvéve, elmaradtak.

Nyujtón, gyűrűhintán és korlátón végzett mintacsapatornázásban kitűntek Mántó Ernő előtornász vezetése mellett: László Károly, Szabó Endre, Olajos Domokos, Puskás Sándor V., Szélyes Lajos, Moldován András, Zakariás Aladár VI., Mántó Ernő, László Imre, Opris Demeter és Katona Endre VII. oszt. tanulók.

A VIII. osztályt végzett tanulók június 2—3-án érettségi vizsgálatra állottak s így az intézeti tornaversenyen, tekintettel arra, hogy a vizsgálat június 13-án tartatott meg, részt nem vehettek.

Kirándulási egyesület. Egy év óta áll fenn, felügyelője az intézet mindenkori igazgatója, jelen tanévi tisztikara, elnök: Embery Árpád főgimn. tanár; alelnök: Jánosy Béla VIII. o. t., jegyző: Diemár Kálmán VIII. o. t., pénztáros: Gaál József VIII. o. t., ellenőr: Felcser Béla VII. o. t.

Évi rendes kirándulását október hava első napjaiban (2—4.) rendezte Gyergyó és a gyergyói Gyilkostó vidékére; részt vett 70 tanuló, az elnök és 4 tanár (Burger A., Gáspár B., Spanyol P. és Tamás A.) vezetése mellett.

IX.

Adatok a lefolyt 1902–1903. tanév történetéhez.

Tanártestület. A tanártestületben a következő változások történtek: A Főtanhatóság *Gáspár* István r. tanárt a k.-vásárhelyi róm. k. főgymnasiumhoz helyezte át, *Keith* Károly r. tanárt tanári állásától felmentette, *Szlávik* Ferenc h. tanárt a csiksomlyói főgymnasiumhoz rendelte; az így megürült tanszékekre *Szemlér* Ferenc brassói és *Ráduly* Simon csiksomlyói főgymnasiumi tanárokat helyezte át, továbbá *Burger* Arthur tanárjelöltet nevezte ki.

A tanév kezdete. Augusztus 29. és 30-ikán, továbbá szeptember 1-én megtartottuk a javító-, pót- és felvételi vizsgálatokat. Az egy tárgyból bukott tanulók közül javító vizsgálatot tett 35, és pedig: 5 jó, 25 elégséges és 5 elégtelen eredménnyel; a két tárgyból bukott és javító vizsgálatra engedélyt kapott tanulók közül 5 elégséges és 1 elégtelen eredménnyel; felvételi vizsgálatra 1 tanuló állott, a latinból és pedig elégséges eredménnyel.

A tanulók beírása szeptember 1. 2. és 3-ikán történt; 4-ikén ünnepélyes »Veni Sancte«, a fegyelmi szabályok felolvasása, megmagyarázása és az igazgató megnyitó beszéde után a tanítás megkezdődött.

A beirt tanulók száma: 312 rendes és 2 magántanuló.

A tanítást az igazgató, 10 rendes, 3 helyettes tanár, az iskola orvos és 2 óraadó végezte; a tanítás az új állami tanterv szerint az átmeneti intézkedések tekintetbe vételével történt, a megszabott tananyagot egészen elvégeztük.

Tanácskozások. A tanártestület az intézetet, tanárokat és tanulókat érdeklő ügyek elintézésére 14 rendes és 6 rendkívüli értekezletet tartott.

Az ellenőrző értekezleteken a tanártestület a tanulók előmenetelét és erkölcsi magaviseletét vette bírálat alá, a tapasztalt hiányokat, mulasztásokat és botlásokat tette tanácskozás tárgyává és azokról a szülőket és azok helyetteseit értesítette és felkérte, hogy ők is a házi fegyelem szigorítása vagy más alkalmasnak mutakozó módok és eszközök által a tanulók előhaladását gátló körülmények tekintetében támogassák a tanártestület munkásságát. Ezenkívül kétszer értesítőket is adtunk ki az eredmény feltűn tetésével

Vallásügy. A vallás-erkölcsi állapot ezen tanévben is a követelményeknek megfelelő volt. Az igazgató és tanári kar részvétele mellett vásár- és ünnepnapokon mindig és emellett a téli időszakot kivéve köznapokon is áhitatos énekkel egybekapcsolt szentmisét hallgatott az ifjuság; ugyszintén résztvett mindazon ájtatossági gyakorlatokon, a melyek körmenetekben történtek. Közös imát végeztek úgy a délelőtti, mint a délutáni előadások kezdetén és végén.

A délutáni isteni tisztelet alól az ifjuság fontos okok alapján felmentést nyert. Ennek dacára is, mint örvendetes jelenséget fel lehet említeni, hogy a 8-ik osztály növendékei közül többen részt vettek ezeken is.

A róm. kath. tanulók e tanévben négyszer végeztek szentgyónást és áldozást és jóllehet kötelezve nem voltak reá, mégis az ifjuság kétharmada virágvasárnapján is részesült a penitencia-tartás szentségében.

Kegyelmes főpásztorunk atyai jósága folytán az ifjuság ezen évben is szentgyakorlatokat tartott március havában. E szentgyakorlatokon részt vettek az állami főreálban és az ev. ref. kollegiumban járó róm. kath. tanulók is. Ugyszintén jelen volt állandóan a helybeli apát-püspöki biztos és főgymnasiumunk egész tanári kara. Egyes szent beszédeken városunk néhány előkelő polgára is jelen volt, a minek jó hatását kétségbe vonni nem lehet. — A szentgyakorlatokat P. Biró Ferenc jezsuita atya tartotta olyan közvetlenséggel, a meggyőződésnek olyan biztos hangján s a hazafias szempontok olyan meleg kiemelésével, hogy a hallgatóság, ha szabad e tulzott kifejezéssel élni, magát a magyarok mennyországaiba képzelte. A szentgyakorlatok nem folyhattak le anélkül, hogy *kegyelmes főpásztorunk* szintén ne hangoztatott volna a szent beszédek végén buzdító szavakat az általa annyira szeretett és az őt lelke mélyéből szerető ifjusághoz. Ugyszintén részt vett az ifjuság gyóntatásában is. A szentgyakorlatokkal kapcsolatosan feladta a skapulárét 74 ifjunak és végre a bérmálás szentségében részesített 63 tanulót.

Az Élő-Rózsafüzér-Társulat tagjainak száma a lefolyt tanévben meghaladta a háromszázat. Az magától értetődik, hogy a két társintézet róm. kath. növendékei is tetszésük szerint beléphettek

e társulatba. A legtöbben be is iratkoztak s ez magyarázza meg a létszám nagyságát.

A vallásügyvel kapcsolatosan megemlítendő, hogy a pápai jubileumra Rómába zárandokoló ifjuság között intézetünkben is egy VIII. o. tanuló névleg Gaál József résztvett a husvéti ünnepek alkalmával ezen, elmét és szívet egyformán gazdagon képző kiránduláson. Mivel egyházunk isteni eredetét legközvetlenebbül a sz. Péter apostóltól napjainkig fennálló pápaság bizonyítja, nem lehet azon csodálkozni, ha Rómát tekinti az egész katolikus világ a kereszténység központjával, annak főpásztorát közös atyjával s ebből kifolyólag mind az öt világrészből már több, mint egy éve, százezrek sietnek hódolatukat kifejezni Krisztus Jézus földi helytartója előtt. — Isten fizesse meg kegyes főpásztorunknak, hogy nemes bőkezűségével intézetünk részéről is lehetségessé tette e zárandoklatban való részvételt.

A nem katolikus tanulóink vallás-erkölcsi oktatásáról s hitéletének fejlesztéséről az illető felekezetek hatóságai gondoskodtak.

A VIII-ik osztály növendékeivel május hó 11-én tartottuk meg a hittani vizsgát Jung-Cseke Lajos apát-püspöki biztos ur elnöklete alatt, a többi osztályokkal pedig június 15-én és 16-án.

Fegyelmi állapot. A tanuló ifjuság erkölcsi magaviselet tekintetében a jogos várákozásnak és kívánalmaknak általában megfelelt. Egyesek a jórenddel és fegyelmi szabályokkal szemben vétéseket követtek el, de a tanártestület idejében megtette a megfelelő intézkedéseket és így a romlástól ezeket is megóvta. A legtöbb vétség az iskolai kötelességek elmulasztásából származott, de fordultak elő olyan fegyelmi esetek is, melyek komolyabb elbírálás alá estek; 8 tanulót nyereszkedő játék miatt kellett megfenyíteni, 3 tanulót pedig künn a szabadban tanusított illetlen viselet miatt, 2 tanulót lopás kísérlete miatt.

Egészségügy. Az egészségügyi állapot általában kielégítő volt. A tanártestületben 39 napig tartó betegség fordult elő kilenc tanár közt megoszolva. Az ifjuságnál a megtartott szemvizsgálatok alkalmával még gyanus eseteket sem talált az iskola-orvos. — A városban járványszerűleg fellépett kanyaró miatt a hatóság a főgymnasium három alsó osztályát május hó 23-ikán bezárta, de intézetünk tanulóinak között csak két betegedési eset volt igen

enyhe lefolyással. Nem járványos természetű betegség több esetben fordult elő és fájdalom! három esetben halállal végződött. Három I. oszt. tanulót — Istvánfi Lajost, Szentgyörgyi Tituszt és Pál Dénest ragadta el a halál, egyiket pár napi, a másikat 7 hónapig tartó szenvedés után, a harmadikat hirtelen. Az örök világoosság fényeskedjék nekik!

Tandijmentességi ügy. A főtanhat. 5280,902. és 485/903. sz. a. a lefolyt tanévben a következő tandijmentességet engedélyezte:

Egész tandijmentesek: Heltai Andor, Kovács Ferenc, Soó László és Szabó János I. o., Embery Kálmán és László Pál II. o., Gál József, Gonda Tibor, Lakatos Menyhárt és Szemlér Károly III. o., Daróczi László Felcser János, Nyirő József IV. o., Szabó Endre V. o., Boldizsár Dénes VI. o., Bálint András és Szabó István VII. o., Felcser Béla és Lakatos Gáspár VIII. o. tanulók.

Féltandijmentesek: Barabás János, Éger János, Jánosy Kálmán, Kiss Ernő, Ötvös Imre, Sándor Albert, Sebestyén Dénes és Várterész István II. o., Brekner Gyula, Borsos József, Csonta László, Hermann László, Janka Ferenc, Kovács Gergely, Kozma György, Lukács Lajos, Márton János, Pap Sándor, Rácz József, Szentkovics Lajos, Szopos Lajos és Vadász Antal III. o., Antal János, Bardocz József, Csányi János, Ferencz György, Fülöp János, György Géza, Kovács Ignác, Kuthi Pál és Trepera Béla IV. o.,

Balázi Imre, Boga Alajos, Glusek Loránt, Jánosi Sándor, Kerecsi Géza, Kolumbán Károly, Lász Károly, Olajos Domokos, Oláh Imre, Szenkovics Andor és Tófalvi Balázs V. o., Bodó László, György Dénes, Könczey Elemér, Sass Antal, Szélyes Lajos és Zakariás Aladár VI. o., Brassai Imre, Hermann Jenő, László Imre VII. o., Balázs Lajos, Balló Károly, Boros Lajos, Gál József, Jánosy Béla, Márton István és Vitos Pál VIII. o. tanulók.

A felsoroltakon kívül tandijmentességet élveztek még: Poparád Miksa, Ráduly László, Miller Gyula, Csergő Vilmos és Dudra Ferenc I. o., Farkas József, Kornilla József II. o., Ferencz József és Sebesi János III. o., Tantzl Antal és Dizmáček Gergely IV. o., Bornyász László V. o. t., mint szerzetes növendék jelöltek.

A második félévre a főtanhatóság 485—1903. f. sz. a. a tandijmentességet hanyagságuk miatt megvonta: László Pál, Éger János, Jánosy Károly, Ötvös Imre, Sándor Albert és Várterész István II. o., Gál József, Csonta László, Janka Ferenc, Lukács La-

jos, Pap Sándor és Szopos Lajos III. o., Jánosy Sándor és Oláh Imre V. o. tanulóktól.

Az elengedett tandíj összege 2440 korona (20.24%), tandíj-fizetők által fizetett összeg 10010 korona.

Segélyezések és jutalmak. Püspök ur ő méltósága az 1902—1903. tanév folytán a tanulók internátusi díjainak, tandíjának fedezésére s más segélyezésekre 1600 koronát adományozott, mely összegből 100 kor. mint a jutalmakkal kapcsolatos segély a következő tanulók között osztatott ki: Szabó István, Bálint András VII. o. t. 10—10 k., Sass Antal, Szélyes Lajos VI. o. t. 10—10 k., Boga Alajos, Kerecsy Géza V. o. t. 10—10 k., Daróczi László, Felcser János IV. o. t. 10—10 k., Borsos József III. o. t. 10 k. és Szabó János I. o. t. 10 kor.

Az erdélyi róm. kath. tanulmányi alapból rendszeresített 80 korona általános jutalmi könyvek beszerzésére fordított, melyek a gymnasium jelesebb tanulói között szorgalmi jutalmul osztattak ki a következőleg:

Kogutowicz Manó, középiskolai földrajzi atlaszának II. részét, Szabó János, Gróf Lázár Tibor és Csergő Vilmos I. o. t., III. részét Barcsay Árisztid, Barabás János és Éger János II. tanulók.

Dr. Kirchhoff-Lautemann, Képek az emberfajok életéből, Embery Kálmán II. o. tanuló.

Kelemen Béla, Német magyar- és magyar-német szótár, Borsos József, Lakatos Menyhárt, Márton Árpád, Tóth István III. o. t., továbbá Daróczi László IV. o. tanulók.

Schmidt József, Latin, magyar- és magyar latin szótár, Gonda Tibor, Rác József III. o. t., Tantz Antal, Csergő Tamás, Felcser János IV. o. tanulók.

Mihalovits Béla, Egy év Perzsiában c. művét (Burger Á. tanár aj.) Szemlér Károly és Dániel Károly III. o. tanulók.

Donászy Ferenc, Egy magyar diák élete Mátyás király korában c. művét Boga Alajos V. o. tanuló.

Szterényi, Olvasmányok a természet köréből, Kerecsy Géza V. o. tanuló.

Herman O., A magyar nép arca és jelleme, Sass Antal VI. o. t.

Donászy Ferenc, Rejtélyek a történelemből c. művét Szélyes Lajos VI. o. tanuló.

Péter János — Hickmann, Földrajzi és Statisztikai zsebatlasz c. művét Bálint András VII. o. tanuló.

Donászy Ferenc, Szigetvár és Eger hősei c. művét Szabó István VII. o. tanuló.

Az ifjak szorgalmának méltatásául a következő alapítványi kamatok és egyéb, jótévkök által felajánlott, jutalmak osztattak ki még a zárünnepélyen* :

A Simó-féle alapítvány 5 kor. kamatja Szabó Endre V. o. tanulóknak íteltetett oda.

A Daniel Gáborné, plankensteini »Br. Rauber Mária-féle« alapítvány 10 kor. kamatját Szélyes Lajos VI. o. tanuló nyerte el.

Az 1869-ben érettségítettek és 1894-ben jubiláltak alapítványának 10 korona kamatját, az alapítók inteniójának megfelelőleg Márton I. VIII. o. nyerte el, mint olyan, ki a természettudományok iránt kiváló érdeklődéssel viseltetik és előmenetelt istanusított.

Az udvarhelymegyei takarékpénztár 50 koronát szavazott meg jelesebb udvarhelymegyei tanulók jutalmazására. Ebből 10—10 koronát nyertek : Szabó János I., Borsos József III., Daróczi László IV., Balázsy Imre V. és Bálint András VII. o. tanulók.

Az udvarhelymegyei takarékpénztár által megszavazott 200 kor. az »Internátus céljaira« az alaptökhöz csatoltatott.

A »Székely-Egyesület« igazgatóságának 2 drb. 40—40 kor. ösztöndíját Szabó István VII. és Felcser Béla VIII. o. t. nyerték el.

Gáspár István békészetandrásí s. lelkész ur, egy udvarhelymegyei jóigyekezetü tanuló segélyezésére 10 kor. jutalmat ajánlott fel, melyet Boldozsár Dénes VI. oszt. tanuló nyert el.

Persián János kereskedő ur 10 kor. jutalmat ajánlott fel, melyből 5 kor. Lász Károly V. o. t. természetrajzi gyűjteményéért, 5 kor. pedig Trepera Béla IV. o. t. a rajzban felmutatott eredményért íteltetett oda.

A Gyertyánffy-féle alapítvány kamatját, 1 drb. 10 kor. aranyat Mántó Ernő VII. o. t. nyerte el a tornában felmutatott előmeneteleért.

Egyes tanügybarátok adományából a kiválóbb tornászok között könyvjutalmak osztattak ki a zárünnepélyen.

*Egyes alapítványok kamatait kiosztani nem lehetett, mivel a tőkék a csődbejutott Székelyegyleti I. takarékpénztárnál vannak elhelyezve.

Fogadják mindazok, kik az ifjuság iránt tanúsított némes érdeklődésüknek tanujelét adták, intézetünk hálás köszönetét.

Hivatalos iskolalátogatás. *Kuncz* Elek kir. tanácsos és tanterületi kir. főigazgató úr a főgymnasium viszonyainak, az ifjuság tanulmányi és fegyelmi állapotának megfigyelése céljából november hó 10. 11. 12 és 13 napjain tartotta hivatalos látogatását. Ezen idő alatt megjelent mindenik osztályban több ízben, figyelemmel halgatta a tanítást és a tanulók feleleteit s ő is intézett kérdéseket az egyes tanulókhoz. Meglátogatta a torna-, zene- és énekórákat, megtekintette a könyvtárakat és szertárakat, ezeknek leltárait, a kiadási naplókat, az ifjuság írásbeli dolgozatait, végül pedig a tanári testülettel conferentiát tartott, hol észleleteit közölte. Március 9-ikén püspök úr ő méltósága is meglátogatta az osztályokat s az ifjuságot szorgalmas tanulásra buzdította.

Iskolai ünnepélyek. Intézetünk ifjusága a lefolyt tanévben 5 iskolai ünnepélyt tartott: november 5-én az intézet védszentjének Szent Imre hercegnek emlékére, november 19-én néhai Erzsébet királyné nevenapján; március 15-én és ápril hóban a 1848-as alkotások megünneplésére és június 28-án. Mindenik iskolai ünnepélyen szavalattal, énekkel és zenével működött közre az ifjuság, a közönség pedig nagyszámmal vett részt az ünnepélyeken s az ifjuságot elismerésének nyilvánításával jutalmazta.

Internátus. A tanulók részére együttlakás a főgymnasium régi épületében és két bérházban volt. Ide a lefolyt évben 82 tanuló vettünk fel.

A felügyeletet ez intézetben *Soó* Gáspár igazgató, *Kovács* János főgymn. rendes tanár — ki az intézetben lakott, — továbbá *Tamás* Albert tanár gyakorolták. A tanulók magaviselete az iskolai főhatóság által jóváhagyott »Rendtartás«-nak megfelelő volt.

Az internátusba felvett tanulók ellátása fűtés, világítás, ágyfaadás (— ágynemű és evőeszközzel a tanulók gondoskodnak —) és étkezésből állott. Az étkezés két csoportban történt: az első csoport reggelije tej és félfont buzakenyér, ebédje leves, marhahus mártással és főzelék sülttel, meg félfont buzakenyér; vacsorája főzelék sülttel és félfont buzakenyér volt; a második csoport reggel kenyeret, délkor levest, marhahúst mártással és főzeléket, vacsorára főzeléket sülttel kapott. Az összes ellátásért az első

csoporthoz 244 koronát, a második csoportnál 132 koronát fizetett egy-egy tanuló.

Az intézet vagyona alapítvány által a lefolyt évben is gyarapodott, ugyanis az Udvarhelymegyei takarékpénztár 400 koronát adományozott 2000 koronás alapítványa részletéül, továbbá Győry Géza nagyváradi püspöki főerdész 100 kor., Maros-Tordamegye alispánja gyűjtésből 638 koronát küldött.

Az internátus főgimnáziumunk mellett a jövő 1903—1904. tanévben is fenn fog tartatni. Azok tájékoztatásául tehát, kik gyermekeiket ide felvétetni akarják, szolgáljon a következő prospektus.

1. Az intézetbe csakis jó magaviseletű és tanulmányi tekintetben legalább elégséges eredményt feltüntető tanulók vétetnek föl.

2. Az intézeti növendékek ez évben is két csoportra osztatnak s ellátásuk a múlt évihez hasonló módon történik.

3. A fűtés-, világítás- és étkezésért járó díj egy-egy tanuló után az első csoportnál 244 korona, a második csoportnál 132 korona lesz, mely díjak vagy havi, vagy negyedévi részletekben, de mindkét esetben előre fizetendők. Ha a szülők vagy gyámok ezen határidőt be nem tartanák, gyermekük, illetőleg gyámoltjuk az intézetből 15 nap mulva kitétetik.

4. Ágyfát az intézet ad, de ágyneműt, valamint evőeszközöket a tanulóknak kell hozniok, ugyszintén ruhaneműeket is, melyek a szülők anyagi tehetségéhez képest egyszerűek vagy fényesebbek lehetnek, de mindenesetre az egészségnek megfelelők kell hogy legyenek.

5. A felügyeletet a jövőben is az igazgató és két belakó tanár gyakorolják, kik a főtanhatóság által jóváhagyott »Rendtartás« értelmében gondoskodnak az intézetben elhelyezett tanulóknak ugy szellemi, mint testi neveléséről.

A finevelő intézet (konviktus). A Szent Imréről nevezett finevelő-intézetbe 57 tanuló vétetett föl. Nyilvános alapítványt élvezett 36, magánalapítványt 3 tanuló, fizetéses belakó 13 volt, asztalinas 5.

A nyilvános alapítványokért az ösztöndíjalap egész évre személyenkint fizetett 180 koronát, 1 magánalapítványosért (Balogfélé) 200 korona, 1 magánalapítványosért (Ágotha-féle) 180 korona, 1 magánalapítványosért (Mihály-féle) 200 korona ;

a fizető növendékek díja (havi vagy évnegyedi előleges részletekben) személyenként egy évre 240 kor.

Élvezett alapítványok:

a) Nyilvánosak: Közalapítvány 16, Lipót 5, Mária Terézia 3, Apor 1, Miklósy 2, Szőcs-Mártonffy 1, Szöts 1, Fülöp 1, Gyulaffy 1, Keserű 1, Patavina 1, Pál 2, Bíró 1.

b) Magánalapítványok: Ágotha 1, Mihály 1, Balogh 1, Lakatos 1 és Szőcs Imre 1.

A magánalapítványokra megjegyzendő, hogy a finevelő-intézet közvetlen kezelése alatt csak az Ágotha- és Lakatos-féle alapok vannak.

A növendékek reggel egy félfont buzakenyeret és egy-egy csésze tejet; délben levest, hust mártással, vastag ételt sülttel; vacsorára főzeléket sülttel kaptak és úgy az ebédhez, mint a vacsorához egy-egy félfont buzakenyeret.

Finevelő-intézeti igazgató és élelmező Varga Sándor, aligazgató Szemlér Ferenc.

Finevelőintézeti alapítványos növendékek:

Folyó-szám	A tanuló neve	Osztály, melybe jár	Alapítvány, melyet élvez
1	Felcser Béla	VIII.	Köz
2	Gál József	»	»
3	Jánosi Béla	»	»
4	Lakatos Gáspár	»	»
5	Márton István	»	»
6	Vitos Pál	»	»
7	Bálint Endre	VII.	Miklósy
8	Brassai Imre	»	Gyulaffy
9	Katona Endre	»	Köz
10	Bodó Lázár	VI.	»
11	Boldizsár Dénes	»	Lipót
12	Daróczy J. m. alapítványos	»	Ágotha
13	Ferenczy Károly	»	Miklósy
14	György Dénes	»	Lipót
15	Pál Rezső	»	Pál
16	Sass Antal	»	Köz
17	Szélyes Lajos	»	Lipót
18	Tamási Endre	»	M.-Terézia

Folyó- szám	A tanuló neve	Osztály melybe jár	Alapítvány, melyet élvez
19	Balácsi Imre	V.	Pál
20	Boga Alajos	»	Szöcs-Mártonffy
21	Kerecsi Géza	»	Balogh
22	Kolumbán Károly	»	Köz
23	Oláh Imre	»	Lipót
24	Szalay József	»	Köz
25	Apor Ferencz	IV.	Apor
26	Bardócz József	»	Köz
27	Csergő Tamás	»	Fülöp E.
28	Daróczy László	»	Szöcs
29	Felcser János	»	Mária-Terézia
30	Ferencz György	»	Köz
31	Fülöp János	»	Lipót
32	Retegi Géza	»	Biró
33	Vákár József	»	Köz
34	Bartos József	III.	»
35	Márton János	»	Mária-Terézia
36	Vadász Antal	»	Patavina
37	Gál Gedeon	II.	Keserű
38	László Pál	»	Köz
39	Bartalis László m. tanuló ala- pítványos (időközben megh.)	VI.	Mihály F.

Az ösztöndijas tanulók ;

1. Basa Sándor IV. o. t. ösztöndíja 200 kor. A jövedéki birságalapból adományozta a m. kir. pénzügyminiszter úr 1898. augusztus 17, 60308. sz. a.

2. Czikmántori József II. o. t. ösztöndíja 200 kor. A jövedéki birságalapból adományozta a m. kir. pénzügyminiszter úr 1898. márc. 11. 19105 sz. a.

3. Finker Frigyes VIII. o. t. ösztöndíja 300 kor. A jövedéki birságalapból adományozta a m. kir. pénzügyminiszter úr 1899. aug. 40374. sz. a.

4. Mayer István II. o. t. ösztöndíja 200 kor. A jövedéki birságalapból adományozta a m. kir. pénzügyminiszter úr 1898. márc. 11. 19105. sz. a.

5. Mántó Ernő VII. o. t. ösztöndíja 160 kor. A Sternegg-alapból a m. kir. pénzügyminiszter úr 1894. dec. 16. 2719. sz. a. adományozta.

6. Szomesán László II. o. t. ösztöndíja 200 kor. A jövedéki birságalapból adományozta a m. kir. pénzügyminiszter úr 1899. augusztus 17. 61172. sz. a.

7. Tófalvi Balázs V. o. t. ösztöndíja 144 kor. A Fark Kristóf és neje Medgyesi Mária alapítvány kamataiból, adományozta az erd. róm. kath. igazgatótanács 1903. ápr. 20. 637. sz. a.

A tanév folytán érkezett nevezetesebb leiratok :

1. 3561—1902. püsp. sz. a. a főtanhatóság Gáspár István r. tanárt a kézdivásárhely-kantai főgimnáziumhoz helyezvén át, a magyar-német tanszékre Burger Ártur tanárjelöltet nevezi ki h. tanárnak.

2. 3561—1902. püsp. sz. a. a főtanhatóság Keith Károly r. tanárt felmentvén, a magyar-német tanszékre Szemplér Ferenc h. tanárt helyezte át a brassói főgimnáziumtól.

3. 1168—1902. sz. a. püspök úr ő méltósága a tanuló ifjúságot a vasár és ünnepnap délutáni templomlátogatás alól felmenti.

4. 4015—1902. püsp. sz. a. a főtanhatóság Szlávik Ferenc h. tanárt a csiksomlyói főgimnáziumhoz, Ráduly Simon h. tanárt a csiksomlyói főgimnáziumtól a székelyudvarhelyihez áthelyezte.

5. 4595—1902. püsp. sz. a. a főtanhatóság leirata arról, hogy a nmlgu vallás és közokt. min. úr Mihálovits Béla r. tanárt az országos tanári nyugdíjintézetbe felvette.

6. 5099—1902. püsp. sz. a. a főtanhatóság az állandó és átmeneti tantervről felvett jegyzőkönyv tartalmát tudomásul vette.

7. 5372—1902. püsp. sz. a. a főtanhatóság Soó Gáspár igazgatónak, Jánosy Péter és Pap András tanároknak a 3. és 4-ik, Tamás Albert és Varga Sándor tanároknak a 3-ik korpótléket kiutalta.

8. 5b21—1902. püsp. sz. a. a főtanhatóság a hivatalos ügyiratok és pénzküldemények portómentessége tárgyában a nagymélgu kereskedelemügyi miniszter úr leirata alapján intézkedik.

9. 560—1903. p. sz. a. a főtanhatóság intézkedik, hogy a Fark Kristóf és neje Medgyesi Mária-féle alapítványból a második is betölthető.

10. 563—1903. p. sz. a. a főtanhatóság a törvényhatósági joggal bíró városok és rendezett tanácsu városok hivatalos névjegyzékét megküldi.

11. 960—1903. p. sz. a. a főtanhatóság intézkedik arról, hogy a módszertani, ellenőrző és osztályozó értekezletek jegyzőkönyvei csak egy példányban állíttassanak ki.
12. 1147—1903. p. sz. a. a főtanhatóság leirata arról, hogy Soó Gáspár igazgatónak, Jánosy Péter, Pap András, Tamás Albert és Varga Sándor tanároknak nyugdíjigényét a nmlgu vall. és közokt. min. úr felemelte.
13. 1327—1903. p. sz. a. a főtanhatóság Soó Gáspár igazgatót és Jánosy Péter tanárt a 3600 kor. fiz. fokozatba, Pap András tanárt a 3200 kor. fokozatba léptette elő.
14. 1372—1903. p. sz. a. a főtanhatóság intézkedik arról, hogy a nmlgu vall. és közokt. min. urnak az ifjúság osztályzatára vonatkozó rendelete szigoruan betartassék.
15. 1513—1903. p. sz. a. a főtanhatóság a kelléki átalányt 2800 koronára emelte fel.
16. 1569—1903. p. sz. a. a főtanhatóság leirata arról, hogy a kerületi tornaverseny május 21-ikén Debrecenben lesz.
17. 1696—1903. p. sz. a. a főtanhatóság közli a nmlgu vall. és közokt. min. úrnak a honvéhadapród iskolákból a középiskolákba való átlépés módozatait tárgyaló rendeletét.
18. 1909—1903. p. sz. a. a főtanhatóság leirata arról, hogy a nmlgu vall. és közokt. min. ur Soó Gáspár igazgatónak, Jánosy Péter és Pap András tanároknak nyugdíjigényét felemelte.
19. 313—1903. főig. leirat arról, hogy a szóbeli érettségi vizsgálat június hó 4-én és 5-ikén lesz.
20. 2129—1903. p. sz. a. a főtanhatóság leirata arról, hogy a nmlgu vall. és közokt. min. ur 1903. évre 22.000 korona fenntartási államsegélyt engedélyezett a főgimnázium részére.
21. 2159—1903. p. sz. a. a főtanhatóság leirata arról, hogy az erd. róm. kath. statust az érettségi vizsgálaton Jung-Cseke Lajos igazgató-tanácsos úr képviseli.
22. 4677—1903. az alispán, a városban járványszerűleg fellépett kanyaró miatt az I., II. és III. osztályokat bezárta.

Kimutatás a főgimnázium igazgatóságának kezelése alatt álló alapítványokról.

		Bevétel		Kiadás	
		kor.	fil.	kor.	fil.
<i>1. Botta Györgyné alapítványa.</i>					
1	Alapítvány összege 1902. június 30-ikán . . . . . (A csőd alatt álló székelyegyleti első takarékpénztárban nem gyümölcsöz 1141.83)	—	—	—	—
2	Megtérített összeg a csődből	380	61	—	—
3	Kamat	11	40	—	—
<i>2. Kovács Antal alapítványa.</i>					
1	Alapítvány összege 1902. június 30-ikán . . . . . (A csőd alatt álló székelyegyleti első takarékpénztárban 379.29).	—	—	—	—
2	Megtérített összeg a csődből	126	43	—	—
3	Kamat	6	39	—	—
<i>3. Simó-féle alapítvány.</i>					
1	Alapítvány összege 1902. szept. 30-ikán	118	40	—	—
2	Kamat	5	46	—	—
3	Jutalmazásra adatott	—	—	5	—
	Összesen :	123	86	5	—
	Maradt :	118	86	—	—
<i>4. Daniel Gáborné alapítványa.</i>					
1	Alapítvány összege 1902. június 30-ikán	368	74	—	—
2	Kamat	16	56	—	—
3	Jutalmazásra adatott	—	—	10	—
	Összesen :	385	20	10	—
	Maradt :	375	20	—	—
<i>5. 1889. és 1899-ben jubiláltak alapítványa.</i>					
1	Alapítvány összege 1902. nov. 1-én . . . . . (A csőd alatt álló székelyegyleti első takarékpénztárban 300.51).	—	—	—	—
2	A csődből kifizetett összeg	100	17	—	—
3	Kamat	5	50	—	—

		kor.	f.	kor.	f.
<i>6. Jánosy József alapítványa.</i>					
1	Alapítvány összege 1902. jun. 30-ikán . . . . . (A csőd alatt álló székelyegyleti első takarékpénztárban 218.46).	—	—	—	—
2	Megtérített összeg	72	82	—	—
3	Kamat	3	85	—	—
<i>7. Laiber Antal alapítványa.</i>					
1	Alapítvány összege 1902. jun. 30-ikán . . . . . (A csőd alatt álló székelyegyleti első takarékpénztárban 164.23).	—	—	—	—
2	Megtérített összeg	81	41	—	—
3	Kamat	3	92	—	—
<i>8. Az 1894-ben jubiláltak alapítványa.</i>					
1	Az alapítvány összege 1902. június 30-ikán	202	32	—	—
2	Kamat	10	10	—	—
3	Jutalmazásra adatott	—	—	10	—
	Összesen :	212	42	10	—
	Maradt :	202	42	—	—
<i>9. Gyertyánffy Albert és Gábor alapítványa.</i>					
1	Az alapítvány összege 1902. jun. 30-ikán	208	83	—	—
2	Kamat	12	—	—	—
3	Jutalmazásra adatott	—	—	10	—
	Összesen :	220	83	10	—
	Marad :	210	83	—	—
<i>10. Internátusi alapítványok.</i>					
1	Az alapítvány összege 1902. jun. 30-ikán	11590	10	—	—
2	Tőke gyarapodás	500	—	—	—
3	Kamat	505	20	—	—
4	Segélyezésre fordított	—	—	—	—
	Összesen :	12595	30	—	—
<i>11. Zene-alap.</i>					
1	Alaptőke 1902. június 30-ikán	—	—	—	—
2	(A cs. alatt álló sz.-egyleti első tak. p. 4045.05).	—	—	—	—
3	Megtérített összeg	1348	34	—	—
4	Kötvényekben	1446	37	—	—
	Kamat	60	66	—	—
	Gyümölcsöző tőke :	2855	37	—	—

		kor.	f.	kor.	f.
<i>12. Internátusi gyógytár-alap.</i>					
1	Az alaptőke 1902. június 30-ikán	100	79	—	—
2	Kamat és betét	38	90	—	—
Összesen :		139	69	—	—
<i>13. Ifjúsági segélyző-alap.</i>					
1	Tőke 1902. június 30-ikán	408	64	—	—
2	Kamat	18	40	—	—
Összesen :		427	04	—	—
<i>14. Tintapénz</i>					
1	Tőke 1902. június 30-ikán	290	36	—	—
2	Kamat	9	50	—	—
Összesen :		299	86	—	—
<i>15. Butorrongálás.</i>					
1	Tőke 1902. június 30-ikán	196	52	—	—
2	Gyarapodás az óvadék kamatjaiból	19	—	—	—
Összesen :		215	52	—	—
<i>16. Mária társulat.</i>					
1	Tőke 1902. szeptember 30-ikán	130	46	—	—
2	Kamat	7	56	—	—
Összesen :		138	02	—	—
<i>17. Önképzőkör.</i>					
1	Tőke 1902. június 30-ikán . . . . . (A csőd alatt álló székelyegyleti első takarékpénztárban 270,99).	—	—	—	—
2	Megtérített összeg	90	33	—	—
3	Kamat és tagsági díjból	162	88	—	—
<i>18. Kirándulási-alap.</i>					
1	Tőke 1902. szeptember 30-ikán	123	08	—	—
2	Kamat és tagsági díjból	138	38	—	—
Összesen :		261	46	—	—
<i>19. Ifj. segélyző könyvtár.</i>					
1	Tőke 1902. június 30-ikán	1385	19	—	—
2	Kamat	63	54	—	—
Összesen :		1448	73	—	—

A tanév befejezése. A VIII. osztály évvégi vizsgálata május hó 12 és 13-ikán, az I., II. és III. osztályoké május hó 22 és 23-ikán volt, mert a vármegye alispánja 4677—1903. sz. a. azokat az osztályokat a himlőjárvány miatt bezárni rendelte. A többi osztályoké június hó 15—23-ig a következő sorrendben folyt le:

Június 2-án és 3-án szóbeli érettségi vizsgálat, 5-ikén a magánvizsgálat írásbeli része.

- » 6-án a magánvizsgálatok szóbeli része.
- » 13-án délután 3 órától a tornából a V. VI. VII. VIII. oszt. tanulóknak.
- » 15-én a IV. V. VI. és VII. osztály a vallásból a nagyteremben.
- » 17-én a IV. osztály a magyar-, latin- és németnyelvből a saját tantermében.
- » » az V. osztály a számtanból és természetrajzból a saját tantermében.
- » 18-án a VI. osztály a magyarból, történelemből és görögpótló tárgyakból a saját tantermében.
- » » a VII. osztály a természettanból és számtanból a saját tantermében.
- » 19-én a IV. osztály a természetrajzból és történelemből saját tantermében.
- » » az V. osztály a latin-, német- és görögnyelvből saját tantermében.
- » 20-án a VI. osztály a latin-, német- és görögnyelvből saját tantermében.
- » » a VII. osztály a történelemből, magyarból, görögpótlóból és egészségtanból a saját tantermében.
- » 22-én a IV. osztály a rajz. geometriából és számtanból saját tantermében.
- » » az V. osztály a magyarból, történelemből és görögpótlóból a saját tantermében.
- » 23-án a VI. osztály a természetrajzból és számtanból a saját tantermében.
- » » a VII. osztály a görög-, latin- és németnyelvből a saját tantermében.

Junius 28-án reggel 8 órakor hálaadó isteni tisztelet után iskolai ünnepélyvel fejezték be a tanévet. A jutalmakat és bizonyítványokat kiosztottuk, az igazgató alkalmi beszéddel bezárta a tanévet.

X.

A jövő tanév kezdetéről.

Az 1903—1904. tanévi magán-, pót- és javító vizsgálatok folyó évi augusztus 29 és 31-ik napjain délelőtti 8—12 óráig fognak eszközöltetni. A beiratások szeptember 1, 2 és 3, napjain történnek 8—12 óráig és délután 2—5 óráig. Szeptember 5-ikén ünnepélyes »Veni Sancte«, a törvények felolvasása s ezzel az új tanév megnyitása.

A középiskola első osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet, ki a 9-ik évet betöltötte s e 12 évnél nem idősebb, mely körülmény *keresztlevél*, illetőleg hiteles születési bizonyítvány alapján igazolandó. Keresztlevél stb. a nmélt. miniszteriumnak 1883. évi 4014. sz. a. kelt rendelete alapján minden *először beiktatandó* tanulótól okvetlenül megkövetelendő. A beiratásnál továbbá köteles minden tanuló újraoltási bizonyítványt is bemutatni. Tizenkét évnél idősebb fiu felvétele felett a tanártestület határoz. — Ismereteinek mértékére megköveteltetik, hogy a népiskola IV-ik osztályának tananyagában kellő jártassággal birjon. A felvételi vizsgálatnak minden a népiskolából a gimnáziumba lépő tanuló alája vétetik, ha bizonyítványt nem mutat föl.

A felsőbb osztályokba való felvétel a megelőző osztálynak sikeres végzésétől függ és vagy arról tanuskodó nyilvános iskolai okmányok (bizonyítványok és értesítő), vagy ezek hiányában külön vizsgálat alapján történik.

A két tantárgyból *elégtelen* tanjegyet nyert tanuló a vizsgálat ismételtetése és javíthatása végett a felsőbb tanhatósághoz folyamodhatik; a kellőleg felszerelt bélyeges folyamodvány okvetlenül az intézet igazgatóságához legfőlebb **julius hó 4-ig** nyújtandó be.

Három vagy több tantárgyból elégtelen előmenetelt tanusított tanuló nem folyamodhatván, az osztály ismétlésére utasíttatik.

Minden tanuló első felvételre személyesen és atyja, anyja vagy gyámja, illetőleg azoknak valamely külön megbízottja kísé-

retében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni; — az illem pedig magával hozza, hogy a szülő gyermekét személyesen vezesse azon tanárokhoz, kikre annak nevelés-oktatását bizza. Azon szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermekük vagy gyámfiok felvételekor alkalmas helyettest kötelesek bemutatni, kire a házi felügyeletet és a nevelésre nézve kötelességüket és jogukat átruházzák, hogy a gondviselésökre bizott tanulókra nézve az igazgatóság értesítését elfogadhassák. A szülők és gyámok e részben minden változtatást személyesen vagy írásban tartoznak bejelenteni az igazgatónál; ennek viszont joga és kötelessége ott, hol alapos oknál fogva a gondviselést elégtelennek vagy a befolyást épen károsnak tartja, megkövetelni, hogy e tekintetben célszerű változás történjék.

Fizetendő díjak.

Minden tanuló fizet: a) *beiratkozási díj címen 2 koronát*; b) *az országos tanári nyugdíjalapba az 1894. XXVII. t.-cz. 4. §. c) pontja szerint 6 koronát*; c) *értesítőre és az ifjúsági könyvtár gyarapítására 2 koronát*; d) *a katolikus vallású tanulók 40 korona, a nem katolikus vallású tanulók 60 korona tandíjat*; e) *az iskolában fogyasztandó tintáért 20 fillért és óvadék címen 2 koronát.*

Tandíjmentességi szabályzat.

1. §. Az erdélyi róm. kath. Statns gimnáziumaiban a Statusgyűléstől megállapított tandíj fizetendő, mely alól rendszerint senki sem mentetik föl.

2. §. Kiváltképpen azonban elengedheti a főtanhatóság az egész vagy fél évi tandíj fizetését jó erkölcsi magaviseletű és egyuttal jó igyekezetű tehetséges tanulóknak, ha:

a) a szülők vagyontalanságát az illető politikai hatóságtól kiállított és a r. kath. lelkészitől is aláirt bizonyítvány igazolja;

b) az előző tanévről szóló gimnáziumi bizonyítvány szerint erkölcsi magaviselete legalább szabályszerű volt s az egyes tantárgyakból legfeljebb csak két elégséges osztályzatot bir, a többi jeles és jó lévén;

c) ha a tanári testület a tandíjmentességre ajánlja.

3. §. A ki igazolja, hogy egy időben három fia jár közép- vagy felső iskolában (gimnázium, reáliskola, egyetem, műegyetem) s ha az illető tanuló előmenetele a 2. §. b) pontjának megfelel, a tandíj felének fizetésétől felmenthető egyszerű kérelemre, még ha nem is egészen szegény.

4. §. A tandíjmentesség mindig csak egy évre adatik.

5. §. Olyan tanulók kérvényét, a kiknek bizonyítványa kevésbé szabályszerű magaviseletet, avagy kettőnél több elégséges tanjegyet tartalmaz, az igazgatók el nem fogadhatnak, hanem a jelen szabályzatra való hivatkozással visszautasítanak s a tandíj fizetésére határidőt tűznek ki.

6. §. Elemi iskolai bizonyítvánnyal kizárólag csak akkor lehet tandíjmentességért folyamodni, ha annak érdemjegyei mind jelesek és jók.

7. §. A tandíjmentességi kérvények minden tanév elején legkésőbb szept. hó 15-ikéig az illető gimnázium igazgatójához adandók be. A tanártestület tartozik a kérvényeket még a szeptember hóban tartandó ülésen lelkiismeretesen tárgyalni s véleményét minden egyes folyamodóra nézve jegyzőkönyvre venni. Az összes iratokat az igazgatók október elsejéig a főtanhatósághoz felterjesztik, hogy az igazgatótanács októberi ülésében végleg határozhasson. Fel nem szerelt vagy későbbben beadott kérvények figyelembe nem vétetnek.

8. §. *A tandíj befizetésre engedhető legvégső határidő nov. 15-ike, illetve a II-ik részletre január 15-ike, a III-ik részletre pedig március 15-ike. A kik a jelzett határidőig a tandíjt be nem fizetik, sem az igazgatótanácstól a fizetés alól fel nem mentettek, a tanulók sorából kitörleendőek.*

9. §. A tandíj pontos fizetéséről az illető igazgatók felelősök.

10. §. A jelen szabályrendelet a gimnáziumi értesítőben mindenkor közzéteendő.

Figyelmeztetés.

1. *Görögnyelv pótlását célzó intézkedések.* Az 1900. évi XXX. törvénycikk az 1883-ik évi XXX. törvénycikket olykép módosította,

hogy az V. osztályba lépő tanuló választhatja a görögöt vagy az ezt helyettesítő irodalmi tanulmányt és rajzot.

Olyan tanulóknak, kik hittudományi pályára készülnek vagy a tudományegyetem nyelvészeti, bölcsészeti vagy történelmi szakosztályait akarják látogatni, a görögnyelvre szükségük van; olyan tanulók, kik az előbb említett irányt nem választják, görögnyelv nélkül is boldogulnak s haladhatnak a felsőbb tanulmányoknál is.

A választásnál kiemelkedő ok lehet az is, hogy a tanuló mennyire erős a nyelvekben, van-e érzéke és hajlama a nyelvtanuláshoz; ha gyenge a nyelvekben, különösen a latinban s nincs hajlama a nyelvtanuláshoz, akkor célszerű a görögnyelv helyett az azt helyettesítő tárgyakat választani. Megjegyzendő még, hogy később is lehet az irányt változtatni, görög helyett irodalmi tanulmányt venni vagy megfordítva, irodalmi tanulmány helyett görögöt tanulni, ha az eltelt időre eső tananyagból képes az illető a pótvizsgát sikerrel letenni.

2. Azon tanulók, kik *finevelő intézeti alapítványokért* akarnak pályázni, folyamodványaikat keresztlevéllel, iskolai-, orvosi és szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve, legkésőbb **julius hó 4-ig** a főgimnázium igazgatóságánál tartoznak benyújtani.

3. A bizonyítványok nyilvános okmányok lévén, melyek az élet különböző körülményei között elkerülhetetlen szükségesegek, azoknak gondos megőrzése és tisztán fentartása különösen a *szülőknek és gyámoknak* figyelmébe ajánltatik, miután a rendes iskolai bizonyítványok *»másodlatai«* (duplikata) csak az eredetiek elvesztét okodaltoltan kimutató folyamodványra, az igazgatóság-, érettségi bizonyítványok *másodlatai* pedig a kir. tank. főigazgatóságtól kieszközlendő engedélylyel állíttatnak ki; a mi rendesen több időt vesz igénybe és költséggel jár. E szigor és megszorítás visszaélések elhárítására történik. Ez okból igen ajánlatos eredeti bizonyítványokat kézből ki nem adni, hanem hivatalos másolatokat (copia) eszközöltetni, a kir. közjegyzőségek útján hitelesíttetni s ezeket netaláni folyamodványokhoz mellékletül csatolni.

4. Kérjük a t. cz. szülőket vagy gyámokat, hogy gyermekeik vagy gyámfiaik szemét, ha netalán szembetegségben volnának, a nagy szünet alatt orvosilag kezeltessék; ellenkező esetben nem fognak felvételni az intézetbe. A beiratáskor minden tanuló tartozik szeme egészséges voltát orvosilag igazolni.

Figyelmeztetés.

Az ifjusági segélyző könyvtárból a jövő 1903—1904. tanévben, tekintettel arra, hogy az elhasznált könyvek kiselejtezettek — kevés tankönyv fog kiadatni s így tankönyveit igyekezzék mindenki más módon beszerezni.

A tanulók tankönyveket a jövő tanév elejéig ne vásároljanak s akkor is csak az illető szaktanárok előleges megkérdezése mellett.

A gyorsírás a jövő tanévben is taníttatni fog. Tan-díj 10 kor. ; féle előre fizetendő a beírásnál. Legalább 20 jelentkezővel lesz tanfolyam.

TARTALOM,

	Lap.
Olvasmányaink (Irta : Szemlér Ferenc) — — — —	3.
I. A) Tanártestület — — — —	15.
B) Tárgyfelosztás — — — —	19.
C) A tanárok irodalmi működése — — — —	21.
II. Az előadott tananyag : — — — —	—
A) Rendes tárgyak — — — —	22.
B) Rendkívüli tárgyak — — — —	46.
III. Szertárak — — — —	50.
IV. Az ifjúság érdemsorozata — — — —	58.
V. Statisztikai kimutatások — — — —	70.
VI. Érettségi vizsgálatok — — — —	79.
VII. Önképzőkör — — — —	81.
VIII. Testi nevelés — — — —	85.
IX. Adatok a tanév történetéhez — — — —	90.
X. A jövő tanév kezdetéről — — — —	107.

